

COUNTY NG LOS ANGELES

PATNUBAY SA

PAGKALIGTAS

SA EMERHENSIYA

Ang patnubay na ito ay isang simula. Para sa karagdagang impormasyon sa paghahanda para sa mga kalamidad, mangyaring bisitahin ang website para sa Programang Pagkaligtas sa Emerhensiya (Emergency Survival Program, ESP) ng County sa **www.espfocus.org** o tawagan ang ESP Hotline sa **(213) 974-1166** upang makatanggap ng libreng impormasyon kung paano maghahanda para sa mga emerhensiya at kalamidad.

FIRST DISTRICT

856 Kenneth Hahn Hall of Administration
500 West Temple Street
Los Angeles, California 90012
Phone: (213) 974-4111
Fax: (213) 613-1739

EAST LOS ANGELES

4801 East Third Street
Los Angeles, California 90022
Phone: (323) 881-4601
Fax: (323) 887-7286

SOUTHEAST LOS ANGELES

2677 Zoe Avenue
Huntington Park, California 90255
Phone: (323) 826-6370

FIELD OFFICES

SAN GABRIEL VALLEY

1441 N. Santa Anita Ave.
So. El Monte, California 91733
Phone: (626) 350-4500
Fax: (626) 433-4945

EAST SAN GABRIEL VALLEY

2245 N. Garey Avenue
Pomona, California 91767
Phone: (909) 593-3661
Fax: (909) 596-9038

SECOND DISTRICT

866 Kenneth Hahn Hall of Administration
500 West Temple Street
Los Angeles, California 90012
Phone: (213) 974-2222
Fax: (213) 680-3283

FIELD OFFICES

EXPOSITION PARK

Administrative Offices East
700 Exposition Park Drive
Los Angeles, CA 90037
Phone: (213) 741-9292

FLORENCE-FIRESTONE

7807 S. Compton Ave., Rm. 200
Los Angeles, CA 90001
Phone: (323) 586-6523
Fax: (323) 277-9824

LENNOX

4343 Lennox Blvd
Lennox, CA 90304
Phone: (310) 680-8601

THIRD DISTRICT

821 Kenneth Hahn Hall of Administration
500 West Temple Street
Los Angeles, CA 90012
Phone: (213) 974-3333
Fax: (213) 625-7360

FIELD OFFICES

SAN FERNANDO VALLEY DISTRICT OFFICE

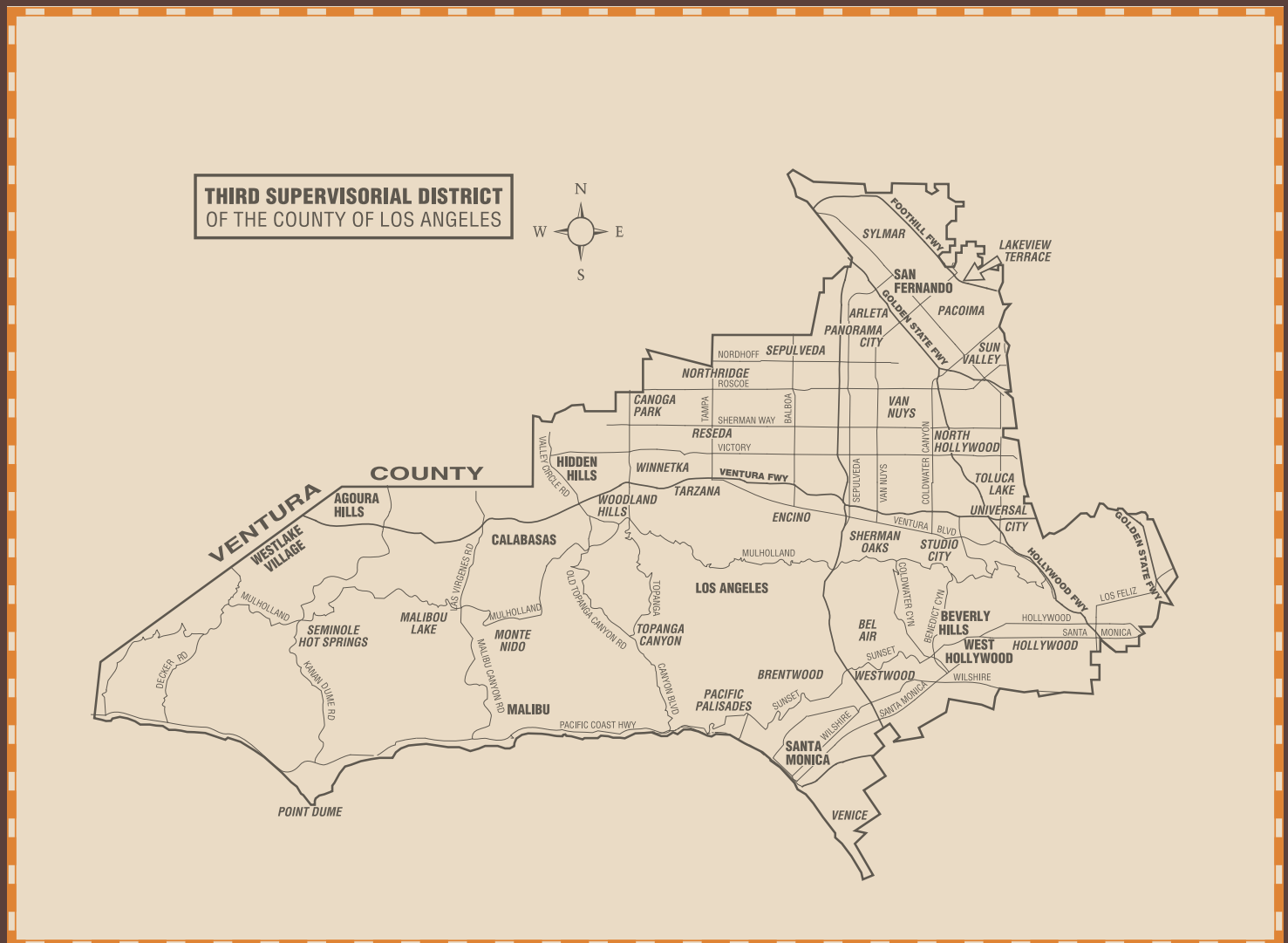
14340 Sylvan St., Suite A
Van Nuys, CA 91401
Phone: (818) 901-3831

WEST VALLEY & MOUNTAIN COMMUNITIES DISTRICT OFFICE

26600 Agoura Road, #100
Calabasas, CA 91302
Phone: (818) 880-9416
Fax: (818) 880-9346

WEST / METRO LA

1645 Corinth Avenue Suite 102
Los Angeles, California 90025
Phone: (310) 231-1170

FOURTH DISTRICT

822 Kenneth Hahn Hall of Administration
500 West Temple Street
Los Angeles, CA 90012
Phone: (213) 974-4444
Fax: (213) 626-6941

FIELD OFFICES

CERRITOS

11911 Artesia Blvd., Suite 104A
Cerritos, CA 90703
Phone: (562) 345-4004

SIGNAL HILL

1401 E. Willow Street
Signal Hill 90755
Phone: (562) 256-1920

HACIENDA HEIGHTS

1545 S. Stimson Avenue
Hacienda Heights, CA 91745
Phone: (626) 330-7072

NORWALK

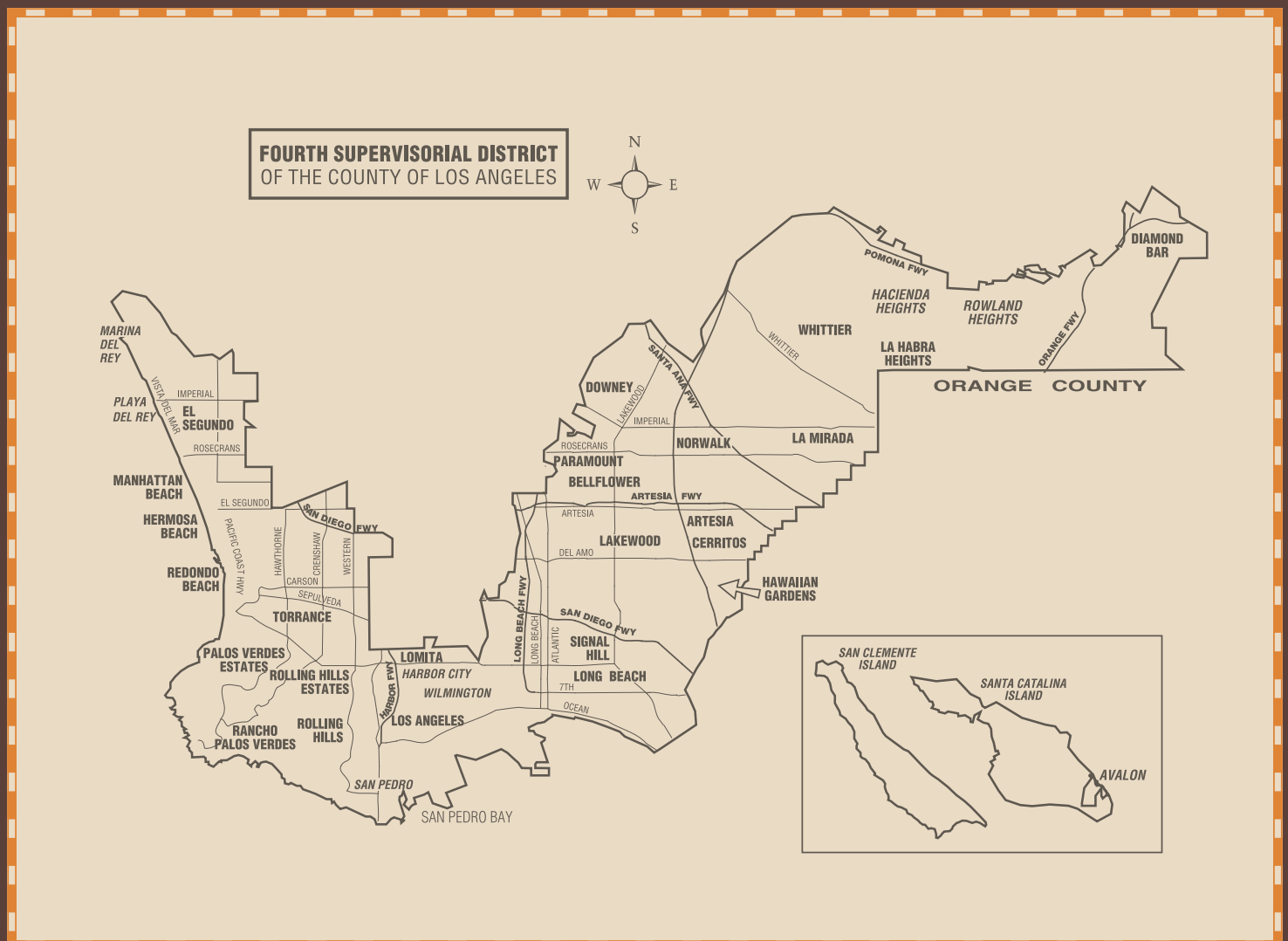
12720 Norwalk Blvd., 7th Flr
Norwalk, CA 90650
Phone: (562) 807-7350

SAN PEDRO

302 West 5th Street Suite 200
San Pedro, CA 90731
Phone: (310) 519-6021

SOUTH BAY

825 Maple Avenue, Room 150
Torrance, CA 90503
Phone: (310) 222-3015

FIFTH DISTRICT

869 Kenneth Hahn Hall of Administration
500 West Temple Street
Los Angeles, CA 90012
Phone: (213) 974-5555
Fax: (213) 974-1010
Email: fifthdistrict@lacbos.org

FIELD OFFICES

ANTELOPE VALLEY

42455 10th Street West Suite 104
Lancaster, CA 93534
Phone: (661) 726-3600
Fax: (661) 942-5069

EAST SAN GABRIEL VALLEY

615 East Foothill Blvd. Suite A
San Dimas, CA 91773
Phone: (909) 394-2264
Fax: (909) 592-0751

SAN FERNANDO VALLEY

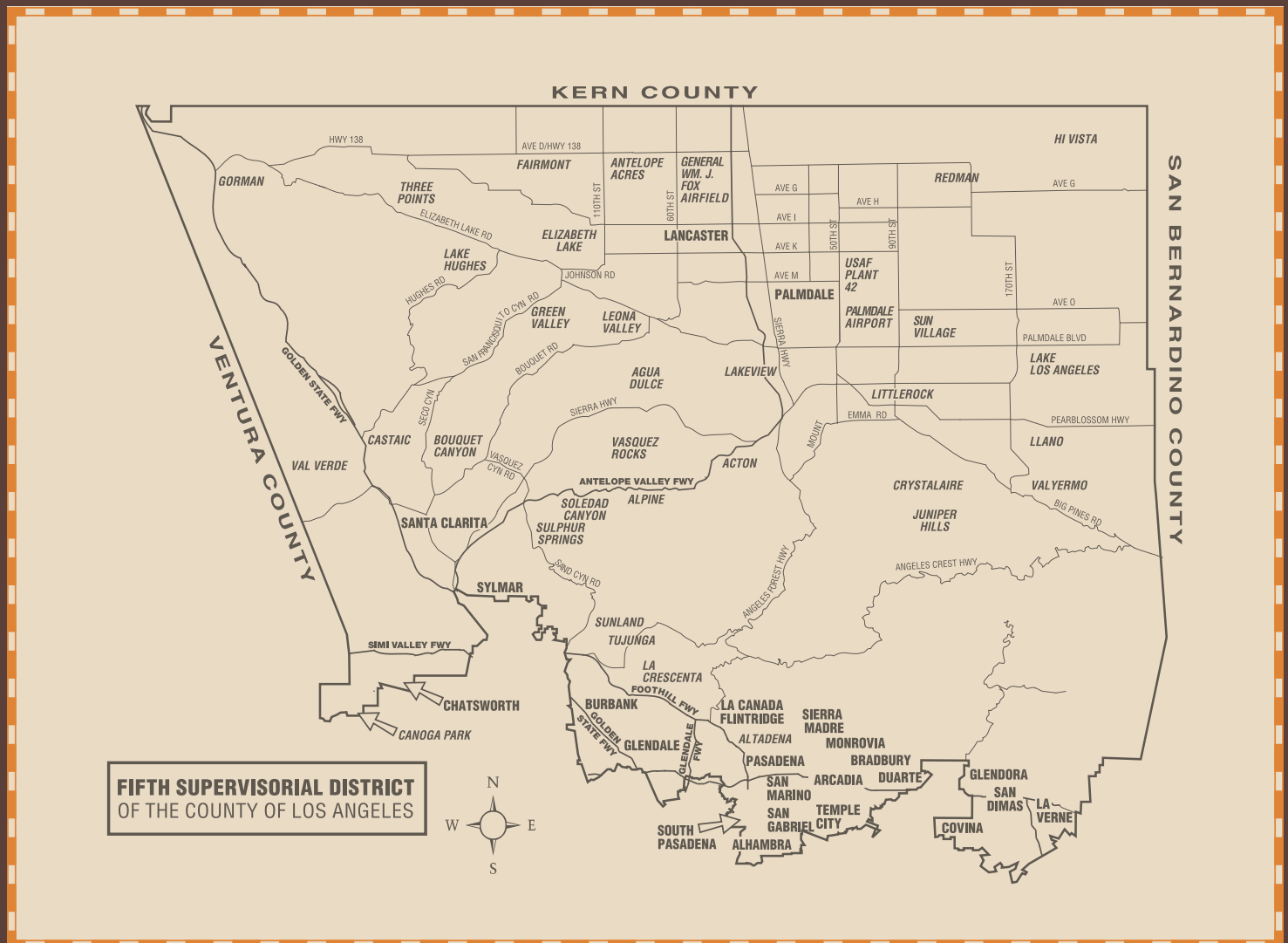
21943 Plummer Street
Chatsworth, CA 91311
Phone: (818) 993-5170
Fax: (818) 993-5764

SANTA CLARITA VALLEY

27441 Tourney Road Suite 180
Santa Clarita, CA 91355
Phone: (661) 287-3657
Fax: (661) 254-4453

PASADENA

215 N. Marengo Ave. Suite 120
Pasadena, CA 91101
Phone: (626) 356-5407
Fax: (626) 568-0159

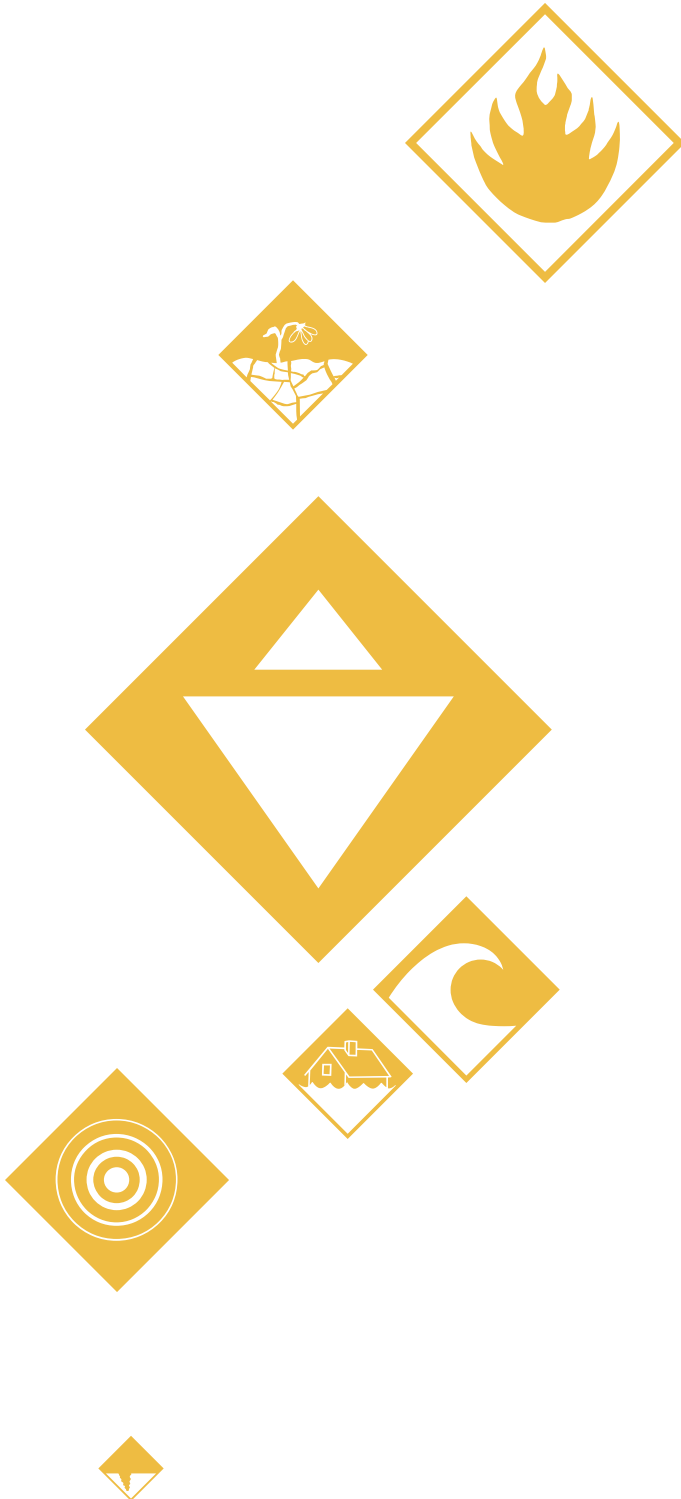
Ang rehiyon ng Los Angeles ay napapailalim sa iba't ibang mapaminsalang emerhensiya na kabilang ang mga lindol, baha, pagguho ng lupa, lumalaganap na sunog, tornado, sunog sa kalunsuran, tsunami, paglabas ng mapanganib na materyal, terorismo, at kaguluhang sibil. Ang mga malalaking lindol ay nangyari sa Timog California na nagdulot ng pinsala sa County noong 1933, 1971, 1987 at 1994. Ang isang ulat kamakailan ng isang nagtatrabahong grupo ng mga iginagalang na siyentista ay tumantiya ng 86% kalamangan na magkaroon ng isang 7.0 o mas malakas na lindol sa timog California sa susunod na 30 taon.

Ang mga kalagayang pang-emerhensiya ay nagiging mga kalamidad kapag ang mga ito ay labis na gumagamit ng kakayahan na protektahan ang ating komunidad. Sa isang kalamidad, gagawin ng mga kagawaran ng County ang lahat ng magagawa upang magkaloob ng tulong sa mga residente. Gayunman, ang mga malalaking kalamidad ay maaaring magtabon sa ating mga tagatugon ng maraming insidente at nagtatagisang mga pangangailangan sa kaligtasan ng publiko. Ang mga unang tagatugon ay kailangang magtuon ng pansin sa kanilang mga pagsisikap sa mga lugar kung saan magagawa nila ang pinakamarami – pagtulong unang-una sa mga lubhang nanganganib na mga tao at mga lugar na matinding naapektuhan. Posible, maaaring malamang pa, na ang ilang mga lugar ay maaaring hindi makakuha ng propesyonal na tulong sa maraming araw pagkatapos ng isang kalamidad.

Ang isang malaking kalamidad ay maaaring mag-iwan sa daan-daan, maaaring libu-libong, mga tao na walang-bahay at labis na humingi ng pagkain, tubig at tirahan sa lahat ng mga ahensiya ng pagtugon sa emerhensiya at suporta.

Ang Patnubay na ito ay naglalayong tulungan kayo at ang inyong pamilya na makaligtas at makabangon pagkatapos ng isang malaking kalamidad. Maging pamilyar sa mga payo at mga tagatulong na ipinagkakaloob sa Patnubay na ito at gumawa ng mga hakbang upang panatilihin ang inyong pamilya.

Opisina ng Punong Tagapagpaganap
Opisina ng Pamamahala sa Emerhensiya

Patnubay sa Pagkaligtas.....	1
Pagtugon sa mga Kalamidad sa County ng Los Angeles.....	7
Talaan ng mga Nilalaman.....	8
APAT NA HAKBANG SA KAHANDAAN	11

1. GUMAWA NG PLANO	12
Planong Pang-emerhensiya ng Pamilya	12
Sampung Mahahalagang Aksyon.....	12
Plano sa Komunikasyon ng Sambahayan.....	13
Impormasyon Tungkol sa Matatawagan sa Emerhensiya ng Sambahayan ..	13
Impormasyon sa Emerhensiya	14
Impormasyon sa Matatawagan sa Labas-ng-Estado Tungkol sa Emerhensiya	14
Plano sa Pagtakas sa Sunog	15
Mga Taong Nangangailangan ng Espesyal na Tulong	18
Mga Paglikas.....	19
Magkanlong-sa-Lugar	19
Listahan ng Dapat Tiyakin sa Paglikas	20
Sampung Mahahalagang Aytem	20
Kaligtasan sa Paaralan	21
Mga Pagsasara ng Paaralan.....	22
Kahandaan sa Negosyo	23
Paghahanda ng Inyong Kongregasyon sa Kalamidad	24
Pagpapalano para sa Tubig	25
Mga Utilidad	26
Pagsasara ng Gas	26
Pagsasara ng Kuryente.....	27
Pagsasara ng Tubig	27
Kahandaan sa Hayop.....	30
Mga Aso, Pusa at Ibang mga Maliliit na Hayop	30
Mga Kabayo at Malalaking Hayop.....	31
Plano sa Paglikas ng Hayop.....	31
Pagkakanlong-sa-Lugar ng Malaking Hayop	33

2. MAGPANATILI NG MGA SUPLAY	36
Mga Kit ng Suplay sa Kalamidad	36
Sampung Mahahalagang Suplay sa Emerhensiya.....	37
Mga Suplay ng Pagkain	39
Basikong Kit ng Unang Pantulong.....	39

MAGPANATILI NG MGA SUPLAY (IPINAGPAPATULOY)

Mga Pinagkukunan ng Inuming Tubig	40
Mga Proporsiyon para sa Pagpapadalisa ng Tubig sa Pamamagitan ng Bleach	40
Listahan ng Dapat Tiyakin sa Kit ng Suplay ng Alagang Hayop sa Kalamidad	41
Listahan ng Dapat Tiyakin sa Kit ng Suplay sa Kabayo at Malaking Hayop sa Kalamidad	42

3. MANATILING KUMUKUHA NG KAALAMAN 43

4. LUMAHOK	46
Mga Ugnayan ng Kapitbahayan	46
Mga Pangkat ng Pagtugon sa Emerhensiya ng Komunidad - CERT	47

◆ KAPAG TUMAMA ANG KALAMIDAD	49
Magtaya	50
Humanap ng Kanlungan	51
Maging Ligas	52
Humingi ng Tulong	55
Simulan ang Pagbangon	58

◆ MGA PANGANIB	61
Sunog sa Kagubatan	61
Mga Bagyo, Bahay at Pagguho ng Putik	66
Mga Mapanganib at Kemikal na Materyal	70
Mga Lindol	73
Pandemikong Trangaso	77
Terorismo	80
Matinding Panahon	82
Mga Tsunami	83

◆ BASIKONG UNANG PANTULONG	86
Pagkabulon	87
Mga Pinsala sa Ulo, Likod at/o Leeg	87
Pagkasindak at Pagkontrol ng Pagdurugo	88
Paglalatag ng Sakbat sa Braso o Balikat	89

GLOSARYO	90
----------------	----

Para sa karagdagang impormasyon tungkol sa mga paksang tinalakay sa Patnubay na ito, o upang mag-download ng mga karagdagang kopya, mangyaring bisitahin ang:

WWW.ESPFOCUS.ORG

Maaaring kayo ang unang taong nakakita ng emerhensiya at nasa kalagayan upang bigyan ng paunawa ng mga awtoridad. Ito ay pinamakahusay gawin sa pamamagitan ng sistema ng 911, mas mabuting gamit ang isang landline (tulad ng telepono sa bahay o opisina) upang ang inyong lokasyon ay tumpak na maitala.

Huwag ipalagay na may tumawag ng 911 kapag nakakita kayo ng emerhensiya. Ang tototo, mas maraming tao ang tumawag ng 911 upang iulat ang isang emerhensiya, mas mabuti. Ang bawat tawag na natanggap ay maaaring magkaloob ng mas maraming impormasyon kaysa naunang tawag.

Sa isang emerhensiya ang maraming bilang ng mga tawag sa 911 mula sa mga selular na telepono ay maaaring maging sanhi ng mga malalaking pagkaantala kapag sinisikap makausap ang isang opereytor ng 911.

Ang mga selular na tawag ay hindi laging nakukuha ang inyong lokasyon. Kapag mag-uulat ng isang emerhensiya sa isang selular na telepono:

- Ibigay ang inyong numero ng selular na telepono sa opereytor ng 911 para sa pagkakataon na ang tawag ay pinutol o nawala.
- Kapag hiningi ang inyong lokasyon, iulat ang lokasyon kung saan nangyari ang insidente.

Kung may emerhensiya

IDAYAL ANG 9-1-1

APAT NA HAKBANG SA KAHANDAAN

Nakahanda ba kayo upang maligtasan ang isang malakas na lindol, tsunami, malaking sunog, baha, terorismo o ibang mga kalamidad? Ang panahon upang magsimulang isipin ang tungkol sa gagawin sa isang emerhensiya ay bago ito mangyari. Sa pamamagitan ng pagsunod sa ilang simpleng patnubay makakatulong kayo na ihanda ang inyong pamilya, kapitbahayan, negosyo o paaralan na mas mahusay na maghanda at masuportahan ang sarili pagkatapos ng susunod na kalamidad.

Ang County ng Los Angeles at bawat Lunsod sa County ay nagpapanatili ng mga pormal na plano sa kalamidad na idinisenyo upang pag-ugnayin ang mga serbisyong pang-emerhensiya na ipinagkakaloob ng mga ahensiya ng county, estado, pederal na pamahalaan at boluntaryo. Ang bawat pagsisikap ay gagawin upang pangalagaan ang mga basikong serbisyo sa mga residente ng lugar na hindi kasama sa korporasyon ng County, pero ang pagkaligtas sa isang kalamidad ay depende sa kahandaan ng tao at pamilya.

1. GUMAWA NG PLANO

Simula sa Pahina 12

2. MAGPANATILI NG MGA SUPLAY

Simula sa Pahina 36

3. MANATILING KUMUKUHA NG KAALAMAN

Simula sa Pahina 43

4. PATULOY NA LUMAHOK

Simula sa Pahina 46

PLANONG PANG-EMERHENSIYA NG PAMILYA

Ang isang magandang lugar upang simulan ang kahandaan sa emerhensiya ay sa pamamagitan ng pagsulat ng isang Planong Pang-emerhensiya ng Pamilya. Dapat kasama sa inyong Plano ang bawat miyembro ng inyong sambahayan – kabilang ang mga pet!

10

MAHAHALAGANG Aksyon

1

Alamin ang mga banta sa inyong lugar

2

Alamin ang mga lugar na magiging tagpuan

- Labas ng inyong bahay
- Labas ng inyong kapitbahayan

3

Piliin ang inyong matatawagan sa labas ng estado

4

Alamin ang inyong mga ruta ng paglikas

- Mga labasan at mga panghaliling daan upang makalabas ng bahay

5

Alamin ang kinalalagyan ng mga sarahan ng utilidad

- Tubig
- Gas
- Kuryente

6

Alamin ang mga patakarang pang-emerhensiya ng paaralan at mga sentro ng pangangalaga ng may sapat na gulang

- Kanlungan/mga suplay na pang-emerhensiya
- Transportasyon

7

Alamin ang mga ligtas na lugar sa bawat silid upang manganlong, kung kailangan

- Sa ilalim ng mga matitibay na mesa at desk
- Sa tabi ng mga panloob na dingding

8

Mga ekstrang gamot

9

Gumawa ng mga espesyal na paghahanda para sa

- Mga bata
- Mga nakatatanda
- Mga pet
- Mga taong may kapanasanan
- Hindi nagsasalita ng Ingles

10

Magtakda ng mga taunang dril sa kalamidad

PLANO SA KOMUNIKASYON NG SAMBAHAYAN

Mag-ukol ng panahon upang itala ang mahalagang impormasyon tungkol sa matatawagan para sa mga miyembro ng inyong sambahayan at inyong mga matatawagan sa labas ng estado.

IMPORMASYON TUNGKOL SA MATATAWAGAN SA EMERHENSIYA NG SAMBAHAYAN

Pangalan	Lokasyon	Telepono	Email

PAYO

Sa paggamit ng isang nakabase-sa-web na kasangkapan sa paglikha ng isang planong pang-emerhensiya para sa inyong pamilya. Pumunta sa **www.Ready.gov** at pumunta sa **Gumawa ng Plano**

IMPORMASYON SA EMERHENSIYA

Mga Matatawagan	Pangalan	Numero ng Telepono
Lokal na personal na matatawagan sa emerhensiya		
Mga ospital na malapit sa: Trabaho		
Paaralan		
Bahay		
(Mga) Doktor ng pamilya		
Impormasyon sa matatawagang pinagtatrabahuhan sa emerhensiya		
Impormasyon sa matatawagan sa paaralan at emerhensiya		
Panrelihiyon/ispiritwal na organisasyon		

IMPORMASYON SA MATATAWAGAN SA LABAS NG ESTADO

Pangunahing Matatawagan	Sekundaryong Matatawagan
Pangalan	Pangalan
Direksiyon	Direksiyon
Telepono sa Trabaho	Telepono sa Trabaho
Telepono sa Bahay	Telepono sa Bahay
Selular na Telepono	Selular na Telepono
Email Address	Email Address

PLANO

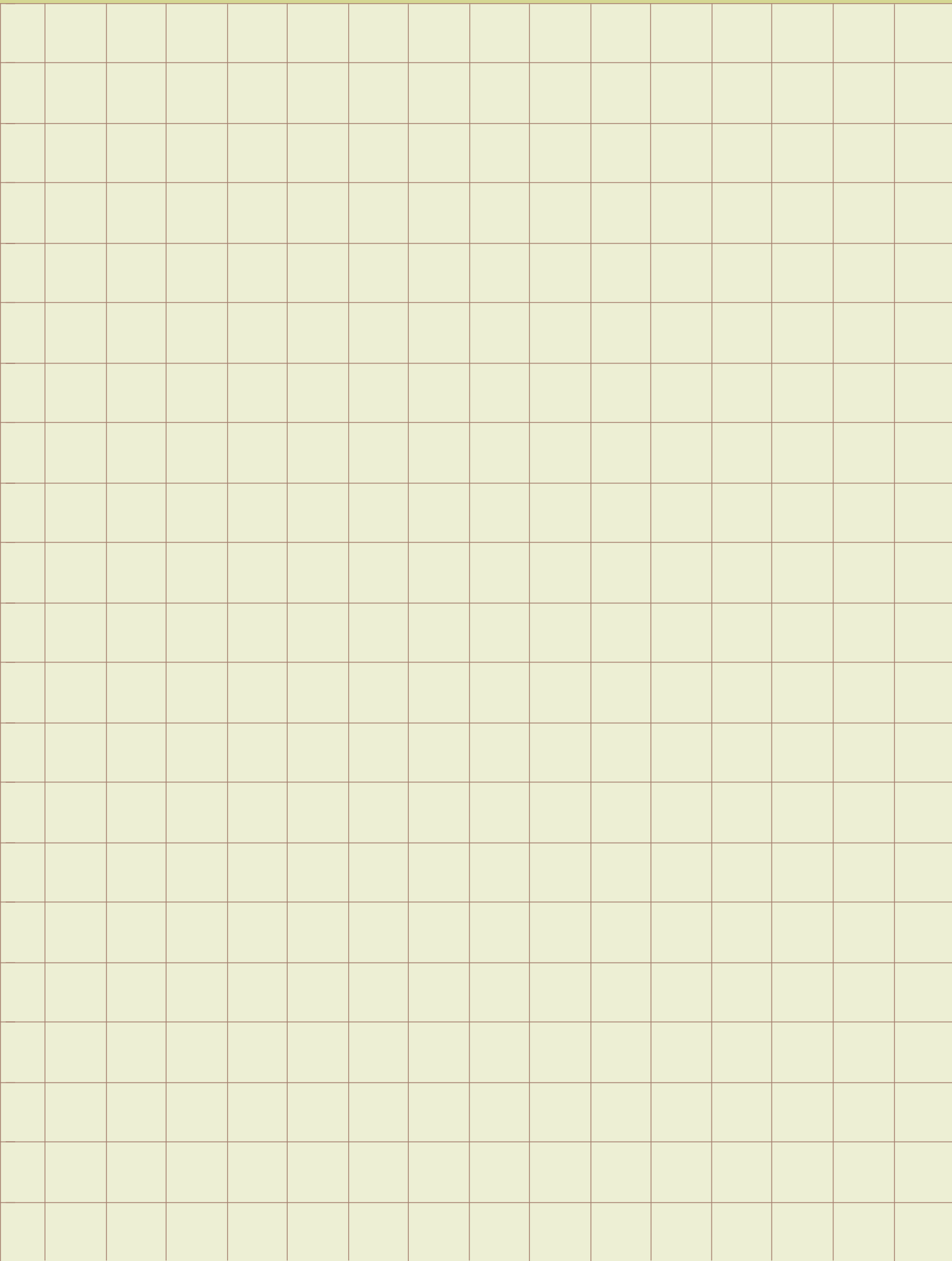
SA PAGTAKAS SA SUNOG

1. Gumawa kayo ng inyong pamilya ng bawat hakbang na plano para sa pagtakas mula sa inyong bahay kapag ito ay nasusunog. Gumuhit ng isang diagram ng inyong bahay.
2. Magplano ng dalawang daan palabas ng bawat silid, lalo na ang mga silid-tulugan.
3. Tiyakin na magagawa ng bawat isa na buksan ang lahat ng mga kandado at buksan ang lahat ng mga bintana at pinto nang mabilis.
4. Tiyakin na ang mga baras na pagkaligtasan ay nagtataglay ng wastong kagamitan upang sa isang emerhensiya, ang mga ito ay madadaling matatanggal.
5. Kung kailangan ninyong tumakas mula sa isang bintana sa ikalawang palapag, tiyakin na mayroon kayong isang ligtas na daan upang maabot ang lupa. Gumawa ng mga espesyal na pakikipag-ayos para sa mga maliit na bata at mga taong may kapansanan.

Para sa karagdagang impormasyon sa paggawa ng mga planong pang-emerhensiya bisitahin ang www.fire.lacounty.gov/SafetyPreparedness

IGUHIT ANG MGA RUTA NG PAGTAKAS MULA SA INYONG BAHAY

MGA TAONG NANGANGAILANGAN NG ESPESYAL NA TULONG

Tiyakin na kasama sa inyong Planong Pang-emerhensiya ng Pamilya ang mga pangangailangan ng lahat ng mga miyembro ng inyong sambahayan. Isaalang-alang ang pagbuo ng isang ugnayan ng kapitbahayan upang tumulong sa mga panahon ng emerhensiya. Sa mga taong nangangailangan ng espesyal na suporta ay maaaring kabilang ang:

- Mga matatanda
- Mga kaswal na manggagawa
- Mga buntis na babae o mga magulang ng mga bagong silang
- Mga taong pauwi
- Mga taong hindi marunong magsalita ng Ingles
- Mga pasyenteng dumaan sa pag-opera
- Mga taong may kapansanan sa katawan at damdamin
- Mga taong walang transportasyon
- Mga taong may mga espesyal na pangangailangan sa pagkain

Lahat ng mga taong nangangailangan ng espesyal na suporta ay dapat magbigay-kahulugan sa Babala ng Paglikas bilang Utos na Paglikas at gumawa ng mga pakikipag-ayos na umalis agad sa lugar na malakas na naapektuhan.

Kapag isinasaalang-alang kung paano maghahandaparagamgaemerhensiya, isipin ang tungkol sa tao sa inyong kapitbahayan at kung paano kayo makakapagtrabahong magkakasama. Ang mga unang tao na tutulong sa isang emerhensiya ay madalas na ang inyong mga kapitbahayan, kaibigan at mga kasama sa trabaho.

MGA KAPITBAHAY, hindi mga propesyonal na unang tagatugon, ang pangkaraniwang gumaganap ng **70%** ng lahat ng mga pagliligtas sa mga malalaking kalamidad.

Para sa karagdagang impormasyon tungkol sa paggawa ng mga planong pang-emerhensiya bisitahin ang **www.espfocus.org** upang makita ang publikasyon ng ESP na **"Mga Payo sa mga Taong may Kapansanan at Limitasyon sa Pagkilos"**.

MGA PAGLIKAS

Ang isang Babala ng Paglikas

o Boluntaryong Paglikas, ay nangangahulugang panahon na upang maghandang iwan ang inyong bahay at ang lugar. Tipunin ang inyong pamilya, mga pet, mga basikong pangangailangan at mahahalagang papeles at pakinggan ang mga tagubilin mula sa mga tagatugon sa emerhensiya. Kung kayo ay may mga espesyal na pangangailangang medikal o may limitadong pagkilos, dapat kayong maghandang iwan ang lugar kapag ang Babala ng Paglikas ay inilabas. Ang mga taong may mga kabayo o malalaking hayop ay dapat ding magsimulang lumikas.

Ang isang Utos na Paglikas

o Sapilitang Paglikas, ay isang direktiba mula sa mga Kagawaran ng Siyerip o Bumbero upang iwan agad ang inyong bahay o negosyo. Ang kabiguang sumunod sa Utos na Paglikas ay maaaring magresulta sa panganib sa mga buhay ng iba, personal na pinsala, o pagkamatay. Sa sandaling iwan ninyo ang lugar hindi kayo makakabalik hanggang hindi pa inalis ang Utos.

Ang isang Kanlungan sa Paglikas

ay maaaring itatag ng Red Cross sa kahilingan ng County kung ang isang lugar ay dapat iwan sa matagal na panahon. Ang lokasyon ng kanlungan sa paglikas ay ipahahayag ng mga lokal na opisyal, sa sandaling ang isang pagtayang pangkaligtasan ay makumpleto at ang kanlungan ay handa nang tumanggap ng mga apektado ng paglikas.

Magkanlong-sa-Lugar

ay nangangahulugang ang pinakamahusay na lugar upang maging ligtas ay loob ng gusali. Kung ang mga awtoridad ay nagpayo na gawing kanlungan ang lugar dapat ninyong patayin ang air-conditioner at mga bentilador, sarhan ang mga puwang sa mga bintana at pinto at makinig sa radyo hanggang ipahayag ng mga awtoridad na lumampas na ang banta. Huwag lalabas ng inyong kanlungan hanggang hindi kayo binibigyan ng tagubilin na ligtas nang gawin ito.

MGA BIGLAANG BAHA

Ang isang **PAGBABANTAY** sa biglaang baha ay nangangahulugang ang biglaang pagbaha ay maaaring mangyari sa inyong lugar.

Ang isang **BABALA** ng biglaang baha ay nangangahulugang ang isang biglaang baha ay nangyayari o malapit nang mangyari.

Kung lumikas kayo, tandaan na mag-iwan ng impormasyon sa loob ng inyong bahay upang malaman ng ibang mga tao kung saan kayo nagpaplanong pumunta. Tiyakin na isama ang inyong impormasyon tungkol sa matatawagan sa labas ng lugar.

LISTAHAN NG DAPAT TIYAKIN SA PAGLIKAS

10

MAHAHALAGANG
Aytem

1

**Mga Kit ng Suplay
sa Emerhensiya**

2

**Listahan ng Matatawagan
sa Labas ng Estado**

3

**Pera at mga
Kard ng
Kredito**

4

**Mga Mahahalagang
Dokumento**

- Kard ng Social Security
- Lisenasya ng Drayber
- Pasaporte
- Kard at mga rekord na medikal
- Impormasyon sa seguro

5

Pagpapalit ng Damit

- Para sa bawat miyembro ng pamilya

6

**Mga Aytem sa Kalinisan
ng Sarili**

- Sipilyo at Toothpaste
- Shampoo at Sabon
- Losyon
- Deodorant
- Tisyu sa Mukha at Kasilyas

8

Mga Aytem ng Beybi

- Mga Lampin
- Pormula
- Pagkain
- Pagpapalit ng damit

7

**Mga Retrato
ng Pamilya**

9

**Mga Aytem sa
mga Espesyal na
Pangangailangan**

- Silyang May Gulong, mga Tungkod at Walker
- Mga Gamot
- Mga Pantulong sa Pandinig at mga ekstrang baterya

10

**Mga Aytem sa Pangangalaga
ng Pet**

- Mga Rekord ng Pagkakakilanlan at Imunisasyon
- Pambuhat o Kulungan
- Busal at Tali
- Pagkain at Tubig

KALIGTASAN SA PAARALAN

Kung kayo ay may mga anak na pumapasok sa paaralan sa County ng Los Angeles mahalagang kumuha kayo ng kopya ng plano sa kalamidad ng paaralan at isama ito sa inyong Planong Pang-emerhensiya ng Pamilya. Ang plano sa kalamidad ng paaralan ay dapat sumagot sa mga sumusunod na tanong:

SINO ANG DAPAT KONG TAWAGAN UPANG PANATILIHING BINABALITAAN TUNGKOL SA KATAYUAN NG AKING ANAK?

Pangalan _____

Telepono _____

OO

HINDI

Ang akin bang anak ay ikakanlong sa isang lugar kapag may lumalaganap na sunog o ibang emerhensiya?

Kung ikakanlong, alam ko ba kung anong mga pag-iingat ang ginawa ng aking paaralan upang matiyak ang kaligtasan ng aking anak?

Ang paaralan ba ay nagpapanatili ng isang ipinagkaloob-ng-magulang na kit ng suplay sa kalamidad para sa aking anak?

Kung oo, isinapanahon ko ba ito kamakailan kaya pangkasalukuyan ito?

Mayroon bang nakahandang sapat na mga suplay sa emerhensiya ang paaralan upang pangalagaan ang aking anak?

Masusundo ko ba ang aking anak, o makakapagpadala ng iba upang sunduin ang aking anak?

Ililikas ba ang aking anak?

Kung oo, alam ko ba ang lokasyon kung saan maaaring ilikas ang aking anak?

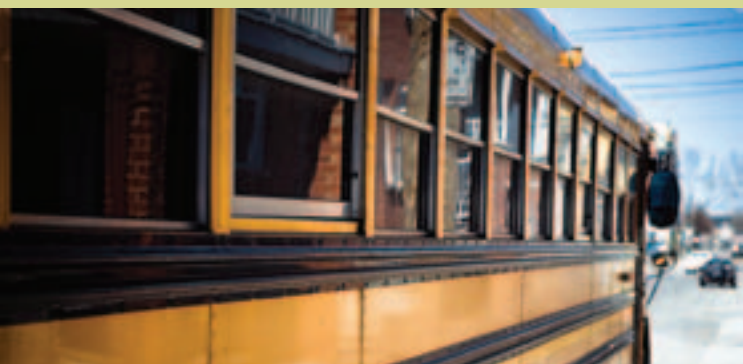
Kung ang aking anak ay nangangailangan ng mga espesyal na gamot, maaari bang panatilihin sa tanggapan ng nars ng paaralan ang pangmaikling panahon na suplay ng mga gamot na ito para magamit sa anumang emerhensiya?

Napapanahon ba ang inyong impormasyon tungkol sa matatawagan ng paaralan sa emerhensiya?

MGA PAGSASARA NG PAARALAN

Bago Nagsimula ang Paaralan para sa Araw

Kung ang isa o lahat ng mga paaralan ay hindi makapagbukas dahil sa mga hindi ligtas na kalagayan o ibang mga dahilan, ang mga superintendente ng distrito ay magdedeklara ng pagsasara ng paaralan at ang paaralan ay magbibigay ng paunawa sa mga lokal na istasyon ng radyo upang ibalita ang mga nakaplanong pagsasara. Kung ipinahihintulot ng mga kalagayan, ang mga tauhan ng distrito kabilang ang mga tagapag-ingat, tagapagpanatili, at mga tauhan ng opisina ay papasok sa trabaho gaya ng karaniwan.

Kapag Nakapagsimula na ang Paaralan

Sa sandaling nakapagsimula na ang paaralan para sa araw, ang mga estudyante ay mananatili hanggang sa regular na oras ng pagpapalabas o hanggang ang mga estudyante ay ilabas ng isang may sapat na gulang na nakalista sa kanilang kard ng emerhensiya. Kapag masama ang panahon, ang mga punong-guro o ibang mga kinatawan ng paaralan ay mananatili sa kampus hanggang ang lahat ng mga estudyante ay nasundo na mula sa paaralan.

Ang mga tagapag-ugnay ng transportasyon para sa paaralan ay magbibigay ng paunawa sa punong-guro at superintendente kung ang mga kalagayan ng daan sa lugar ay nangangahulugang ang mga estudyante ay hindi makakaalis nang ligtas. Kung ang isang lindol o ibang kalamidad ay pumipigil sa mga magulang o tagapangalaga na sunduin ang mga estudyante kapag wala nang mga klase, ang estudyante ay ikakanlong sa paaralan. Ang mga paaaralan ay nagpaplano para sa mahabang pananatili sa pamamagitan ng pagpapanatili ng pagkain at ibang mga suplay para sa mga estuyante at tauhan sa lugar.

Paglikas ng Paaralan

Kung ang isang indibidwal na paaralan ay dapat gawan ng paglikas dahil sa baha, sunog, o pagkasira ng mga pasilidad, ang mga estudyante ay ililikas ng bus ng paaralan o ibang mga paraan patungo sa ibang paaralan ng distrito. Ang mga magulang at tagapangalaga ay bibigyan ng paunawa sa pamamagitan ng lokal na istasyon ng radyo tungkol sa mga paglikas at mga lugar na lilipatan kung saan nila masusundo ang kanilang mga estudyante.

Sa isang emerhensiya, huwag tuwirang tawagan ang paaralan. Ang mga linya ng paaralan ay ginagamit ng mga tauhan para sa tulong sa emerhensiya at pag-uugnay ng mga paglikas. Bisitahin ang website ng Opisina ng Edukasyon ng County ng Los Angeles sa www.lacoe.edu at makinig sa KAVL 610 AM, FM, KFI 640 AM O KHTS 1220 AM para sa impormasyon tungkol sa mga pampublikong paaralan.

PAYO

MGA HAKBANG SA LUGAR NG TRABAHO

MGA HALIMBAWA

1	Kilalanin ang mga maaarig maging panganib at paano makakaapekto ang mga ito sa inyong negosyo.	<ul style="list-style-type: none"> • Lindol • Sunog • Pagkawala ng Kuryente • Baha • Pinsala sa Tubig • Pagnanakaw • Panganib sa Seguridad
2	Simulan ang paghahanda ng isang plano sa kalamidad at pagpapatuloy.	<ul style="list-style-type: none"> • Listahan ng mga Matatawagan sa Emerhensiya • Mga Pangunahing Matatawagan • Mga Mahahalang Rekord • Mga Napakahalagang Kagamitan • Tukuyin ang mga panghaliling lokasyon ng trabaho
3	Magtipon ng mga suplay, himukin ang mga empleyado na magpanatili ng mga suplay na pang-emerhensiya sa trabaho.	<ul style="list-style-type: none"> • Unang Pantulong • Pagkain • Tubig • Ilaw • Komunikasyon • Mga Kasangkapan • Hygiene & Sanitation
4	Tukuyin ang mga hakbang magagawa ninyo upang mapagaan ang maaring maging pinsala sa gusali.	<ul style="list-style-type: none"> • Kausapin ang may-ari ng gusali • Humiling ng mga inspeksiyon na pangkaligtasan • Kumunsulat sa Mariskal na Sunog
5	Magsanay ng Manatiling Mababa, Magtabing, at Humawak!	<ul style="list-style-type: none"> • Sa ilalim ng desk • Sa ilalim ng mesa • Malyo sa mga bintana • Manatiling mababa • Tabingan ang leeg at ulo
6	Sa sandalig makalampas ang panganib unang tingnan kung may mga nasaktang tao at saka tingnan kung may mga seryosong pinsala sa gusali.	<ul style="list-style-type: none"> • Tugunan ang mga isyung pangkaligtasan ng buhay • Tugunan ang kaligtasan sa panlabas ng gusali • Tugunan ang panloob na kaligtasan ng gusali • Gumawa ng mas detalyadong pagtaya ng gusali • Pumili ng isang lugar na tagpuan
7	Gamitin ang inyong plano upang ibalik ang mga pagpapatakbo ng negosyo.	<ul style="list-style-type: none"> • Kumpletuhin ang isang detalyadong pagtaya ng inyong kahinaan sa mga panganib • Makipag-ugnayan sa mga tagapag-empleyo at parokyano tungil sa inyong plano • Humanap ng mga tagatulong na kailangan ninyo makabangon sa inyong komunidad • Refine your Disaster Plan with Best Practices

PAGHAHANDA NG INYONG KONGREGASYON SA KALAMIDAD

Tiyakin na ang inyong lugar ng pagsamba ay may isinapanahong planong pang-emerhensiya. Ipasiya kung paano tutugon ang inyong lugar ng pagsamba sa isang malaking kalamidad at magkaloob ng pagsasanay sa inyong komunidad ng pagsamba upang makatulong na isakatuparan ang inyong mga plano.

- Kilalanin ang mga maaaaring maging panganib at banta
- Ihanda ang inyong mga gusali para sa isang kalamidad
- Magplano para sa mga paglikas mula sa gusali
- Sanayin ang mga tauhan sa kahandaan at pagtugon sa kalamidad
- Maging handang tumulong sa inyong kongregasyon pagkatapos ng isang kalamidad
- Maghandang tumulong sa ibang mga miyembro ng inyong komunidad
- Magtatag ng mga punongkahoy ng pagtawag sa telepono
- Magtalaga ng mga lider sa mga grupo ng mga miyembro upang mabigyan ng kaalaman ang lugar ng pagsamba sa mga pangangailangan

Para sa karagdagang impormasyon tungkol sa kahandaan at isang huwaran ng plano sa kalamidad para sa mga organisasyong nakabase sa pananampalataya, mangyaring bisitahin ang website para sa Emergency Network Los Angeles: www.enla.org.

PAGPAPLANO PARA SA TUBIG

Upang maghanda ng pinakaligtas at pinakamaasahang suplay ng tubig sa emerhensiya, inirerekomenda na bumili kayo ng pangkomersiyong tubig sa bote. Panatilihin ang mga tubig sa bote sa mga orihinal na sisidlan at huwag itong buksan hanggang kailangan na ninyong gamitin ito. Tiyakin na bigyang-pansin ang pagtatapos ng paggamit o "use by" na petsa.

- Ang isang pangkaraniwang aktibong tao ay kailangang uminom ng hindi kukulangin sa dalawang quart ng tubig bawat araw. Ang mga bata, mga nagpapasusong ina, at ibang mga tao ay maaaring mangailangan ng mas marami.
- Ang mga napakainit na temperatura ay maaaring magdoble ng dami ng tubig na kailangan.
- Mag-imbak ng hindi kukulangin sa isang galon kada tao kada araw, para sa pag-inom at pagluluto.
- Mag-imbak ng tubig sa lubos na hinugasang plastik, salamin, o may-enamel na mga sisidlang metal.

Palitan ang sariling-imbak na tubig tuwing anim na buwan.
Palitan ang pangkomersiyong tubig sa bote tuwing 12 buwan.

B A B A L A

tubig na iniimbak sa mga pamapainit ng tubig ay **NAPAKAINIT.** Mag-ingat upang maiwasan ang pinsala!

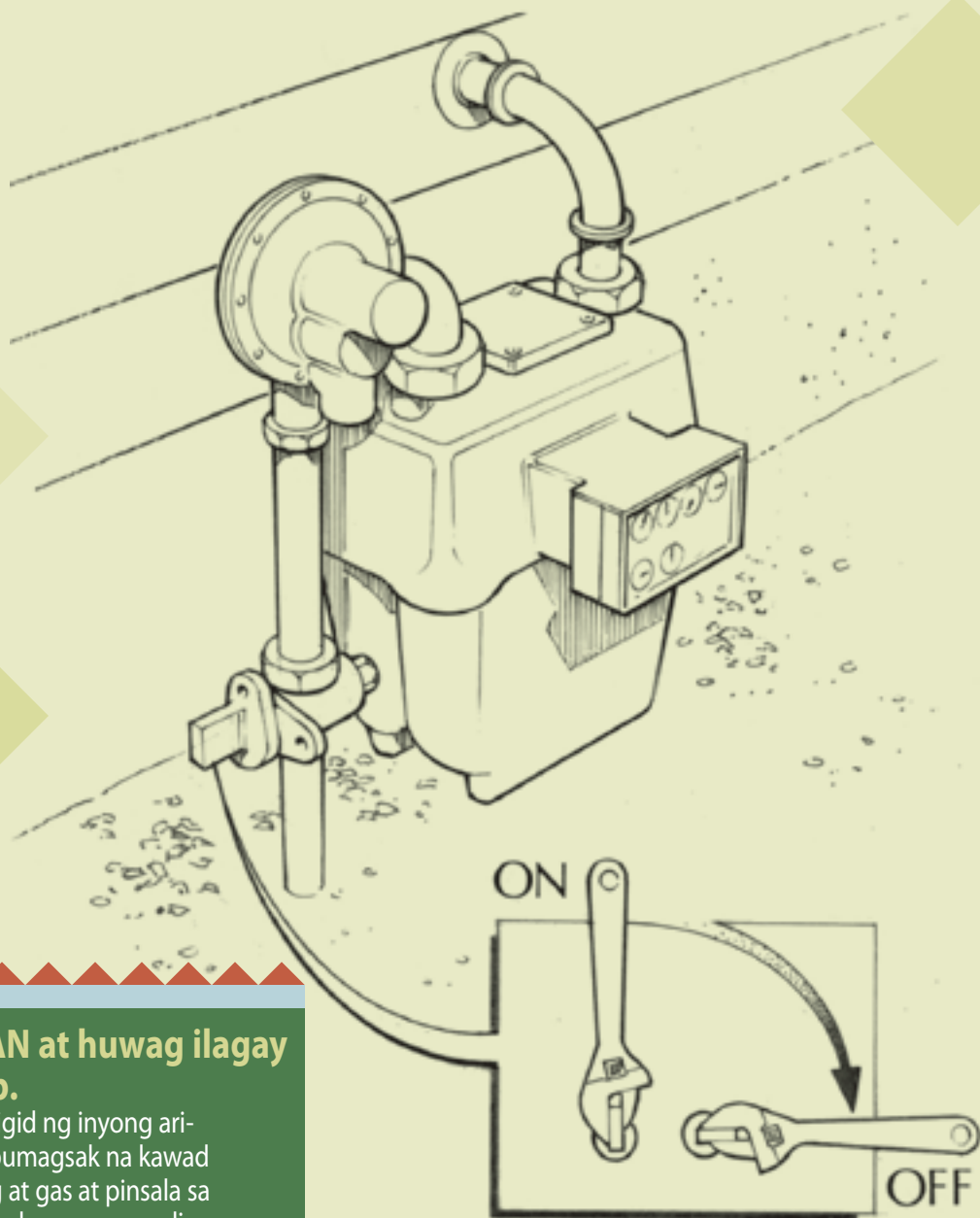
Ang karagdagang impormasyon sa pag-iimbak ng tubig at pagkain ay makukuha nang libre sa publikasyon ng ESP na "Family Steps to Survival" sa **www.espfocus.org** o sa pamamagitan ng pagtawag sa **(213) 974-1166**.

PA

Ang inyong pampainit ng tubig ay maaaring pagkunan ng tubig. Patayin ang enerhiyang nagpapainit sa tangke at hayaan itong lumamig. Kapag kailangan ninyo ng tubig, maglagay ng sisidlan sa ilalim at buksan ang barbula sa pagpapatulo sa ilalim ng tangke.

Isipin ang KALIGTASAN at huwag ilagay ang sarili sa panganib.

Maglakad nang maingat sa paligid ng inyong ari-arian; tingnan kung may mga bumagsak na kawad ng kuryente, mga tulo ng tubig at gas at pinsala sa (mga) istruktura. Huwag pumasok sa mga gusaling labis na napinsala, lalo na kung nag-iisa. Maghintay ng tulong at gumamit ng kasuutang pangkaligtasan.

PAGSASARA NG GAS

Alamin ang kinalalagyan ng inyong metro ng gas at kung paano sarhan ang barbula ng pagsuplay. Huwag sarhan ang barbula ng pagsuplay ng gas maliban kung nakaamoy o nakarinig kayo ng tumutulo o sumisingaw na gas. Kung mayroon kayong "Natural Gas" (isang linya mula sa kalye) ang pangunahing barbula sa pagsasara ay matatagpuan sa tabi ng inyong metro sa papasok na tubo. Gumamit ng liyabe at maingat na bigyan ito ng isang kuwarong pagphit sa alinmang direksiyon upang ang bar ay tumakbo nang pakrus sa tubo. Ang linya sa sarado na ngayon. Ang mga barbula sa pagsasara na nababalot ng pintura ay dapat tapikin nang mahina upang masira ang seal; ang pagpuwersa sa barbula ay maaaring makasira rito. Kung kayo ay may propane (gas sa isang tangke), patayin ang pangunahing barbula ng pagsuplay ng gas kung ligtas na gawin ito. Upang sarhan ang barbula pihitin ito nang pakanan (clockwise).

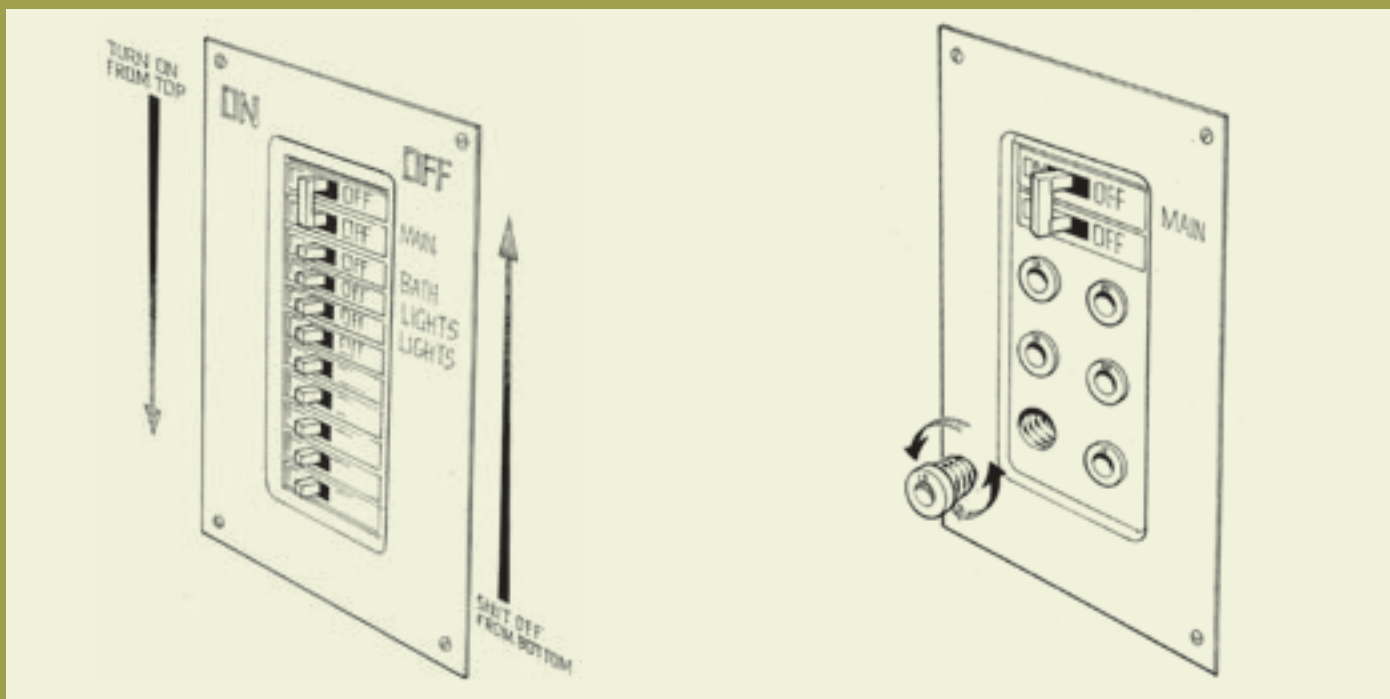
MGA UTILIDAD

PAGSASARA NG KURYENTE

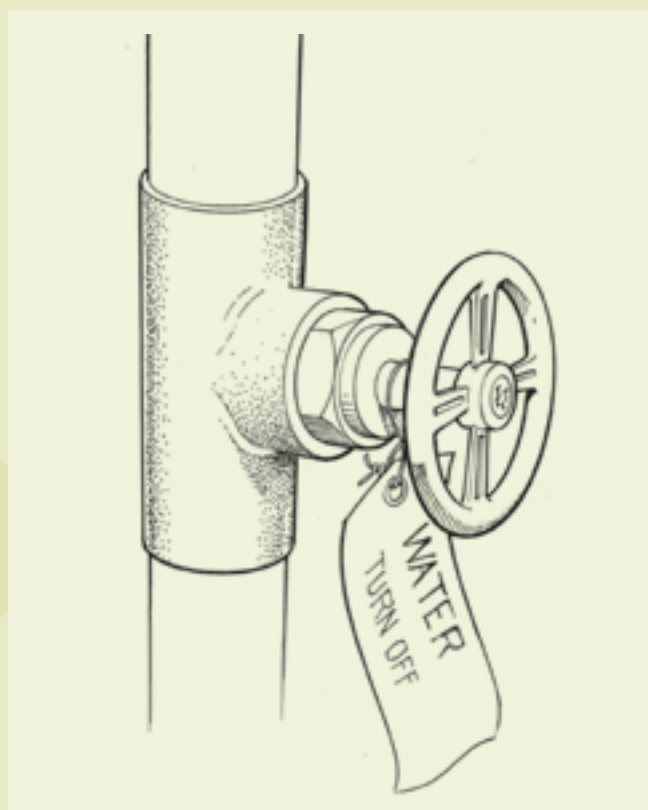
Dapat malaman ng bawat responsableng miyembro ng inyong sambahayan kung nasaan ang inyong kahon ng switch ng kuryente at aling switch ang kumokontrol sa kuryente ng inyong bahay. Ang switch na ito ay maaaring matagpuan sa circuit breaker panel o ito ay maaaring nakahiwalay na malapit sa metro.

Tandaan – huwag paandarin ang anumang mga switch ng kuryente kung naghihinala ng tulo o singaw ng gas. Upang sarhan ang kuryente sa inyong bahay, sarhan ang mga indibidwal na breaker muna, at saka ang pangunahing switch. Upang muling buksan, buksan muna ang pangunahing switch, at saka ang mga indibidwal na breaker.

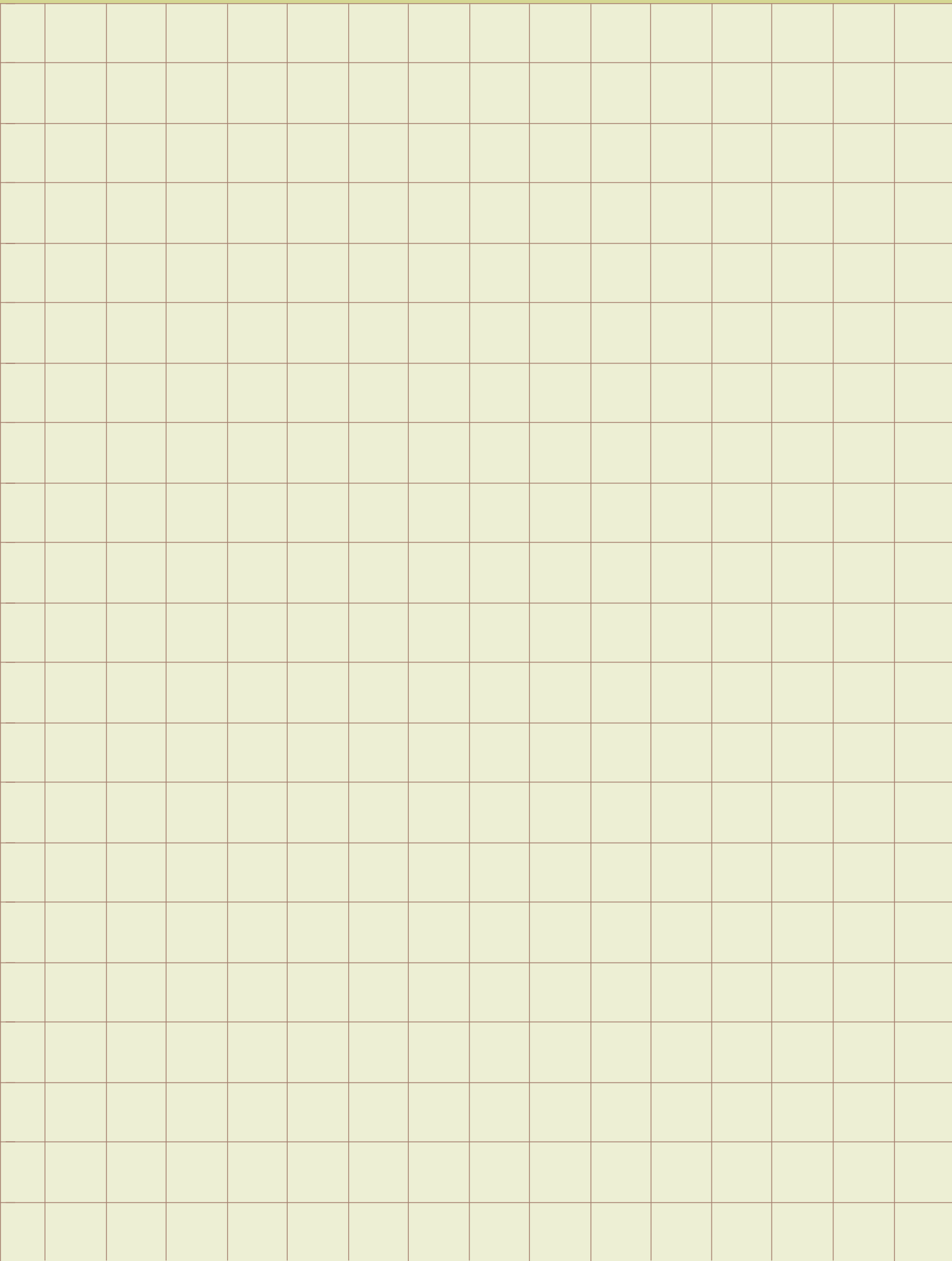

PAGSASARA NG TUBIG

Ang barbula ng pagsasara ng tubig ay natatagpuan kung saan pumapasok sa bahay ang suplay ng tubig. Itanong sa inyong kompanya ng tubig upang malaman kung ang isang espesyal na kasangkapan ay kailangan upang pihitin ang barbula. Isaalang-alang ang pagkakabit ng isang barbula ng pagsasara sa malapit sa inyong bahay upang makatulong sa mga tulo o mga pumutok na tubo sa loob. Ang tubig ay mahalaga para makaligtas pero sa isang emerhensiya, maaaring limitado ito o hindi makukuha. Ang wastong inimbak na tubig ay ang pinakamahalagang bahagi ng inyong planong pang-emerhensiya.

**IGUHIT ANG KINALALAGYAN NG INYONG MGA BARBULA NG
PAGSASARA NG UTILIDAD; ISAMA ANG TUBIG, KURYENTE AT GAS.**

KAHANDAAN SA HAYOP

Mga Aso, Pusa at Ibang mga Maliliit na Hayop

Malayo man kayo sa bahay ng isang araw o isang linggo, kakailanganin ninyo ng mga mahahalagang suplay paa sa inyong mga pet. Panatilihin ang mga aytem sa mga madaling mapuntahang lugar at ilagay ang mga ito sa mga matitibay na sisidlan na madaling dalhin (mga duffel bag, may-takip na sisidlan ng basura, atbp.). Panatilihing nakahanda ang mga hindi-pasong gamot at pagkain sa lahat ng mga oras. Tiyakin na ang Lahat ng Inyong mga

Pet ay Malinaw na Makikilala

- Tiyakin na ang lahat ng mga aso at pusa ay may suot na mga kulyar na may matibay na nakakabit na kasalukuyang pagkakakilanlan.
- Ikabit ang numero ng telepono at direksiyon ng inyong pansamantalang kanlungan sa kanilang kulyar.
- Kung hindi kayo tumukoy ng isang pansamantalang kanlungan, isama ang pangalan at mga numero ng isang kaibigan o kamag-anak sa labas ng lubhang naapektuhang lugar.

Ang mga microchip ng pagkakakilanlan ay malakas na inirekomenda para sa lahat ng mga pet – at iniaatas para sa mga aso sa mga lugar na hindi kasama sa korporasyon ng County ng Los Angeles. Tawagan ang Animal Care & Control sa **(562) 728-4882** o ang inyong beterinayo para sa karagdagang impormasyon.

Iparehistro ang microchip ng inyong pet at panatilihin ang numero ng telepono ng data carrier kasama ng inyong mga mahahalagang papel sa paglikas.

MGA KABAYO AT MALALAKING HAYOP

Ang kahandaan sa emerhensiya ay mahalaga para sa lahat ng mga hayop, pero ang kahandaan para sa mga kabayo at malalaking hayop ay lalong mahalaga dahil sa kanilang mga sukat at mga espesyal na pangangailangan sa transportasyon.

Ang mga kabayo ay dapat ilikas agad pagkatapos ilabas ang BABALA NG PAGLIKAS. Huwag hintayin ang UTOS NA PAGLIKAS. Kung ikaw ay hindi nakahanda o naghintay hanggang sa huling minuto, maaaring kailanganin ninyong iwan ang inyong mga hayop. Isaalang-alang ang mga payong ito habang inihahanda ninyo ang inyong plano sa paglikas:

PLANO SA PAGLIKAS NG HAYOP

- Bago ang emerhensiya, gumawa ng mga pakikipag-ayos upang ikanlong ang inyong mga hayop sa dalawang magkaibang lokasyon na malayo sa isa't-isa.
- Kung kayo ay may malalaking hayop, lumikas kapag narinig ninyo ang BABALA NG PAGLIKAS.
- Sanayin ang mga kabayo sa susundan at trailer upang maging komportable ang mga ito sa proseso.
- Panatilihin ang inyong trak at trailer sa ligtas, gumaganang kondisyon (puno ang tangke ng gas). Kung wala kayong trak at trailer, gumawa ng paunang pakikipag-ayos upang may maglikas sa inyong mga hayop.
- Alamin kung sino ang maglilikas sa inyong mga hayop. Tiyakin na makipagpalitan ng mga numero ng telepono, mga numero ng Lisensiya ng Drayber ng California at ibang mga may-kaugnayang impormasyon sa taong naglilikas ng inyong kabayo. Alamin kung saan dadalhin ang inyong mga hayop.
- Makipag-ugnayan sa inyong mga kapitbahayan bago ang isang emerhensiya. Magtrabahong magkakasama upang tulungan ang mga may-ari ng kabayo/pet sa inyong kalye na walang mga trailer ng kabayo o wala sa bahay sa panahon ng emerhensiya.

Ikabit ang mga pamatay ng apoy malapit sa mga pasukan ng kamalig at sa paligid ng mga kuwadra para madaling makuha kung magkaroon ng sunog sa kamalig. Mag-imbak ng dayami sa labas ng kamalig sa isang tuyong may-takip na lugar kapag posible.

Ang Kagawaran ng Pangangalaga at Pagkontrol ng Hayop ng County ng Los Angeles ay may Programang Pagtugon sa Emerhensiya na kabilang ang mga opisyal ng pagkontrol sa hayop at mga boluntaryong sinanay upang harapin ang mga problema sa mga maliliit at malalaking hayop sa panahon ng emerhensiya. Ang Programang Pagtugon sa Emerhensiya ay may mga espesyal na sinanay at binigyan ng kagamitan na mga pangkat na kabilang ang Suporta sa Larangan sa Pagliligtas ng Hayop, Pangkat ng Pagtugon Kaugnay ng Kabayo (Equine Response Team, ERT), at Pangkat ng Pagliligtas sa Hayop ng Kagawaran (Department Animal Rescue Team, DART).

Para sa karagdagang impormasyon bisitahin ang kanilang website: www.animalcare.lacounty.gov

MGA PANGANIB SA HAYOP PAGKATAPOS NG KALAMIDAD

Ang mga panganib sa mga hayop pagkatapos ng isang sunog ay kabilang ang mga napaso at nahiwang paa, pagkain o paglanghap ng mga nakalalasong substansiya o latak, pagtakas dahil sa mga gumuhong bakod o ibang pinsala, pagkawala ng kanlungan at lilim, at kawalan ng suplay ng tubig, suplay ng kuryente, at ibang mga serbisyo. Ang mga katulad na panganib ay lilitaw pagkatapos ng isang lindol o ibang kalamidad.

Pagkatapos ng krisis, maaaring magtagal bago kayo makabalik sa inyong bahay. Kahit na ang inyong bahay ay buo pa at kayo ay pinahintulutang bumalik, ang lugar ay maaaring hindi ligtas para sa inyong mga pet. Asahan ang mga pagbisita mula sa mga inspektor at manggagawa at gumawa ng mga pakikipag-ayos upang magkaloob sa inyong pet ng isang ligtas na lugar kung saan magiging ligtas at hindi mapipinsala ang mga ito.

Tandaan na kapag ang mga hayop ay bumalik sa isang nagbagong lugar, ang mga ito ay magagalit, malilito, at madaling magkaroon ng tensiyon. Sikapin na maging kalmado at sundin ang mga pangkaraniwang gawain tuwing posible.

Ang ESP Bulletin sa
KAHANDAAN SA PET
ay makukuha nang libre online sa
www.espfocus.org

PAGKAKANLONG-SA-LUGAR NG MALAKING HAYOP

Pagkakanlong-sa-lugar ay nangangahulugang pagkakaloob ng pinakamahasag na kanlungan sa inyong ari-arian para sa inyong mga kabayo/alagang hayop kung hindi kayo makalikas. Hindi namin inirerekomenda ang istratehiyang Pagkakanlong-sa-Lugar para sa mga malalaking hayop.

Kung KAILANGAN ninyo ng pagkakanlong sa lugar:

- HUWAG PAKAWALAN ANG MGA KABAYO – ang mga ito ay maaaring bumalik sa isang nasusunod na kamalig. Ang mga nakawalang kabayo ay nagdudulot din ng mga seryosong problema para sa mga unang tagatugon.
- Magpanatili ng sapat na espasyo – ang Kagawaran ng Bumbero ng County ay nagrerekomenda ngayon ng 200 talampakang puwang sa paligid ng inyong ari-arian.
- Dalhin ang mga kabayo sa arena na may sapat na espasyo mula sa palumpong at punongkahoy – Ang kural ng inyong kabayo ay dapat na yari sa mga metal na tubo, hindi PVC o kahoy.

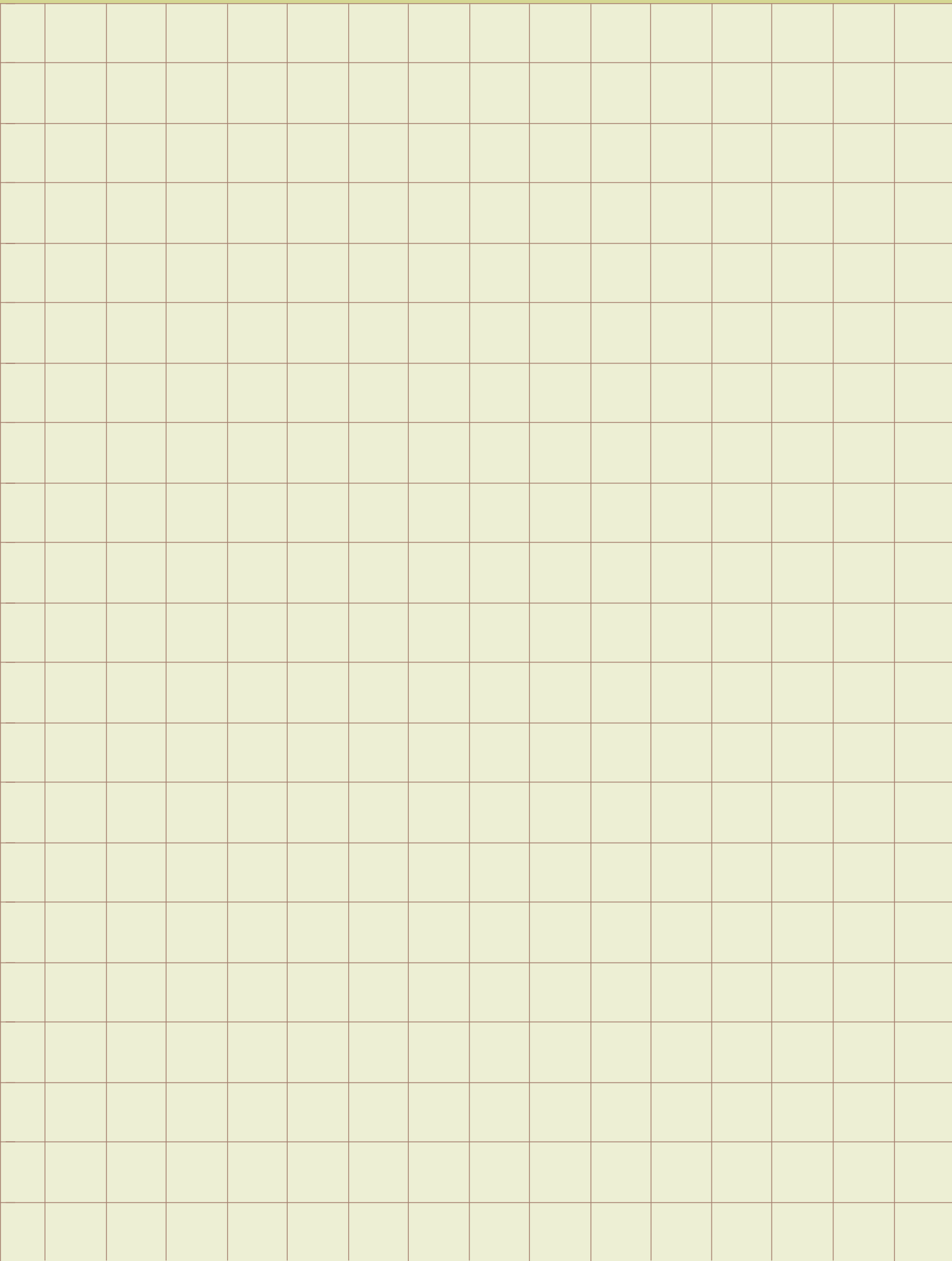
Isaalang-alang ang pagkakaroon ng mga sumusunod na aytem na malapit sa kural ng kabayo:

- (Mga) hose sa sunog
- Generator
- Maraming pala na nakalagay sa iba't ibang lugar ng ari-arian, palakol, asarol, kalaykay, walis, atbp.
- Maraming hagdan na nakalatag at nakalagay sa parehong panig ng bahay at handang gamitin sa malapit sa barn.
- Mga bitbiting radyong AM/FM na may mga pamalit na baterya
- Nahahawakang mga radyong FRS (walkie-talkies) at nahahawakang scanner na may mga pamalit na baterya
- Mga maskara, goggle, mga matitibay na guwantes na pantrabaho at mga bandana
- Gumamit ng mga balat na halter at hindi nylon

PAYO Maglagay ng mga mahahalagang direksiyon at numero ng telepono sa tabi ng inyong telepono sa bahay at sa kamalig.

**GAMITIN ANG MGA PAHINANG ITO UPANG PLANUHING
ANG MGA RUTA PALAYO SA MGA PANGANIB AT PALABAS
SA INYONG KAPITBAHAYAN.**

MGA KIT NG SUPLAY SA KALAMIDAD

Bumili ng isang NOAA Weather Radio for All Hazards, itatag ito at alamin kung paano ito gagamitin. Alamin nang maaga kung kayo mananatiling tumatanggap ng kaalaman tungkol sa mga pinakabagong pagbabantay, babala sa baha at biglaang baha, at payo sa panahon.

Ang isang Kit ng Suplay sa Kalamidad ay isang maagang tinipong grupo ng mga aytem na magpapabuti sa kalusugan at kaligtasan ng inyong pamilya sa panahon ng isang kalamidad. Ang mga kit ay maaaring bilhin o gawin sa bahay sa iba't ibang istilo at sukat. Ang mga ito ay maaaring kasinliit ng kit sa pag-ahit para sa inyong glove compartment o kasinlaki ng 50-galong dram para sa inyong negosyo. Sa pangkalahatan, ang mga kit ay dapat na madaling dalhin at magaan hanggang magagawa. Maaari kayong magkaroon ng maraming kit, ang bawat isa ay angkop sa ibang layunin.

Kotse

Paaralan

Bahay

Trabaho

**Lugar ng
Pagsamba**

10

MAHAHALAGANG Suplay sa Emerhensiya

Sa pinakamababa, ang inyong mga suplay na pang-emerhensiya ay dapat kabilang itong 10 mahahalagang aytem.

1

Tubig para sa 3-10 araw
(1 galon kada tao kada araw)

2

Pagkain para sa 3-10 araw
(kabilang ang pagkain ng pet)

3

Kit ng Unang Pantulong at mga Tagubilin

4

Mga lente (at mga eksrang baterya)

5

Radyo (at mga eksrang baterya)

6

Mga gamot
(may-reseta at walang-reseta)

7

Pera at mga mahahalagang dokumento
(mga maliliit na bill at barya, mga sertipiko ng kapanganakan, mga pahayag ng buwis, kasulatan sa bilihan, titulo, papel ng seguro, kard na medikal)

8

Damit at mga matitibay na sapatos

9

Mga kasangkapan (liyabe, duct tape, pamatay ng apoy, matitibay na guwantes, pito)

10

Mga suplay sa kalinisan at pangangalaga ng kalusugan

Kapag bibili ng isang pamatay ng apoy ang pinakamahusay na uri ay ABC, na sumasakop sa madaling magliyab, likido at mga elektrikal na sunog. Tiyakin na tingnan ang petsa ng pagtatapos sa inyong pamatay ng apoy.

PAK

IBAGAY ITO SA SARILI!

Isama ang mga aytem sa inyong kit sa kalamidad na tutulong sa inyong pamilya na maging komportable at nakakasuporta sa sarili pagkatapos ng isang kalamidad, isaalang-alang ang pagdaragdag ng:

- Kalan sa pagkakampo, gatong, mga kaldero at kawali, aluminum foil, mga papel na cup, plato at mga plastik na gamit sa pagluluto
- Mga kumot na pang-emerhensiya o mga bag sa pagtulog
- Mga pambuhat at suplay ng pet
- Ekstrang set ng mga susi ng kotse, bahay, at ligtas na kahon ng deposito
- Listahan ng mga numero ng telepono sa emerhensiya
- Bitbiting kasilyas, toilet paper at mga plastik na bag para sa dumi ng tao
- Compass
- Mga pen, lapis, papel na sulatan
- Mga laruan, krayola at libro upang panatilihing abala ang mga bata

MGA SUPLAY NG PAGKAIN

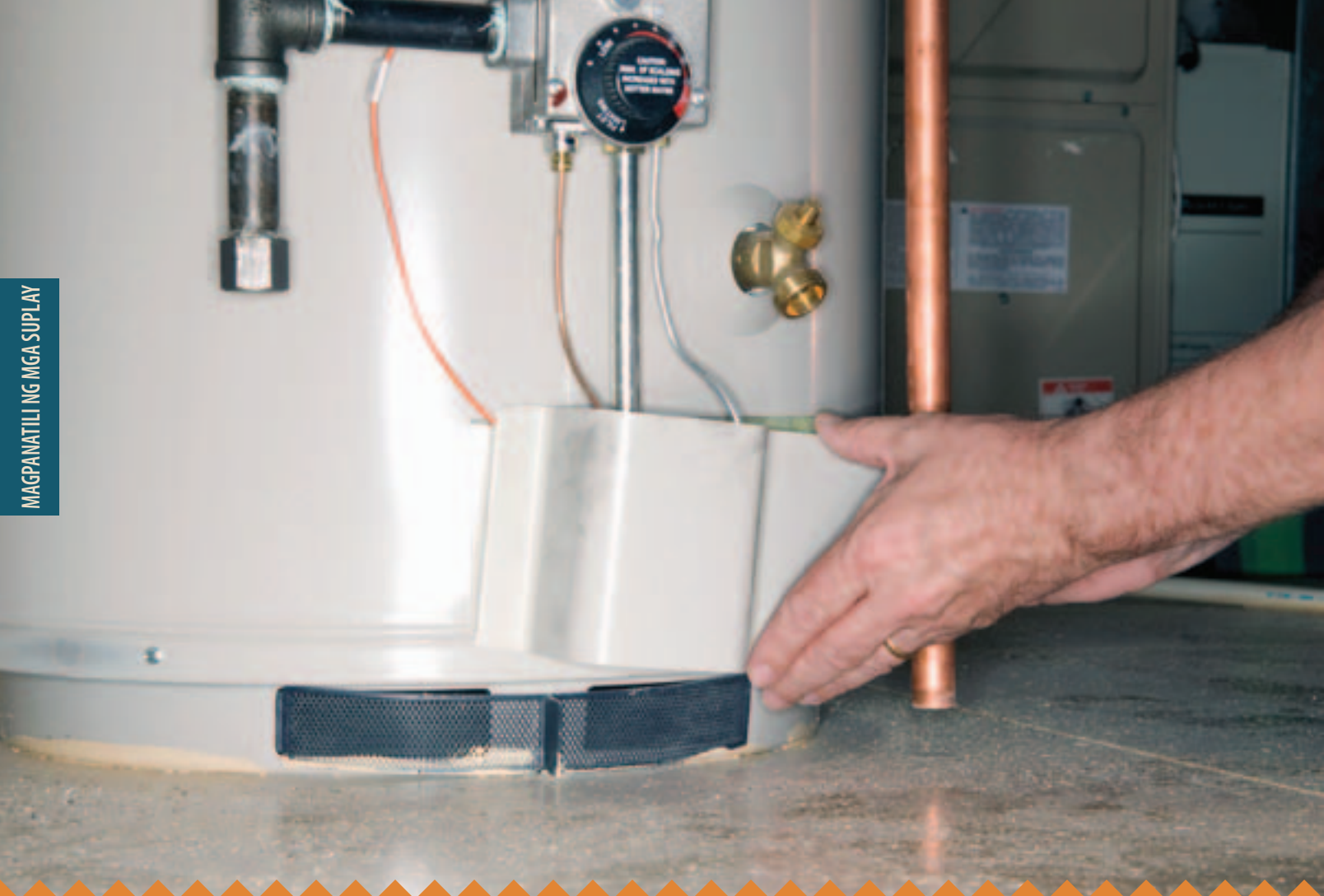
Piliin ang mga pagkain na hindi nangangailangan na pagpapalamig at maihahanda nang kaunti ang tubig o wala nito. Pumili ng mga pagkain na masinsin at magaan kabilang ang mga pinili sa mga sumusunod na pagkain:

- Makakain nang mga karne sa lata, prutas at gulay
- Mga nakalatang katas ng prutas, gatas, sopas (kung pinulbos, mag-imbak ng ekstrang tubig)
- Staples-asukal, asin, paminta
- Mataas-ang-enerhiya na mga pagkain ulad ng mga peanut butter, jelly, cracker, granola bars, trail mix
- Pagkain para sa mga sanggol, nakatatanda, o mga taong nasa mga espesyal na diyeta
- Mga pagkain para sa ginhawa/tensiyon na kauntin lamang tulad ng mga cookie, matigas na kendi, pinatamis na mga cereal, lollipop, instant coffee, mga bag ng tsaa
- Manwal na pambukas ng lata
- Kutsilyong panlahat ng layunin
- Pambahay na likidong bleach upang gamutin ang inuming tubig
- Plastik na pambalot
- Muling nasasarhang mga plastik na bag

BASIKONG KIT NG UNANG PANTULONG

Tiyakin na isama ang mga personal na aytem na inaasahan ninyo araw-araw. Dapat isama sa isang basikong kit ng unang pantulong ang:

- Maitatapon agad/isterilisaong mga burn blanket
- Mga adhesive tape
- Hydrogen peroxide, Betadine
- 4x4 na pad ng gasa (istelisado at di-isterilizado), roller gauze
- Mga Band-Aid (sari-sari)
- Mga balot ng yelo
- Mga triyanggulong bendahe, ace bandages
- Mga Eye pad
- Gunting
- Mga bulak/Q-tips/mga panglagay ng bulak (12 count)
- Tweezers
- Penlight
- Termometro
- Mga pin na pangkaligtasan at mga karayom na pansulsi/sinulid
- Opsiyonal: gamot na hindi kailangan ng reseta at tulong sa pantunaw ng pagkain
- Mga maliliit na tuwalyang panlaban sa bakteryang
- Mga compress na pagpatigil ng dugo
- Oinment sa pagkapaso
- CPR shield

MGA PINAGKUKUNAN NG INUMING TUBIG

Sa isang emerhensiya magagamit ninyo ang tubig na naroon na sa tangke ng pampainit ng tubig, instalasyon ng tubo, at sa mga ice cube. Huwag gamitin ang tubig mula sa reservoir tank ng inyong kasilyas.

- Gamitin ang mga reserba sa pampainit ng tubig sa pamamagitan ng pagbukas sa spigot sa ilalim ng tangke, kabitan ng isang hose ng hardin at salain ang tubig sa pamamagitan ng isang pansala ng kape o malinis na tela.
- Bago ninyo gamitin ang tubig sa inyong instalasyon ng tubo, hanapin ang pasukan ng tubig/barbula sa pagsasara para sa bahay, kondominyum o apartment at sarhan ang tubig.
- Ang mga pool, spa, weterbed at mga katulad na pinagkukunan ng tubig ay magagamit para sa kalinisan lamang. Huwag inumin ang tubig mula sa mga pinagkukunang ito.

MGA PROPORSIYON PARA SA PAGPAPADALISAY NG TUBIG SA PAMAMAGITAN NG BLEACH

WATER DAMAGE	BLEACH ADDED
1 Quart	4 na Patak
1 Gallon	16 na Patak
5 Gallons	1 Teaspoon
Pagkatapos idagdag ang bleach, alugin o surin the acidlan ng tubig. Let stand 30 minutes before drinking.	

Karamihan ng mga utilidad ay responsable lamang sa mga pagkukumpuni ng kanilang mga metro. Hindi nila magagawang kumpunihin ang mga pinsala sa inyong mga tubo o kawad ng kuryente. Gayunman, ang mga pagkukumpuni ay maaaring kailanganin bago maibalik ang koneksyon ng utilidad. Huwag mainip at maghintay ng mga wastong pahintulot mula sa mga kompanya ng utilidad at mga opisyal ng kalusugan.

LISTAHAN NG DAPAT TIYAKIN SA KIT NG SUPLAY NG PET SA KALAMIDAD

- ❑ Mga tag ng pangalan at mga numero ng telepono para sa mga kulyar at singkaw
- ❑ Mga tali, singkaw, guwantes at pambuhat upang ilipat ang mga pet nang ligtas at protektado
- ❑ Tubig at pagkain para sa 3-10 araw.
- ❑ Mga suplay na tulad ng bowl, litter ng pusa at mga palangganita, manwal na pambukas ng lata, foil o plastik na takip para sa mga lata
- ❑ 3-10 araw na suplay ng gamot. Mga rekord na medikal na nakalagay sa isang sisidlan na may panlaban sa tubig
- ❑ Mga kasalukuyang retrato ng inyong mga paboritong hayop para magamit kung mawala ang mga ito
- ❑ Impormasyon sa mga iskedyul ng pagpapakain, mga kondisyong medikal, mga problema sa asal, at ang pangalan at numero ng inyong beterinaryo para magamit kung isasakay ninyo ang inyong mga pet. Huwag kalimutan ang mga tulugan at laruan ng pet!
- ❑ Kit ng Unang Pantulong (kabilang ang mga malalaki/maliliit na bendahe na may elastikong teyp, gunting, tweezer, Q-tips, antibiotic ointment, saline eyewash, at hydrogen peroxide)

MAGPANATILI NG MGA SUPLAY

Huwag kalimutang isama ang mga tag ng pagkakakilanlan sa mga pambuhat, singkaw at tali

PAYO

Kapag nakatanggap kayo ng Babala ng Paglikas tipunin ang mga maliliit na hayop at ikulong ang mga ito upang mabilis na madala. Ilipat ang mga pusa sa isang plastik o kawad na pambuhat lamang; huwag buhatin sa inyong mga braso. Takpan ang pambuhat

ng isang magaan na tela, na tutulong na panatilihing tahimik ang mga pusa. Tandaan na ang mga hayop ay maaaring nababalisa sa isang emerhensiya at tiyakin na isama ang mga aytem na pangkaligtasan na tulad ng matitibay na guwantes sa inyong kit sa emerhensiya.

LISTAHAN NG DAPAT TIYAKIN SA KIT NG SUPLAY SA KABAYO AT MALAKING HAYOP SA KALAMIDAD

- ☐ Mga halter na may mga tag ng pagkakakilanlan at panghilang lubid para sa bawat kabayo.
- ☐ Mga porma ng bakuna at pagkakakilanlan na may mga kasalukuyang retrato.
- ☐ Pagkain, mga timba para sa pagpapakain, at anumang mga gamot para sa 7–10 araw.
- ☐ Impormasyon sa mga iskedyul ng pagpapakain, mga kondisyong medikal, mga problema sa asal, at ang pangalan at numero ng inyong beterinaryo para magamit kung isasakay ninyo ang inyong (mga) kabayo.
- ☐ Kit ng Unang Pantulong na may mga balot.
- ☐ Duct tape upang sulatan ng pagkakakilanlan sa mga halter ng kabayo.
- ☐ Headlamp light (mas mabuti kaysa lente kapag nagtatrabaho sa mga malalaking hayop).

PAV Palagyan mga micro-chip ang inyong mga kabayo.

Mahalagang malaman kung paano ang County ng Los Angeles ay magbibigay ng paunawa sa komunidad bago, sa panahon at pagkatapos ng isang emerhensiya. Narito ang ilan sa mga paraan na maaasahan ninyong mahanap ang mahalagang impormasyon sa emerhensiya:

1. EAS (SISTEMA NG ALERTO SA EMERHENSIYA)

Ang impormasyon sa emerhensiya ay isinasahimpapawid nang tuwiran ng Kagawaran ng Siyerip ng County ng Los Angeles. Para sa mga pangyayari at kondisyon na pang-emerhensiya na pangmarami, ang isang isinahimpapawid na mensahe ay ihatid sa publiko sa pamamagitan ng mga istasyon ng radyo at telebisyon. Maaaring nakita na ninyo ang mga mensaheng ito na mga boses na mensahe na may mga tekstong nag-iiskrol sa screen ng telebisyon.

2. ALERT LA COUNTY

Alert LA County ay isang Sistema ng Pangmaramihang Paunawa sa Komunidad na gagamitin sa mga emerhensiya upang makipag-ugnayan sa mga residente at negosyo sa County sa pamamagitan ng mga nakarekord na mensahe sa telepono, mga tekstong mensahe at e-mail. Upang ipatala ang inyong selular na telepono, voice over IP phone number at e-mail address pumunta sa www.lacounty.gov at i-click ang link sa "Alert LA County".

**Alert
LA County**

Alert.lacounty.gov

3. PANGKOMERSIYONG TAGAPAGBALITA

Pakinggan ang mga istasyon ng pagsasahimpapawid ng emerhensiya para sa mga panrehiyong impormasyon na pag-alerto sa emerhensiya sa lugar ng County ng Los Angeles. Dahil ang mga pagkawala ng kuryente ay malamang sa isang emerhensiya, magpanatili ng kahit isang radyong pinatatakbo ng baterya sa inyong sambahayan.

4. AMATEUR RADIO

Ang Serbisyo sa Komunikasyon sa Kalamidad ng County ng Los Angeles (Los Angeles County Disaster Communications Service, DCS) ay nakikipagtulungan sa mga ham operator sa buong County upang magkaloob ng mga maasahang komunikasyon sa emerhensiya. Upang makakuha ng karagdagang kaalaman tungkol sa DCS, makipag-ugnayan sa inyong lokal na Istasyon ng Siyerip.

5. WEBSITES

Ang mga website na tulad ng National Weather Service, **www.nws.noaa.gov**, ay nagpapahintulot sa inyo na magpatala para sa web feeds na ipinadadala nang tuwiran sa inyong computer. Para sa mga pagbabalita ng County pagkatapos ng isang kalamidad, pumunta sa **www.lacounty.info**. Ang website ng County ng LA ay maglilista ng mga lokasyon ng kanlungan at ibang mga mahahalagang impormasyon sa pagkaligtas.

PAYO

Tandaan na ang inyong radyo sa kotse ay maaaring ang pinakamadaling paraan upang makinig ng mga balitang pang-emerhensiya.

ON AIR

KFI	640 AM	Los Angeles
KNX	1070 AM	Los Angeles
KFWB	980 AM	Los Angeles
KROQ	106.7 FM	Los Angeles
KHTS	1220 AM	Santa Clarita
KRLA	870 AM	Los Angeles
KCBS	93.1 FM	Los Angeles
KABC	790 AM	Los Angeles
KAVL	610 AM	Antelope Valley

Ang mga tagapagbalita, kabilang ang telebisyon, radyo, tagapagpatakbo ng cable, satelayt na telebisyon at satelayt na pagbabalita sa radyo ay maghahatid ng mga mensaheng pag-alerto sa emerhensiya.

Ang mga istasyon ng radyo sa lugar ay sumusubaybay sa mga pagbabalitang pang-emerhensiya mula sa iba't ibang pinagkukunan na kabilang ang Sistema ng Alerto sa Emerhensiya ng County ng L.A., NOAA Weather Radio, California Law Enforcement Radio at Radyo ng Pederal na Ahensiya ng Pamamahala ng Emerhensiya (Federal Emergency Management Agency, FEMA).

Pumunta sa mga pulong ng komunidad. Kausapin ang inyong mga kapitbahay tungkol sa kanilang mga plano at himukin sila na magplanong kasama ninyo. Sumang-ayon na tulungan ang isa't isa na maghandang umalis kapag ipinahayag ng mga awtoridad na ilikas ang mga nanganganib na residente.

**GAMITIN ANG PAHINANG ITO UPANG ITALA ANG MGA LOKASYON NG
IMPORMASYON NG KOMUNIDAD SA INYONG KAPITBAHAYAN TIYAKIN NA ISAMA
ANG LOKASYON NG PINAKAMALAPIT NA PAMPUBLIKONG AKLATAN NG COUNTY.**

MGA UGNAYAN NG KAPITBAHAYAN

Ang pagtatatag ng mga ugnayan ng kapitbahayan na tulad ng Neighborhood Watch bago ang isang kalamidad ay makakatulong sa inyo na makakuha ng mahusay at maaasahang impormasyon pagkatapos ng isang kalamidad. Organisahin at ihanda ang inyong kapitbahayan upang:

- Pangalagaan ang mga bata at matatanda.
- Pangalagaan ang mga taong may mga problema o kapansanan sa pagkilos.
- Iligtas ang mga pet ng sambahayan.
- Isaaktibo ang mga punongkahoy ng telepono.
- Patayin ang mga utilidad kapag wala ang kapitbahay.
- Kumuha ng pagsasanay sa Pangkat sa Pagtugon sa Emerhensiya ng Komunidad (CERT).
- Mag-aral ng Unang Pantulong at CPR.
- Maging isang HAM Radio Operator
- Alamin ang tungkol sa mga tagatulong na naroon na sa inyong kapitbahayan.

Para sa karagdagang impormasyon tungkol sa kahandaan ng kapitbahayan i-download ang ESP AWARE Plan for Communities sa **www.espfocus.org**.

PA

Ang Mga Ugnayan ng Kapitbahayan ay dapat magpulong kahit minsan sa isang taon upang isapanahon ang mga lisahan, isama ang mga bagong residente at isapanahon ang mga plano para sa pagtatrabahong kasama ng mga taong may mga problema sa pagkilos.

MGA PANGKAT NG PAGTUGON SA EMERHENSIYA NG KOMUNIDAD - CERT

Ang Programang Community Emergency Response Team (CERT) ay nagsasanay ng mga residente sa kahandaan sa kalamidad at mga panganib na maaaring makaapekto sa kanilang lugar. Matututuhan ninyo ang mga basikong kasanayan sa pagtugon sa kalamidad, tulad ng kaligtasan sa sunog, magaan na paghahanap at pagliligtas, pag-organisa ng pangkat, at mga operasyon sa kalamidad na medikal. Ang paggamit ng pagsasanay sa silid-aralan at mga praktikal na ehersisyo, ang mga miyembro ng CERT ay matututong tumulong sa kanilang mga kapitbahay at mga kasama sa trabaho pagkatapos ng isang kalamidad kapag ang mga propesyonal na tagatugon ay hindi agad makakatulong. Ang mga miyembro ng CERT ay hinihimok na suportahan ang mga unang tagatugon sa pamamagitan ng pagiging lider sa kahandaan sa emerhensiya sa kanilang komunidad

Ang mga Kagawaran ng Bumbero at Siyerip ay nagkakaloob ng pagsasanay ng CERT, pero mahalagang malaman na ang mga boluntaryo ng CERT ay hindi nagtatrabaho para sa County ng Los Angeles. Ang mga opisyal na boluntaryo ay nakarehistro sa mga kagawaran ng County, mga lunsod, lokal na tagapagpatupad ng batas, mga organisasyon na nakabase sa komunidad o ibang mga ahensiya ng pamahalaan. Sa isang kalamidad, ang mga boluntaryo ng CERT ay maaaring magkaroon ng mga kasanayan at kasangkapan na kailangan upang pangalagaan ang mga sarili, ang kanilang mga pamilya, kanilang mga kapitbahay at mga kasama sa trabaho at bawasan ang pagdepende sa mga unang tagatugon.

Ang pagsasanay sa CERT ay iniaalay nang libre at ang mga kalahok ay walang obligasyon o pagtatalaga na tumugon o umakto kung magkaroon ng isang kalamidad. Sa lugar ng serbisyo ng Kagawaran ng Bumbero ng County ng Los Angeles, ang pagtutulungan sa pagsasanay sa CERT ay naghatid ng pagsasanay sa mga sumusunod na bahagi ng County ng Los Angeles.

Mga Lugar na Hindi Kasama sa Korporasyon:

Acton, Baldwin Hills, Castaic, City Terrace, E. Los Angeles, Florence-Firestone, Hacienda Heights, Harbor City, Kagel Canyon, Ladera Heights, La Crescenta/Montrose, Leona Valley, Rowland Heights, Topanga, Whittier.

Mga Lugar na Kasama sa Korporasyon:

Artesia, Agoura Hills, Bell Gardens, Bradbury, Calabasas, Carson, Cerritos, Claremont, Commerce, Diamond Bar, El Monte, Gardena, Hawthorne, Hidden Hills, Inglewood, La Canada/Flintridge, La Habra, Lakewood, La Mirada, Lancaster, La Puente, Lawndale, Lomita, Lynwood, Malibu, Maywood, Norwalk, Palmdale, Palos Verdes Estates, Paramount, Pico Rivera, Pomona, Rancho Palos Verdes, Rolling Hills, Rolling Hills Estates, Santa Clarita, Signal Hill, So. El Monte, South Gate, Temple City, West Hollywood, Westlake Village.

Para sa karagdagang impormasyon sa pagsasanay sa CERT at isang iskedyul ng mga klase mangyaring bisitahin ang **www.fire.lacounty.gov** o **(888) CERT-939**.

MGA LOKAL NA PANGKAT NG CERT

Lokasyon	Pangalan ng Matatawagan	Telepono/Email Address

KAPAG TUMAMA ANG KALAMIDAD

Kapag tumama ang kalamidad kayo at ang inyong pamilya ay maaaring maapektuhan sa ilang mga paraan. Ito ay maaaring mula sa mga pinsala, ng katawan o damdamin, hanggang sa pinsala o pagkawala ng ari-arian. Tandaan na huwag mataranta at tulungan ang mga nangangailangan ng ekstrang tulong.

MAGTAYA

Hanapin at bigyan ng paunawa ang mga miyembro ng pamilya tungkol sa inyong kalagayan.

HUMANAP NG KANLUNGAN

Humanap ng isang ligtas na kublihan sa inyong bahay, kasama ng pamilya o sa isang kanlungan.

MAGING LIGTAS

Magpatuloy nang maingat at sundin ang mga lokal na tagubilin sa kaligtasan.

HUMINGI NG TULONG

Kumuha ng impormasyon tungkol sa lokal na serbisyo o tumawag sa 2-1-1 para sa mga serbisyo.

SIMULAN ANG PAGBANGON

Makipag-ugnayan sa mga tagapagkaloob ng seguro, FEMA at kumuha ng dokumentasyon.

PAYO

Iprograma ang mga numero ng inyong lokal na Istasyon ng Siyerip at Istasyon ng Bumbero sa inyong selular na telepono upang magawa ninyong tawagan ang mga numero nang tuwiran kapag kailangan.

KAPAG TUMAMA ANG
KALAMIDAD

MAGTAYA

Agad pagkatapos ng isang kalamidad, makinig sa lokal na media para sa mga payo at tagubilin mula sa mga lokal na opisyal. Ang mga tagubilin ay mag-iiba alinsunod sa kalamidad.

Pagkatapos ng isang lindol, tingnan kung may mga pinsala at saka tayahin ang inyong gusali para sa mga malinaw na panganib at mga mapanganib na kalagayan. Sa sandaling ligtas na kayo at ang inyong pamilya, isaaktibo ang inyong punongkahoy ng pagtawag sa telepono upang mahanap at mabigyan ng paunawa ang mga miyembro ng pamilya tungkol sa inyong kalagayan. Limitahan ang inyong mga tawag sa telepono sa mga emerhensiya at mga kailangang paunawa

upang bawasan ang pasanin ng sistema ng telepono. Ang mga ahensiya ng unang tagatugon ay magtatrabaho upang tayahin ang mga pinsala sa buong County at alamin kung aling mga lugar ang pinakamalubhang naapektuhan. Sisimulan nilang linisin ang mga ruta ng kalamidad upang ang mga sasakyang pang-emerhensiya ay makapasok upang makatulong kung saan unang-unang kailangan sila. Ang mga utilidad at ruta ng transportasyon ay ibabalik nang mas mabagal habang gumagawa sila ng mga pagtaya at naghahandang ibigay ang mga pangangailangan ng mga residente at mga tagatugon sa emerhensiya.

HUMANAP NG KANLUNGAN

Humanap ng isang ligtas na kublihan sa inyong bahay, kasama ng pamilya o sa isang kanlungan.

Kapag ang Utos na Paglikas ay inilabas para sa inyong lugar

- Tipunin ang inyong pamilya, mga pet, at kit ng suplay sa kalamidad sa inyong kotse at maghandang iwan kaagad ang inyong bahay o negosyo.
- Sundin ang mga tagubilin at direksiyon mula sa mga tauhan ng Kagawaran ng Siyerip at Bumbero.
- Magmaneho nang maingat at nasa pangkaraniwang bilis na nakabukas ang inyong mga ilaw sa unahan.
- Panatihin ang mga bintana ng inyong kotse na nakataas at pihitin ang mga vent ng hangin upang muling umikot.

Paglikas ng Inyong mga Pet

- Piliin ang mga lokasyon ng paglikas nang maaga; dapat na mayroon kayong hindi kukulangin sa dalawang mapipili.
- Maghanda ng isang listahan ng mga pasilidad ng pagpapakain at mga beterinaryo na maaaring magbigay ng tirahan sa inyong mga pet sa isang emerhensiya (kabilang ang 24-na-oras na mga numero).
- Tawagan ang mga hotel at motel sa labas ng inyong lugar upang alamin ang mga patakaran sa pagtanggap ng mga pet at mga pagtatakda sa bilang, sukat, at klase.
- Itanong sa mga kaibigan, kamag-anak at ibang nasa labas ng apektadong lugar kung maaari nilang bigyan ng tirahan ang inyong mga hayop. Ang Red Cross ay hindi nagpapahintulot ng mga pet sa loob ng mga kanlungan.
- Kung kayo ay may higit sa isang pet ang mga ito ay maaaring mas komportable kung magkakasama, pero maghanda na panatilihin ang mga ito nang magkakahiwalay.

Lahat ng mga taong nangangailangan ng karagdagan o espesyal na suporta ay dapat magbigay-kahulugan sa Babala ng Paglikas bilang Utos na Paglikas at gumawa ng mga pakikipag-ayos na iwan kaagad ang kanilang tirahan o lugar ng negosyo.

MAGING LIGTAS

Ihanda ang inyong mga gusali para sa isang kalamidad

Natural gas

Kung nakaamoy kayo ng gas o nakarinig ng isang sumasagitsit o umiihip na tunog, buksan ang isang bintanta at umalis agad. Patayin ang pangunahing barbula ng gas mula sa labas, kung magagawa ninyo. Tawagan ang kompanya ng gas mula sa tirahan ng isang kapitbahay. Kung pinatay ninyo ang suplay ng gas sa pangunahing barbula, kakailanganin ninyo ng isang propesyonal upang buksan itong muli. Huwag manigarilyo o gumamit ng langis, mga parol ng gas, kandila, o sulo para sa pag-iilaw sa loob ng isang napinsalang bahay hanggang hindi kayo nakakatiyak na wala nang sumisingaw na gas o ibang materyal na maaaring magliyah.

Mga siklab, mga sira o nagninisnis na kawad

Suriin ang sistema ng kuryente, huwag suriin kung ito ay basa, nasa tubig, o hindi sigurado ang inyong kaligtasan. Kung posible, patayin ang kuryente sa pangunahing fuse box o circuit breaker. Kung ang kalagayan ay hindi ligtas, iwan ang gusali at humingi ng tulong. Huwag buksan ang mga ilaw hanggang hindi kayo nakakasiguro na ang mga ito ay ligtas na gamitin. Makakabuti na ipasiyasat sa isang elektrisista ang inyong mga kawad.

Mga bitak sa bubong, pundasyon, at chimney

Kung anyong ang gusali ay maaaring maguhod umalis agad.

Inyong Silong

Kung ang inyong silong ay binaha, bombahin ito nang unti-unti palabas (mga isang ikatlo ng tubig kada araw) upang iwasan ang pinsala. Ang mga dingding ay maaaring maguho at ang sahig ay maaaring mabaluktot kung palabasin ang tubig sa silong habang ang nakapaligid na lupa ay matubig.

Mga Sistema ng Tubig at Sewage

Kung ang mga tubo ay napinsala, patayin ang pangunahing barbula ng tubig. Itanong sa mga lokal na awtoridad bago gamitin ang anumang tubig; at ang tubig ay maaaring kontaminado. Bombahin ang mga poso at ipasuri ang tubig sa mga awtoridad bago inumin. Huwag i-flush ang mga kasilyas hanggang hindi ninyo nalalaman na ang mga linya ng sewage ay walang sira.

Mga Kasangkapan

Kung ang mga kasangkapan ay basa, patayin ang kuryente sa pangunahing fuse box o circuit breaker. At saka, bunutin ang mga kasangkapan at hayaang matuyo ang mga ito. Ipasuri ang mga kasangkapan sa isang propesyonal bago muling gamitin ang mga ito. Gayon din, ipasuri ang sistema ng kuryente sa isang elektresista bago muling buksan ang kuryente.

Pagkain at Ibang mga Suplay

Itapon ang lahat ng pagkain at ibang mga suplay na pinaghihinalaan ninyo na kontaminado o nagkaroon ng kontak sa tubig-baha.

Buksan ang mga Kabinet

Maging alisto sa mga bagay na maaaring bumagsak.

Linisin ang mga Ligwak ng Pambahay na Kemikal

Disimpektahin ang mga aytem na maaaring kontaminado ng raw sewage, bakterya, o kemikal. Linisin din ang mga maililigtas na aytem.

Tawagan ang Inyong Ahente ng Seguro

Kumuha ng mga retrato ng mga pinsala. Magpanatili ng mga rekord ng mga gastos sa pagkukumpuni at paglilinis

PAGKAYA NG KAUGNAY-NG-KALAMIDAD NA TENSIYON

MGA KARANIWANG REAKSIYON SA MGA KALAMIDAD

Inis at galit	Pagog
Pagkawala ng ganang kumain	Kawalan ng kakayahang matulog
Mga bangungot	Kalungkutan
Mga sakit ng ulo	Pagduduwal
Sobrang pagkaaktiboy	Kawalan ng konsentrasyon
Sobrang pagkaalerto	Pagtaas ng paggamit ng alkohol o droga consumption

- Makipag-usap tungkol sa inyong mga nadarama – galit, kalungkutan, at ibang mga damdamin – kahit na ito ay maaaring mahirap.
- Humingi ng tulong mula sa mga propesyonal na tagapayo na humaharap sa mga tensiyon pagkatapos ng kalamidad.
- Huwag panagutin ang inyong sarili sa mga kalamidad o madismaya dahil nadarama ninyo na hindi kayo tuwirang makatulong sa gawaing pagliligtas.
- Gumawa ng mga hakbang upang itaguyod ang paggaling ng inyong sariling katawan at damdamin sa pamamagitan ng malusog na pagkain, pahinga, ehersisyo, pagrerelaks, at pagmumuni-muni.
- Magpanatili ng isang karaniwang pampamilya at pang-araw-araw na gawain, nililimitahan ang mga mabibigat na responsibilidad sa sarili at sa inyong pamilya.
- Gumugol ng oras sa pamilya at mga kaibigan.
- Gumamit ng mga kasalukuyang grupong tagasuporta na binubuo ng pamilya, mga kaibigan, at mga institusyong panrelihiyon.
- Tiyakin na kayo ay handa para sa mga mangyayari sa hinaharap sa pamamagitan ng paglalagay ng laman sa mga kit ng suplay sa kalamidad at pagsasapanahon sa inyong planong pangkalamidad ng pamilya. Ang paggawa ng mga ganitong positibong aksyon ay maaaring makapagpagaan ng damdamin.

HUMINGI NG TULONG

	Mga Isyu	Mga Responsibilidad ng Pampublikong Ahensiya	Mga Residente at Negosyo
Agad na Buhay at Kaligtasan	<p>Pagkain at Kanlungan</p> <p>Muling pagtatagpo ng mga tao at pet</p> <p>Mga pampubliko at pribadong serbisyo Koleksiyon</p>	<p>Tiyakin na ang mga ruta ng transportasyon ay nagagamit</p> <p>Ipatupad ang mga hakbang sa kaligtasan ng publiko</p>	<p>Idayal ang 9-1-1 para sa mga emerhensiya</p> <p>Gumamit ng mga kasanayan sa CERT</p>
Panandaliang Pangangalaga at Kanlungan	<p>Pagbabalik ng mga Utilidad</p> <p>Pagpapayo sa Krisis</p> <p>Pansamantalang Pabahay</p> <p>Impra-istruktura ng Muling Pagtatayo</p> <p>Nakawala o mga ligaw na hayop</p>	<p>Maglabas ng impormasyon tungkol sa mga tagatulong at mga lokasyon ng serbisyo</p> <p>Maglabas ng mga alerto at babala sa kalusugan</p> <p>Pagaanin ang mga sekundaryong pinsala at epekto</p> <p>Iugnay ang pagkakaloob ng mga basikong serbisyo</p>	<p>Ilang mga residente sa mga kanlungan</p> <p>Maraming negosyo na muling nagbubukas nang limitado</p> <p>Ang komunikasyon ay limitado pero nakakaganap</p> <p>Mahirap ang transportasyon sa maraming lokasyon</p> <p>Assistance from human services organizations Red Cross, Salvation Army, etc. may be available.</p>
Long Term Restore & Rebuild	<p>Pagkawala ng trabaho at kawalan ng nagpapatrabaho</p> <p>Mga napalayong sambayanan</p> <p>Kawalan ng pabahay</p> <p>Mga problema sa transportasyon</p> <p>Mga pangmatagalang epekto sa kabuhayan</p> <p>Pagkakilanlan sa Komunidad</p> <p>Coping with physical and emotional loss</p>	<p>Maglabas ng mga permiso para sa muling pagtatayo</p> <p>Maglabas ng impormasyon sa mga tulong sa damdami, pananalapi, at katawan</p> <p>Ayusin ang mga proseo ng permiso at paglisensiya upang bigyang-daan ang maraming paghiling</p> <p>Magsagawa ng mga pampublikong talakayan at mga puwersang tagakilos na inaasanta ag mga partikular na lugar ng pangangailangan</p>	<p>Muling pagtatatag kasama ng mga tagasuplay at parokyano</p> <p>Pagbabalik ng mga bilang ng trabaho bago ang kalamidad</p> <p>Muling pagtatayo ng mga bahay at negosyo</p> <p>Maaaring tulong mula sa mga ahensiya ng pamahalaan kabilang ang Pangangasiwa ng Maliit na Negosyo at ang Pederal na Ahensiya sa Pamamahala ng Negosyo (FEMA)</p>

HUMINGI NG TULONG

Narito ang ilan sa mga ahensiya na maaaring makagawa ng pagkakaiba sa inyong mga plano sa emerhensiya at kahandaan sa County ng Los Angeles. Mangyaring mag-ukol ng oras upang magdagdag ng impormasyon para sa mga organisasyon na naglilingkod sa inyong kapitbahayan at komunidad.

Where can I find information about...	Agency	Contact Information
Impormasyon sa pagpapalano at kahandaan sa emerhensiya para sa County ng Los Angeles?	Opisina ng Pulong Tagapagpaganap ng County ng LA, Opisina ng Pamamahala ng Emerhensiya – Programang Pagkaligtas sa Emerhensiya (ESP)	213-974-1166 www.espfocus.org
Pagsasanay sa Pangkat ng Pagtugon sa Emerhensiya ng Komunidad (CERT)?	LA County Fire Department Community Emergency Response Teams (CERT)	1-323-890-4132 www.fire.lacounty.gov
Mga iniaatas ng Kagawaran ng Bumbero para sa mga napinsalang istruktura?	Kagawaran ng Bumbero ng County ng LA	1-323-881-2481 www.fire.lacounty.gov
Mga isyu sa proteksiyon ng komunidad at sarili?	Kagawaran ng Siyerip ng County ng LA	Emergency 911 General Information 1-323-526-5541 www.lasd.org
Mga pagsasara at kalagayan sa County ng Los Angeles?	Kagawaran ng mga Pamublikong Gawain ng County ng LA	1-800-675 HELP (4357) www.ladpw.org
Paglilinis at mga pagkukumpuni ng mga daan at tulay na pinananatili ng County?	Kagawaran ng mga Pamublikong Gawain ng County ng LA Pagpapanatili ng Daan	1-800-675 HELP (4357) www.ladpw.org
Building inspections and permits?	Kagawaran ng mga Pamublikong Gawain ng County ng LA Dibisyon ng Gusali at Kaligtasan	1-800-675 HELP (4357) www.ladpw.org
Mga isyu sa pagkontrol ng baha at paagusan?	Kagawaran ng mga Pamublikong Gawain ng County ng LA Pagkontrol ng Bahal	1-800-675 HELP (4357) www.ladpw.org
Mga pagsasara at kalagayan ng daan para sa Mga Haywey ng Estado?	Caltrans	213-897-0383 www.dot.ca.gov
Ipinagkakaloob-ng-County na mga serbisyong panlipunan sa emerhensiya kabilang ang mga programang CalWORKs, Food Stamp, Medi-Cal, at General Relief?	Kagawaran ng mga Pamublikong Serbisyong Panlipunan ng County ng LA	1-866-613-3777 www.ladpss.org
Mga Serbisyo sa Kalusugan ng Isip para sa mga biktima ng kalamidad?	Kagawaran ng Pamublikong Kalusugan ng County ng LA	1-800-854-7771 www.dmh.lacounty.gov
Pagkontrol ng nakakahawang sakit, mga pampigil na hakbang, pagkontrol ng kontaminasyon at mga inspeksiyong pangkalusugan.	Kagawaran ng Pamublikong Kalusugan ng County ng LA	800-427-8700 www.labt.org

Where can I find information about...	Agency	Contact Information
Tulong sa mga nasaktang hayop at impormasyon sa mga hayop na napalayo dahil sa kalamidad?	Pangangalaga at Pagkontrol ng Hayop ng County ng LA	1-562-940-6898 www.animalcare.lacounty.gov
Mga paaralan at mga distrito ng paaralan sa County?	Opisina ng Edukasyon ng County ng LA	www.lacoe.edu
Kalagayan ng mga paaralan ng Pinag-isang Distrito ng Paaralan ng Los Angeles?	Pinag-isang Distrito ng Paaralan ng Los Angeles	213 241-4500 www.lausd.k12.ca.us
Mga organisasyon na nagkakaloob ng tulong sa pagbangon kung magkaroon ng kalamidad?	211 LA County	211 www.211lacounty.org
Mga taong at ulat tungkol sa mga pagkawal ng kuryente?	Southern California Edison	800-684-8123 www.sce.com
	Southern California Gas Company	800-655-4555 www.socalgas.com
Impormasyon tungkol sa pagkahantad sa mga nakakalasong substansiya?	Sentro ng Pagkontrol ng Lasonr	1-800-222-1222 www.aapcc.org/DNN
Pang-emerhensiya na Pinansiyal na Kita sa Unang Pantulong?	Operation Hope	www.operationhope.org
Impormasyon sa pautang at gawad sa kalamidad?	Pangangasiwa ng Maliit na Negosyo ng Estados Unidos	800-659-2955 www.sba.gov
Paghahana at pagpaplano para sa mga kalamidad?	Kagawaran ng Seguridad ng Sariling Bayan ng Estados Unidos	www.ready.gov
Impormasyon at mga serbisyo para sa mga tao, pamilya at negosyo?	Kagawaran ng Seguridad ng Sariling Bayan ng Estados Unidos	www.disasterhelp.gov
Pinakahuling impormasyon sa lindol?	U.S. Geological Survey	www.quake.usgs.gov/recent
Pinakahuling impormasyon sa panahon?	National Oceanic Atmospheric Administration	www.noaa.gov
Impormasyon sa mga kalamidad sa kapaligiran?	Ahensiya sa Proteksiyon ng Kapaligiran ng Estados Unidos	www.epa.gov/ebtpages/emergencies.html

SIMULAN ANG PAGBANGON

Ang epekto sa damdamin ng isang kalamidad mula sa pagkawala ng negosyo, bahay, paaralan, trabaho, personal na ari-arian o mga mahal sa buhay ay maaaring napakatindi. Maaaring mangailangan kayo ng tulong mula sa isa sa maraming ahensiya ng serbisyo sa tao tulad ng Kagawaran ng mga Pamublikong Serbisyong Panlipunan at Kagawaran ng Kalusugan ng Isip.

Sa LA County maaari kayong dumayal sa **2-1-1** o bisitahin ang website **www.211LACounty.org** para sa impormasyon at mga rekomendasyon sa higit sa 28,000 ahensiya at organisasyon na nagkakaloob ng tulong tulad ng pagkain, tubig at kanlungan pagkatapos ng mga kalamidad. Ang serbisyong ito ay makukuha 24 na oras sa isang araw, 7 araw sa isang linggo at makukuha sa pamamagitan ng TTY.

American Red Cross

Ang American Red Cross ay may limang balangay na nagkakaloob ng mga serbisyo sa County ng L.A.

Pambansang Website

www.redcross.org

Red Cross Antelope Valley Chapter

(661) 267-0650

<http://antelopevalley.redcross.org/>

Red Cross Arcadia Chapter

(626) 447-2193

<http://www.arcadia-redcross.org/>

Red Cross Claremont Chapter

(909) 624-0074

<http://www.claremontredcross.org/>

Red Cross Glendale Crescenta Valley Chapter

(818) 243-3121

<http://www.arclendale.org/>

Red Cross Greater Long Beach Chapter

(562) 595-6341

<http://www.redcrosslb.org/>

Red Cross Greater Los Angeles Chapter

(888) 864-3575

<http://redcrossla.org/>

Red Cross San Gabriel Pomona Valley Chapter

(626) 799-0841

<https://www.sgpvarc.org/>

Red Cross Rio Hondo Chapter

(562) 945-3944

<http://www.arcriohondo.org/>

Red Cross Santa Monica Chapter

(310) 394-3773

<http://www.redcrossofsantamonica.org/>

**American
Red Cross**

IMPORMASYON TUNGKOL SA TULONG SA KALAMIDAD

Ano ang Tulong sa Kalamidad ng FEMA?

Ang tulong sa kalamidad ay isang pera o tuwirang tulong sa mga tao, pamilya at negosyo sa isang lugar na ang ari-arian ay napinsala o nasira at ang mga nawala ay hindi sakop ng seguro. Ito ay nilalayong tumulong sa mga napakahalagang gastos na hindi masasakop sa ibang mga paraan. Ang tulong na ito ay hindi nilalayong ibalik ang inyong nasirang ari-arian sa kalagayan nito bago ang kalamidad. Habang ang ilang mga pondo sa tulong sa bahay ay makukuha sa pamamagitan ng Programa sa mga Tao at Sambahayan ng FEMA, karamihan sa mga tulong sa kalamidad mula sa Pederal na pamahalaan ay nasa anyo ng mga pautang na pinangangasiwaan ng Pangangasiwa ng Maliit na Negosyo ng Estados Unidos. Ang Tulong sa Kalamidad ng FEMA ay makukuha lamang kung ang Presidente ay pumirma sa isang deklarasyon ng kalamidad

Paano ako mag-aaplay para sa Tulong sa Kalamidad?

May mga iba't ibang serbisyo at mga espesyal na programa na maaaring makuha kapag ang Presidente ay pumirma sa isang Deklarasyon ng Kalamidad. Ang numero ng telepono na aaplayan para sa tulong ay malawak na iaanunsiyo kasunod ng kalamidad, ang mga paunawa ay ililista sa mga website ng County, ipapaskil sa mga Aklatan ng County at iulat ng mga tagapagbalita. Ang espesyal na isang-hintuang mga sentro ay maaari ring itatag upang matulungan ang mga residente na makahanap ng tulong na kailangan nila.

Paano ko makakausap ang aking pamilya?

Ang American Red Cross ay nagpapanatili ng isang tipunan ng datos upang matulungan kayo na mahanap ang mga miyembro ng pamilya. Ang impormasyon sa numero ng telepono at website ay malawak na ilalathala sa panahon at pagkatapos ng isang kalamidad. Makipag-ugnayan sa lokal na balangay ng American Red Cross kung saan kayo namamalagi para sa impormasyon. Dahil ang mga balangay ng Red Cross na pinakamalapit sa kalamidad ay gaganap ng mga operasyon na pagtugon sa emerhensiya, huwag tawagan ang balangay sa lugar ng kalamidad. Gayon din, ang FEMA ay nagtatag ng Pambansang Sistema ng Listahan at Tagahanap ng Pamilya sa Emerhensiya (National Emergency Family Registry and Locator System, NEFRLS), na binuo upang makatulong na pagtagpuin ang mga pamilyang nagkahiwalay sa

panahon ng isang kalamidad. Ang sistema ng NEFRLS ay magbibigay ng kakayahan sa mga napalayong tao ng kakayahan na magpasok ng personal na impormasyon sa isang tipunan ng datos ng website upang matagpuan sila sa iba. Dapat din kayong magkaroon ng labas-ng-lugar na matatawagan na alam ng inyong pamilya upang matawagan kung magkaroon ng kalamidad.

FEMA

IMPORMASYON TUNGKOL SA TULONG SA KALAMIDAD

Paano kung nawasak ang aking bahay?

Para sa mga madaling pangangailangan ng pabahay, ang American Red Cross at ibang mga ahensiya ng boluntaryo ay nagtatatag ng mga kanlungan para sa mga taong hindi makabalik sa kanilang mga bahay. Makinig sa inyong radyo o manood ng lokal na tagapagbalita para sa lokasyon ng pinakamalapit na pasilidad ng ahensiya ng boluntaryo.

Para sa mga dahilang pangkalusugan at espasyo, ang mga pet ay hindi pinahihintulutan sa mga pampublikong kanlungan na pang-emerhensiya. Makipag-ugnayan sa opisina ng pamamahala sa emerhensiya o sa inyong lokal na kanlungan ng hayop o samahang makatao upang makita kung may nakatatag na kanlungan upang dalhin ang mga pet sa isang emerhensiya.

Para sa mga taong may mas matagal na mga pangangailangan ng pabahay, ang FEMA ay nag-aalay ng ilang mga uri ng tulong, kabilang ang mga serbisyo at gawad upang makatulong sa mga tao na kumpunihin ang kanilang mga bahay at makahanap ng pamalit na pabahay.

Ang American Red Cross ay makakatulong sa inyo na makahanap agad ng kanlungan. Para sa pangmatagalang tulong pagkatapos ng isang Kalamidad na Idineklara ng Presidente, tawagan ang numero ng pagpaparehistro sa FEMA at mag-aplay para sa mga programang tulong ng FEMA at Pangangasiwa ng Maliit na Negosyo (Small Business Administration, SBA).

Ang tulong ng FEMA ay hindi kayo ginagawang buo muli, pero ito ay maaaring magbigay sa inyo ng tulong upang makabangon.

Saan ako makakakuha ng pagkain at tubig kasunod ng isang kalamidad?

Pagkatapos ng isang kalamidad, ang American Red Cross at ibang mga ahensiya ng boluntaryo ay magkakaloob ng pagkain, tubig at damit sa abot ng kanilang makakaya. Makinig sa inyong radyo o manood ng lokal na tagapagbalita para sa mga lokasyon ng pamamahagi.

Paano kung nawalan ako ng trabaho o hindi makapagtrabaho dahil sa isang kalamidad?

Ang mga taong nawalan ng kanilang mga trabaho dahil sa isang kalamidad ay maaaring mag-aplay para sa Tulong sa Pagkawala ng Trabaho sa Kalamidad (Disaster Unemployment Assistance, DUA). Ang DUA ay nagkakaloob ng mga lingguhang benepisyo sa mga taong walang trabaho at hindi karapat-dapat para sa mga regular na kabayaran mula sa seguro sa pagkawala ng trabaho. Mag-aplay sa pamamagitan ng pagpaparehistro sa FEMA o pakikipag-ugnayan sa inyong lokal na opisina sa pagkawala ng trabaho.

Paano kung sa palagay ko ay kailangan ko ng tulong na pambatas?

Ang mga lokal na di-nagtutubong organisasyon ay madalas na nagkakaloob ng tulong na pambatas sa mga taong lubhang naapektuhan ng mga kalamidad. Gayondin, ang mga lokal na miyembro ng American Bar Association ay nag-aalay ng libreng payo sa batas sa mga taong maliit ang kita. Makakakuha kayo ng karagdagang impormasyon sa isang Lokal na Sentro ng Tulong o Sentro ng Pagbangon sa Kalamidad na maaaring itayo pagkatapos ideklara ng Presidente ang isang malaking kalamidad.

LUMALAGANAP NA SUNOG

Bago ang Sunog

Ang Pulang Bandera na mga kalagayan ng panahon ay nangangahulugan na ang humidity ay labis na mababa (karaniwang mas mababa sa 15%) at ang mga hangin ay higit sa 25 mph. Kapag ang isang Pulang Banderang Babala o Alerto ay inilabas mas malaki ang posibilidad na mabilis lumaganap ang mga sunog sa palumpong. Kung naninirahan kayo sa isang lugar na urban-interface na napapailalim sa mga Alerto ng Pulang Bandera narito ang ilang payo:

- Iparada ang inyong kotse na palabas at laging ihanda ang mga susi ng inyong kotse
- Idiskunekta ang mga awtomatikong tagabukas ng pinto ng garahe kung mawala ang kuryente
- Ilagay ang inyong mga mahahalagang rekord at dokumento sa loob ng inyong kotse
- Ihanda ang inyong mga pambuhat ng pet
- Kapag aalis kayo sa inyong bahay:
  - Panatilihin bukas at mga kurtina at takip ng bintana
  - Sarhan ang lahat ng mga panloob na pinto sa inyong bahay
  - Sarhan ang lahat ng mga bintana
  - Panatilihin bukas ang mga panloob na ilaw
  - Ilipat ang mga muwebles na maaaring magningas palayo sa mga bintana at patungo sa sentro ng silid

Ang Los Angeles County ay kilala bilang isa sa mga malalaking sentro ng kalunsuran, pero ang county ay kinalalagyan din ng 650,000-acre na Angeles National Forest at isang malaking bahagi ng Santa Monica Mountains National Recreational Area. Libu-libong bahay ang matatagpuan sa mga komunidad sa paanan ng burol na malapit sa mga likas na lugar na ito, lumilikha ng natatanging mga hamon para sa mga lokal na ahensiya sa sunog.

Para sa karagdagang impormasyon sa paggawa ng mga planong pang-emerhensiya bisitahin ang www.fire.lacounty.gov.

LISTAHAN NG DAPAT TIYAKIN SA PAGBAWAS NG PANGANIB SA SUNOG

- ❑ Tanggalin ang mga needle, dahon, o ibang mga halaman mula sa bubong ng anumang istruktura.
- ❑ Tanggalin o tabasin ang lahat ng mga halaman sa pinakamababang sampung talampakan mula sa mga chimney o tubo ng kalan.
- ❑ Panatilihin ang lupa na malinis, tanggalin ang kalat sa ilalim ng mga punongkahoy at palumpong, putulin ang lahat ng patay na kahoy.
- ❑ Tanggalin ang mga patay at tuyong bahagi ng mga panakip ng lupa at sukulente.
- ❑ Mag-iwan ng espasyo sa pagitan ng mga palumpong at punongkahoy upang pigilan ang pagkalat. Iwasan ang patuloy na mga habong na punongkahoy o palumpong.
- ❑ Ihiwalay ang mga katutubong palumpong sa pamamagitan ng pagtanggag sa mga katabing halaman.
- ❑ Limitahan ang bilang ng specimen ng mga punongkahoy at palumpong sa loob ng 30 talampakan ng anumang istruktura.
- ❑ Ang ang mga korona ng punongkahoy ay hindi dapat umabot sa bubong at dapat putulin nang sapat ang taas upang iwasan ang pagningas sa pamamagitan ng apoy sa lupa.
- ❑ Sa loob ng 200 talampakan ng mga istruktura isaalang-alang ang pagtanggag ng mga pangkaraniwang halaman ng hardin na napatunayang partikular na nagniningas dahil sa mataas na pagtubo ng mga palumpong at mga langis ng halaman tulad ng Cypress, Fountain Grass, malaking Juniper, Eucalyptus, Pines, at ibang mga Conifer. Maraming punongkahoy na ipinamamahagi sa publiko ng Kagawaran ng Bumbero ng County ng Los Angeles bawat taon. Ang mga punongkahoy na ito ay tanging para sa pagkontrol ng pagkaagnas at mga pagharang sa hangin, at hindi para sa pagpapaganda ng lupa. Inirerekomenda na ang mga punongkahoy na ito ay taniman ng pinakamababang 200 talampakan mula sa anumang istruktura at sa ilalim ng dalawang-ikatlo ng anumang dahilig sa ilalim ng isang istruktura.
- ❑ Magbigay ng espesyal na pagsasaalang-alang sa mga problemang punongkahoy na tulad ng mga Eucalyptus, Palm at Pine. Tanggalin ang mga patay na sanga, kalat, patay na mga dahon at balat mula sa lupa gayon din mula sa mga katawan ng mga punongkahoy na ito.

LUMALAGANAP NA SUNOG

Espasyo Mula sa Palumpong sa Lupang May Pribadong Pagmamay-ari

- Ang mga inspeksyon ng palumpong ay karaniwang sinisimulan ng Kagawaran ng Sunog ng County ng Los Angeles sa ika-1 ng Mayo.
- Ang pinakamababang iniaatas para sa espasyo mula sa palumpong ay 200 talampakan mula sa isang istruktura.
- Kung hindi nalinis, ang lokal na istasyon ng bumbero ay maglalabas ng isang paunawa ng hindi pagsunod, at ang may-ari ng ari-arian ay bibigyan ng 30 araw para pasunurin ang ari-arian.
- Kung hindi pa rin sumusunod, ipadadala ito ng lokal na istasyon ng bumbero sa Yunit ng Espasyo Mula sa Palumpong ng Kagawaran para sa pagpapatupad. (Ang lokal na istasyon ng bumbero ay maaari, sa sariling pagpapasiya nito, na maglabas sa may-ari ng ari-arian ng karagdagang 14-araw na pagpapalawig upang pasunurin ang ari-arian.)
- Kung ang ari-arian ay dinala sa Yunit ng Espasyo Mula sa Palumpong para sa pagpapatupad, lilinisin ng Mga Serbisyo ng Pagpapagaan ng Ligaw na Damo sa Agrikultura ng County ang ari-arian at isasama ang gastos ng serbisyo sa singil sa buwis ng may-ari ng ari-arian.

Espasyo Mula sa Palumpong sa Lupang Pag-aari ng Publiko

Ang mga iniaatas na paglilinis ng palumpong ay iba sa mga lupang pag-aari ng pamahalaan, at hindi ipinatutupad ng Kagawaran ng Bumbero ng County ng Los Angeles. Para sa karagdagang impormasyon tungkol sa kaligtasan sa sunog, tawagan ang Opisina ng mga Relasyon sa Komunidad ng Kagawaran ng Bumbero sa (323) 881-2411 o inyong lokal na istasyon ng bumbero.

MGA KATOTOHANAN TUNGKOL SA MGA LUMALAGANAP NA SUNOG SA TIMOG CALIFORNIA

- May kabuuan na 23 sunog ang nangyari mula Okt. 20 hanggang Nob. 9, 2007
- 10 kumpirmadong taong namatay na may kaugnayan sa sunog
- 139 na napinsala
- 517,267 acre na nasunog
- 3,204 istruktura ang nawasak (2,233 bahay, 5 negosyo, 966 na panlabas na gusali)
- Ang mga sunog ay nagresulta sa pinakamalaking paglikas sa kasaysayan ng California
- Nagkaroon ng higit sa 321,500 na sapilitang paglikas

Sa Panahon ng Sunog

- Sundin ang mga tagubilin sa planong paglikas at ang mga direksiyon mula sa mga tauhan ng Kagawaran ng Siyerip at Bumbero.
- Tipunin ang inyong pamilya, pet, at kit ng suplay sa kalamidad sa inyong kotse at iwan agad ang inyong bahay o negosyo.
- Magmaneho nang maingat na nasa pangkaraniwang bilis na nakabukas ang inyong mga ilaw sa unahan.
- Huwag iparada ang inyong sasakyan sa isang landas ng trapiko o lugar na pangkaligtasan.
- Panatilihin ang mga pet sa mga pambuhat at nakatali.

Kung magkaroon ng sunog sa bahay, huwag tumigil para sa anumang bagay–basta lumabas. Tawagan ang Kagawaran ng Bumbero mula sa telepono ng isang kapitbahay pagkalabas ninyo ng bahay.

PAYKO

Ang paunang pagbasa sa inyong bahay at mga nakapaligid na lugar ay hindi magpapabuti ng kaligtasan ng inyong bahay—at ito ay nag-aaksaya ng mahalagang oras at tubig.

LUMALAGANAP NA SUNOG

Pagkatapos ng Sunog

- Huwag bumalik sa inyong bahay bago ideklara ng mga lokal na opisyal na ligtas na ang lugar. Ang pagbabalik sa bahay ay maaaring mahirap sa katawan at isipan.
- Tayahin ang pinsala; tiyakin na ang inyong bahay ay ligtas na okupahan.
- Bago umuwi, tiyakin na ang mga utilidad ay gumagana.
- Itanong sa Kagawaran ng mga Pampublikong Gawain sa 1-800-675 HELP (4357) o sa www.ladpw.org upang malaman kung anong mga daan ang napinsala.
- Tandaan, ang mga nasunog na gilid ng burol ay maaaring mahirapang sumipsip ng tubig pagkatapos ng isang sunog. Subaybayan ang mga nasunog na lugar at maghandang lumikas kung kailangan.

Para sa karagdagang impormasyon sa Kaligtasan sa Sunog mangyaring bisitahin ang website ng Kagawaran ng Bumbero ng County ng Los Angeles sa www.fire.lacounty.gov.

KUNG KAYO AY NANINIRAHAN SA MALAPIT SA KAMAKAILAN AY NASUNOG NA LUGAR...

Ang mga biglaang baha at daloy ng mga labi ay maaaring maging isang panganib ngayon. Sa sandaling ang sunog ay mawala na mula sa isang lumalaganap na sunog, ang panganib ay hindi pa tapos! Ang ibang mga panganib, tulad ng mga biglaang baha at mga daloy ng mga labi, ay dapat pagtuunan ngayon ng pansin. Ang mga matatarik na gilid ng bundok at gilid ng burol na nasunog kamakailan ng mga lumalaganap na apoy ay partikular na madaling magkaroon ng mga biglaang baha at mga daloy ng mga labi sa mga bagyong-ulan. Ang isang maikling panahon lamang ng pagbagsak ng ulan sa isang nasunog na scar ay maaaring humantong sa mga biglaang baha at mga daloy ng mga labi. Ang mga bagsak ng ulan na karaniwang nasipsip ng mga halaman ay maaaring halos kagyat na umagos palayo. Ito ay nagiging dahilan upang ang mga ilug-ilugan at mga lugar na paagusan ay magbaha nang mas maaga sa panahon ng isang bagyo, at mas marami ang tubig kaysa karaniwan.

Dagdag dito, ang mga lupa sa isang nasunog na scar ay labis na madaling maagnas kaya ang mga tubig-baha ay maaaring magtaglay ng maraming putik, malalaking bato, at halaman. Ang malakas na puwersa ng rumaragasang tubig, lupa, at bato, parehong nasa loob ng mga nasunog na lugar at pababa, ay maaaring makawasak ng mga culvert, tulay, daanan, at istruktura, at maaaring magdulot ng pinsala o pagkamatay kung hindi gagawin ng pag-iingat.

MGA BAGYO, BAHA AT PAGGUHO NG PUTIK

Ang County ng Los Angeles ay nagtataglay ng ilan sa mga pinakamatarik at pinakamadaling maagnas na bundok sa mundo, ang San Gabriels, na may mga taas na umaabot ng 10,000 talampakan na mas mataas level ng dagat. Sa ilalim ng canyon na may matatarik na dingding ay matatagpuan ang malalaking patag na baybayin na maraming tao. Kapag dumating ang matinding ulan, malaki ang panganib na magkaroon ng mga baha at pagguho ng putik.

Bago ang Baha

1. Tayahin ang kaligtasan ng inyong bahay at mga pag-aari kung magkaroon ng isang baha o pagguho ng putik.
  - Kayo ba ay malapit sa isang ilug-ilugan?
  - Naninirahan ba kayo sa itaas o sa ilalim ng isang matarik na gilid ng burol?
  - Kailangan ninyo bang magmaneho sa isang ilug-ilugan o tulay upang makarating sa isang pangunahing daan?
2. Linisin ang mga paagusan at alulod sa paligid ng bahay sa taglagas bago dumaing ang mga ulan ng taglamig. Suriin ang mga paagusan sa tabi ng mga kalye. Kung barado, bigyan ng paunawa ang Kagawaran ng mga Pampublikong Gawain sa 1-800-675 HELP (4357).
3. Kung ang paglihis ng tubig o putik ay kailangan, planuhin ang pagpuno ng mga bag ng buhangin bago magsimula ang ulat; ang mga bag ng buhangin ay makukuha sa inyong mga lokal na istasyon ng bumbero. Mag-ukol ng panahon ngayon upang alamin kung anong istasyon ng sunog ang naglilingkod sa inyong lugar at alamin ang wastong paglalagay ng mga bag ng buhangin.
4. Kung naninirahan kayo sa isang maburo na lugar, panatilihin ang lahat ng mga dahilig sa isang ligtas na paraan. Gumamit ng mga angkop na halaman, pantakip ng dahilig, at mga channel ng paagusan. Para sa impormasyon tungkol sa mga halamang may panlaban sa pagkatuyo at apoy, ang Kagawaran ng Sunog ay may isang patnubay sa mga katutubong halaman sa website nito sa www.fire.lacounty.gov/Forestry o makipag-ugnayan sa Kagawaran ng Sunog sa **(213) 456-7891**.

Noong 1914, na ang populasyon ng Los Angeles Basin ay humigit-kumulang sa 700,000, ang isang apat-na-araw na bagyo ay lumilikha ng higit sa 19 na pulgada ng ulan sa San Gabriel Mountains, nagreresulta sa mga baha na nagdudulot ng \$10 milyon na pinsala.

Ang mga baha noong 1938 ay nagdulot ng \$70 milyon na pinsala sa Timog California, at noong 1969, ang mga bahay ay nagdulot ng \$400 milyon na pinsala at 60 pagkamatay.

PAYO

Gumawa ng plano bago ipag-utos ang isang paglikas.

Ang pinakaligtas na plano ay manatiling kasama ng mga kaibigan o pamilya sa lahat ng mga bagyong-ulan kung saan ang isang pagbabantay o babala sa biglaang baha ay idineklara para sa inyong lugar.

Turuan ang inyong mga anak na lumayo sa lahat ng mga ilog, ilug-ilugan, arroyo, channel ng pagkontrol ng paagusan at naaanod. Turuan ang lahat ng mga miyembro ng pamilya ng tungkol sa sistema ng pagbabantay at babala.

Alamin nang maaga kung kayo mananatiling tumatanggap ng kaalaman tungkol sa mga pinakabagong pagbabantay, babala sa baha at biglaang baha, at payo sa panahon. Manatiling kumukuha ng impormasyon tungkol sa Sistema ng Alerto sa Emerhensiya at ibang mga paraan upang makakakuha ng impormasyon tungkol sa bagyo.

Dumalo sa mga pulong ng komunidad.

Kausapin ang inyong mga kapitbahay tungkol sa kanilang mga plano, at himukin sila na magplanong lumabas nang maaga.

MGA BAGYO, BAHÁ AT PAGGUHO NG PUTIK

Sa Panahon ng Baha

- Huwag tumawid sa mga mabibilis na agos. Manatili sa isang panig hanggang bumaba ang tubig. Karamihan sa mga agos ay bababa sa loob ng dalawang oras, sa sandaling tumigil ang pag-ulan.
- Sa panahon ng isang bagyo, suriin ang mga sistema ng paagusan sa inyong bahay at mga driveway upang panatilihin ang isang ligtas na kalagayan at limitahan ang pinsala.
- Magmatyag para sa mga pagguho ng putik at iakma ang paagusan upang bawasan ang mga pagguho ng putik.
- Kung nakapansin kayo ng malaking pagdausdos ng putik sa itaas at ibaba ng inyong bahay, ilipat ang inyong pamilya sa isang ligtas na lokasyon, bigyan ng kaalaman ang inyong mga kapitbahay at tawagan ang Kagawaran ng mga Pampublikong Gawain sa **1-800-675-HELP (4357)**.

KAPAG UMUULAN...

Magplanong dumating sa inyong lokasyon sa isang ligtas na kapitbahayan bago magsimulang umulan at manatili doon hanggang matagal nang tapos ang bagyo. Ang mga nasunog na troso, malalaking bato, putik at ibang mga labi ay maaaring lumikha ng mga pansamantalang dam na guguhó maraming araw pagkatapos tumigil ang ulan. Ito ay maaaring mga oras o kung minsan ay mga araw pagkatapos tumigil ang ulan. Maging partikular na alerto kapag nagmamaneho. Matyagan ang daan para sa mga naguhong semento, putik, bumagsak na bato, at ibang mga panganib. Ang mga tulay ay maaaring madala ng agos, at ang mga culvert ay maaaring umangat. Kapag nakita ninyo ang tubig sa isang daanan, walang paraan para makita kung ang daan na nasa ilalim ng tubig ay nadala na ng agos. Ang tubig ay maaaring mas malalim at malakas kaysa inaasahan ninyo.

MGA BAGYO, BAHA AT PAGGUHO NG PUTIK

Pagkatapos ng Baha

- Huwag bumalik sa inyong bahay bago ideklara ng mga tagapagpatupad ng batas at mga opisyal ng kalusugan na ligtas na ang lugar.
- Tayahin ang pinsala; suriin ang mga gilid ng burol, bahay, atbp. para sa paggalaw ng dahilig, pagtigil, at pinsala ng tubig.
- Kasunod ng isang bagyo, magmaneho nang mabagal at maingat dahil maraming daan na maaaring may putik, labi, butas, at mga natangay na lugar.
- Magtanong sa Kagawaran ng mga Pamublikong Gawain sa **1-800-675 HELP (4357)** o sa **www.ladpw.org** upang malaman kung anong mga daan ang napinsala.
- Tandaan, maraming pagguho ng putik na nangyayari habang natutuyo ang lupa pagkatapos ng matagal na pagkabasa, kaya ang isang pagguho ng putik ay maaaring mangyari ilang araw pagkatapos tumigil ang ulan.
- Ang taglamig ay madalas na pinakamabisang panahon upang taniman ang mga dahilig, kaya gumawa ng mga plano at ayusin ang anumang mga problema bago magsimula ang tag-ulan.

Ang mga bag ng buhangin at ibang mga hadlang ay nakakatulong na ilihis ang mga maliliit na daloy ng putik. Tandaan, gayunman, na ang mga maliliit na hakbang na ito ay maaaring walang-kabuluhan sa isang malaking daloy ng mga labi. Ang mga gilid ng burol ay unti-unting magiging matatag sa susunod na tatlo hanggang pitong taon.

MGA MATERYAL NA MAPANGANIB AT KEMIKAL

Ang mga kemikal ay natatagpuan sa lahat ng lugar. Ang mga ito ay nagpapadalisa sa tubig inumin, nagtataas ng ani, at ginagawang madali ang mga gawaing-bahay.. Pero ang mga kemikal ay maaari ring maging mapanganib sa mga tao o sa kapaligiran, kung ginamit o inilabas nang hindi wasto. Ang mga panganib ay maaaring mangyari sa panahon ng paglikha, pag-iimbak, transportasyon, paggamit, o pag-aalis. Kayo at ang inyong komunidad ay nasa panganib kung ang isang kemikal ay ginagamit nang hindi ligtas o inilabas sa nakakapinsalang dami sa kapaligiran kung saan kayo naninirahan, nagtatrabaho, o naglalaro.

Ang mga mapanganib na materyal ay dumarating sa anyo ng mga pampasabog, mga bagay na nagniningas at nagliliyab, mga lason, at mga materyal na radyoaktibo. Ang mga bagay na ito ay pinakamadalas na inilalabas bilang resulta ng mga aksidente sa transportasyon o dahil sa mga aksidenteng kemikal sa mga planta.

KUNG KAYO AY:	KAILANGANG:
Malapit sa Pinalilikas	<ul style="list-style-type: none"> Gawin agad ito. Manatiling nakikinig sa isang radyo o telebisyon para sa impormasyon tungkol sa mga ruta sa paglikas, pansamantalang kanlungan, at mga pamamaraan. Sundin ang mga rutang inirerekomenda ng mga awtoridad—ang mga shortcut ay maaaring hindi ligtas. Umalis agad. Kung may oras kayo, bawasan hangga't maaari ang kontaminasyon sa bahay sa pamamagitan ng pagsasara ng lahat ng mga bintana, lahat ng mga venta, at pagpatay ng mga bentilador ng attic. Take pre-assembled disaster supplies. Remember to help your neighbors who may require special assistance—infants, elderly people and people with disabilities.
Inabot sa Labas	<ul style="list-style-type: none"> Manatiling upstream, uphill, at upwind! Sa pangkalahatang, sikapin na pumunta nang hindi kukulangin sa kalahating milya (karaniwang 8-10 bloke ng lunsod) mula sa lugar ng panganib. Lumayo mula sa lugar ng aksidente at tumulong panatiliing malayo ang iba. Huwag lumakad papapso o hawakan ang anumang lumigwak na likdo, mga mist na dala ng hangin, o nabuong solidong depositong kemikal. Sikapin na huwag lumanghap ng mga gas, fume at usok. Kung posible, takpan ang bibig ng tela habang paalis sa lugar. Stay away from accident victims until the hazardous material has been identified.

KUNG KAYO AY:	KAILANGANG:
Nasa isang sasakyang de-motor	<ul style="list-style-type: none"> Tumigil at maghanap ng kanlungan sa isang permanenteng gusali. Kung kailangan ninyong manatili sa inyong kotse, panatilhing ang mga bintana at vent ng kotse na sarado at patayin ang pangkondisyon ng hangin at pampainit..
<p>Requested to stay indoors</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dalhil sa loob ang mga pet. Sarhan at ikandado ang lahat ng panlabas na pinto at bintana. Sarhan ang mga vent, damper ng fireplace, at mas maraming panloob na pinto hanggang magagawa. Patayin ang mga pangkondisyon ng hangin at mga sistema ng bentilasyon. Sa mga malalaking gusali, ilagay ang mga sistema ng bentilasyon sa 100 porsiyentong muling pag-ikot upang walang panlabas na hangin na mahila patungo sa gusali. Kung ito ay hindi magagawa, ang mga sistema ng bentilasyon ay dapat patayin. Pumasok sa mga piniling silid na kanlungan. Ang silid na ito ay na mas mataas sa lupa at may mga pinakakaunting bukas na labas. Sarhan ang mga puwang sa ilalim ng mga doorway mga bintana ng mga basang tuwalya o plastik at duct tape. Sarhan ang mga puwang sa paligid ng bintana at mga yunit na pangkondisyon ng hangin, banyo at mga exhaust fan ng kusina, at mga vent ng kalan dryer sa pamamagitan ng duct tape at plastik. max paper o aluminum wrap. Use material to fill cracks and holes in the room, such as those around pipes. If gas or vapors may have entered the building, take shallow breaths through a cloth or a towel. Avoid eating or drinking any food or water that may be contaminated.

MGA MAPANGANIB NA MATERYAL

Kung naghihinala kayo ng isang problema sa mga mapanganib na materyal sundin ang mga mahahalagang hakbang at tandaan ang **RAIN**:

Recognize (Kilalanin) ang panganib.

Avoid (Iwasan) ang lugar.

Isolate (Ihiwalay) ang lugar at panatilihing malayo ang iba.

Notify (Bigyan ng paunawa) ang mga awtoridad...Tumawag sa 911.

Tandaan na manatiling **uphill**, **upwind**, at **upstream** mula sa mga hinihinalang mapanganib na materyal.

Ano ang isang ligtas na distansiya?

Walang isang sagot sa tanong na ito. Sundin ang “tuntunin ng hinlalaki”: Tumingin sa insidente, hawakan ang inyong hinlalaki sa harapan ninyo na kasinlayo ng braso. Kung nakikita pa rin ninyo ang insidente (tulad ng bumaligtad na trak ng tanker) sa alinmang panig ng inyong hinlalaki, ibig sahihin ay labis na malapit kayo. Lumayo sa insidente hanggang ang inyong hinlalaki ay tumakip sa buong lugar ng insidente.

Ang usok mula sa mga sunog ay kabilang ang mga maliliit na partikulo at gas na maaaring magkaroon ng mga masasamang epekto sa kalusugan, partikular sa mga sensitibong tao. Mag-ingat at iwasan ang mga hindi kailangang aktibidad sa labas, matagal na pagpapagod sa mga lugar na apektado ng usok.

Ang matatanda ay mas madaling talaban ng mga epekto ng usok at alikabok. Ang mga taong may hika ay dapat magpanatili ng kanilang “gaya ng kailangang” inhaler sa lahat ng oras.

Ang pananatili sa loob ay maaaring magbawas ng mga pagkahantad sa usok at alikabok, panatilihin ang mga pinto at bintana na sarado at patakbuhan ang air conditioner. Ang mga panloob na kagamitan sa pagsala ng hangin na mga panalang HEPA ay maaaring magbawas ng antas ng mga partikulo na umiikot sa loob ng gusali.

Para sa mas detalyadong impormasyon tungkol sa kalidad ng hangin, bisitahin ang **www.aqmd.gov** o tawagan ang **1-800-CUT-SMOG (288-7664)**.

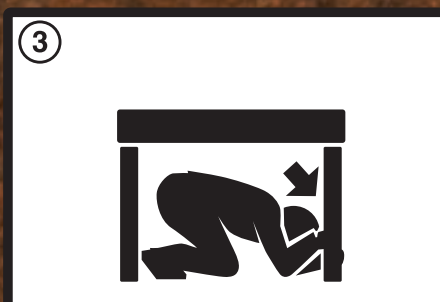

BUMABA!

MAGTAKIP!

HUMAWAK!

MGA LINDOL

Ang oras upang maghanda para sa lindol ay **NGAYON...** hindi sa susunod na linggo o pagkatapos ng pagyanig. Protektahan ang inyong pamilya sa pamamagitan ng paggawa ng mga aksyon sa **Listahan ng Dapat Tiyakin BAGO** sa pinakamaagang magagawa ninyo ito. Magandang ideya na gumawa ng mga kopya ng **Listahan ng Dapat Tiyakin SA PANAHON** at ipaskil ang mga ito sa inyong bahay at mga labasan ng garahe at sa lahat ng inyong mga kotse ng pamilya.

Bago ang Lindol

- Alamin ang mga ligtas na lugar sa bawat silid ng inyong bahay. Tandaan ang mga matitibay na mesa, desk, at mga panloob na dingding. Alamin ang inyong mga ruta ng lugar ng panganib: mga bintana, salamin, mga nakabiting bagay, fireplace, at matataas, hindi protektadong muwebles.
- Magsagawa ng mga praktis na drill kasama ng inyong pamilya at alamin ang mga pinakaligtas na lokasyon sa inyong bahay.
- Ipasiya kung paano at saan muling magtatagpo ang inyong pamilya, kung nagkahiwalay sa panahon ng lindol.
- Pumili ng kaibigan o kamag-anak na nasa labas ng estado upang makaugnayan upang malaman ng inyong pamilya at mga kaibigan ang inyong kalagayan.
- Mag-aral ng Unang Pantulong at CPR at bumuo ng isang Kit ng Unang Pantulong.
- Mag-aral kung paano patayin ang gas, tubig at kuryente; maaaring kailanganin ito sa isang lindol.
- Suriin ang mga chimney, bubong, dingding, at mga pundasyon para sa katatagan – tiyakin na ang inyong bahay ay nakatranka sa pundasyon nito.
- Protektahan ang inyong pampainit ng tubig at mga pangunahing kasangkapan gayon din ang matataas, mabibigat na muwebles, mga nakabiting halaman, salamin, at mga kuwadro ng larawan. Bisitahin ang **www.daretopprepare.org** online para sa mga paraan upang itrangka ang inyong bahay.
- Panatilihin ang mga nababasa, mabibigat na bagay, at mga maaaring magningas o mapanganib na likido tulad ng mga pintura, mga pangwisik sa peste, at mga produkto sa paglilinis sa mga nakatrankang kabinet o sa mga mas mababang salansanan.
- Lumahok sa pag-organisa ng inyong kapitbahayan upang makayang suportahan ang sarili pagkatapos ng isang lindol.

MGA LINDOL

Sa Panahon ng Lindol

- Kung nasa loob ng isang gusali, manatili doon. Pumunta sa ilalim ng isang desk o mesa o tumayo sa isang sulok. Manatiling malayo sa mga bintana, bookcase, file cabinet, mabibigat na salamin, mga nakabiting halaman at ibang mga mabibigat ng bagay na maaaring bumagsak. Magmatyag para sa bumabagsak na plaster at mga tisa ng kisame. Manatiling may tabing hanggang tumigil ang pag-alog. Humawak sa inyong tabing – kung ito ay gumalaw, gumalaw na kasama ito.
- Kung nasa labas, pumunta sa isang bukas na lugar na malayo sa mga punongkahoy, gusali, dingding, at mga linya ng kuryente.
- Kung nagmamaneho, gumawi sa tagiliran ng daan at tumigil. Iwasan ang mga lugar sa paligid ng mga linya ng kuryente. Manatili sa inyong kotse hanggang ang pag-alog ay matapos.
- Kung nasa isang masikip na lugar, huwag humangos sa mga pinto. Yumukyok at takpan ang inyong ulo at leeg ng inyong mga kamay at braso.

Noong Marso 10, 1933 sa 5:54 p.m., isang lindol na may lakas na 6.4 ang tumama sa Newport-Inglewood Fault, nagdulot ng mga seryosong pinsala sa Long Beach at ibang mga komunidad. Ang lindol ay nagresulta sa 120 pagkamatay at higit sa \$50 milyon na pinsala sa ari-arian.

LINDOL NA NORTHRIDGE

Sa oras na 4:30 am, noong Enero 17, 1994, ang mga residente ng kalakhang Los Angeles ay ginising ng malakas na pagyanig ng lindol na Northridge. Ito ang unang lindol na tumama nang tuwiran sa ilalim ng isang lugar ng lunsod ng Estados Unidos mula noong lindol ng Long Beach ng 1933.

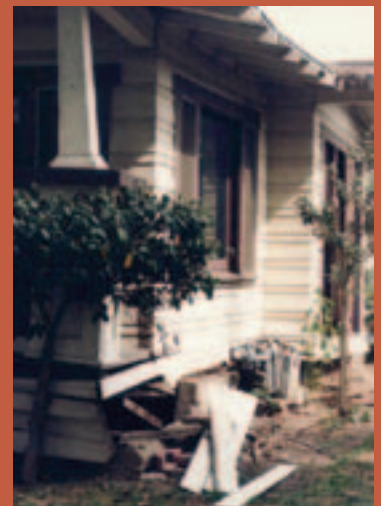
Ang lindol na Northridge na may lakas na 6.7 ay pumatay ng 72 tao, nagpabagsak ng pitong freeway, at nagdulot ng \$20 bilyon na pinsala. Hanggang sa pagkawasak ng New Orleans, ito ang pinakamalaking pinsala sa isang lunsod ng U.S. sa karamihan ng mga buong buhay ng mga Amerikano.

Ang lindol ay nangyari sa isang naunang hindi alam na blind thrust fault sa ilalim ng mga bundok ng Porter Ranch, at lumikha ng pinakamalakas na galaw ng lupa na nairekord ng instrumento sa isang kalunsuran sa Hilagang Amerika. Ito ay nagtaas ng elevation ng Oat Mountain, hilaga ng lunsod, ng higit sa 20 pulgada, nasukat sa bandang huli ng mga siyentista.

Ang pinsala ay laganap, ang mga bahagi ng mga malalaking freeway ay gumuho, ang mga istruktura

ng pagparada at mga gusali ng opisina ay gumuho, at maraming gusali ng apartment ang dumanas ng hindi makukumpuning pinsala. Ang pinsala sa mga apartment na may balangkas na kahoy ay laganap sa San Fernando Valley at Santa Monica, lalo na sa mga istruktura na may "malambot" na unang palapag o mga garaheng paradahan sa mas mababang level. Ang mga matataas na acceleration, parehong patayo at pahalang, ay nag-angat ng mga istruktura mula sa mga pundasyon ng mga ito at/o lateral na naglihis ng mga dingding.

Ang lugar ng Santa Clarita ay inihiwalay sa Los Angeles, habang ang mga tulay sa Newhall Pass ay ibinagsak ng isang lindol sa ikalawang pagkakataon sa loob ng 23 taon. Sa San Fernando Valley, ang mga geyser ng tubig mula sa mga sirang pangunahing tubo ay umikot sa palibot ng mga gesyer ng apoy mula sa mga sirang pangunahing tubo ng gas. Ang mga lunsod ng tolda ay itinayo sa mga parke ng lambak, at tumagal ng isang linggo sa mga magdamag na temperatura na nasa mga 30, habang ang isang malamig na hangin ay pumasok sa rehiyon.

MGA LINDOL

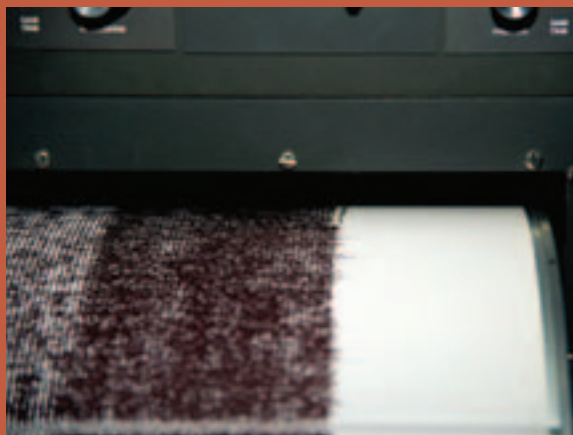
Pagkatapos ng Lindol

- Huwag tangkain na gamitin ang telepono maliban kung may nalalapit, nagbabanta-sa-buhay na emerhensiya.
- Kung ito ay ligtas, magsuri kung may mga tulo ng gas at tubig, at mga sirang kawad ng kuryente o mga linya ng sewage. Kung may pinsala, patayin ang utilidad sa pinanggagalingan at agad na iulat ang mga tulo o singaw ng gas sa inyong kompanya ng utilidad.
- Manatiling malayo sa mga bumagsak na linya ng kuryente at bigyan ng babala ang iba na manatiling malayo.
- Huwag tangkain na muling buksan ang gas pilot maliban kung ang inyong linya ng gas ay lubos na nainspeksiyon. Tawagan ang Kompanya ng Gas para sa tulong.
- Kung magagawa ninyong ligtas na gawin ito, suriin ang inyong gusali para sa mga bitak at pinsala, kabilang ang bubong, chimney, at pundasyon.
- Buksan ang inyong bitbiting radyo para sa mga tagubilin at mga balita.
- Lubos na makipagtulungan sa mga opisyal ng kaligtasan ng publiko at sundin ang mga tagubilin; sila ay sinanay upang tiyakin ang kaligtasan.
- Huwag gamitin ang inyong sasakyan maliban kung may emerhensiya.
- Maghanda para sa mga kasunod na pagyanig – Manatiling kalmado at tulungan ang ibang mga tao.
- Kung lilikas kayo, mag-iwan ng mensahe sa inyong bahay na nagsasabi sa mga miyembro ng pamilya at ibang mga tao kung saano kayo matatagpuan.

LINDOL NG FORT TEJON

Ang pinakamalaking lindol sa Timog California sa modernong kasaysayan ay ang Lindol ng Fort Tejon noong Enero 9, 1857 na may sukat na 8.0 sa Richter Scale. Ang pinsala ay hindi gaanong malubhang tulad ng kung mangyayari ito ngayon, pangunahin ay dahil sa maliit na populasyon ng Timog California. Ang mga epekto ng lindol ay napakalaki, nakakatakot pa.

Kung ang pagyanig ng Fort Tejon ay nangyari ngayon, ang pinsala ay madaling aabot ng bilyun-bilyong dolyar, at ang pagkawala ng buhay ay magiging malaki. Ang mga kasalukuyang komunidad ng Wrightwood at Palmdale ay malapit sa pumutok ng lugar noong 1857.

PANDEMIKONG TRANGKASO

Ang isang pandemiko ay isang pandaigdig na paglaganap ng sakit. Ang isang pandemikong trangkaso ay nangyayari kapag ang isang bagng virus ng trangkaso ay lumitaw kung saan ang mga tao ay may kaunti o walang panlaban, at kung saan walang bakuna. Ang sakit ay madaling kumakalat sa mga tao, nagiging sanhi ng seryosong sakit, at maaaring lumaganap sa bansa at sa buong mundo sa napakaikling panahon.

Mahirap hulaan kung kailan darating ang susunod na trangkaso o kung gaano katindi ito. Saanman at kailanman magsimula ang isang pandemiko, ang lahat ay nanganganib. Ang mga bansa ay maaaring, sa pamamagitan ng mga hakbang na gaya ng mga pagsasara ng hangganan at mga pagtatakda sa paglalakbay, maantala ang pagdating ng virus, pero hindi ito mapipigil.

Ang isang pandemiko ay maaaring dumating at umalis sa anyo ng mga alon, ang bawat isa ay maaaring tumagal ng anim hanggang walong linggo.

Ang isang matinding pandemiko ng trangkaso ay maaaring humantong sa mga matataas na antas ng sakit, pagkamatay, pagkagambala ng lipunan, at kawalang pangkabuhatan. Araw-araw ang buhay ay magugulo dahil maraming tao sa maraming lugar na seryosong nagkakasakit nang magkakasabay. Ang mga epekto ay maaaring mula sa mga pagsasara ng paaralan at negosyo hanggang sa pagkaputol ng mga basikong serbisyo tulad ng pampublikong transportasyon at paghahatid ng pagkain.

Ang mga epekto ng isang pandemiko ay maaaring mabawasan kung ang mga paghahanda ay gagawin nang maaga. Ang impormasyon tungkol sa pagpapalano at paghahanda at mga listahan ng dapat tiyakin ay makukuha sa **www.pandemicflu.gov/plan**.

1. Maaari kayong maghanda para sa isang pandemiko ng trangkaso ngayon

- Mag-imbak ng isang dalawang-linggong suplay ng tubig at pagkain. Sa panahon ng isang pandemiko, kung hindi kayo makarating sa isang tindahan, o kung ang mga tindahan ay naubusan ng mga suplay, mahalagang magkaroon kayo ng mga ekstrang suplay. Ito ay maaaring maging kapaki-pakinabang sa ibang mga uri ng mga emerhensiya tulad ng pagkawala ng kuryente.
- Tingnan pana-panahon ang inyong mga regular na inireresetang gamot upang matiyak ang isang patuloy na suplay sa inyong bahay.
- Ihanda ang anumang mga gamot na hindi kailangan ng reseta at ibang mga suplay na pangkalusugan, kabilang ang mga pagpatighaw ng pananakit, mga remedyong pantiyon, mga gamot sa ubo at sipon, mga likidong may mga electrolyte, at mga bitinamina.
- Kausapin ang mga miyembro ng pamilya at mga mahal sa buhay tungkol sa kung paano sila pangangalagaan kung sila ay may-sakit, o ano ang kakailanganin upang pangalagaan sila sa inyong bahay.
- Magboluntaryo sa mga lokal na grupo upang maghanda at tumulong sa pagtugon sa emerhensiya.
- Lumahok sa inyong komunidad habang nagtatrabaho ito upang maghanda para sa isang pandemiko ng trangkaso.

2. Upang limitahan ang pagkalat ng mga mikrobyo at pigilan ang impeksiyon

- Turuan ang inyong mga anak na madalas na hugasan ng sabon at tubig ang mga kamay.
- Turuan ang inyong mga anak na takpan ng tisyu ang mga pag-ubo at pagbahin.
- Turuan ang inyong mga anak na lumayo sa iba hanggang magagawa, kung sila ay may-sakit.
- Manatili sa bahay mula sa trabaho at paaralan kung kayo ay may-sakit.

PANDEMIKONG TRANGKASO

MGA HALIMBAWA NG PAGKAIN AT HINDI NABUBULOK	MGA HALIMBAWA NG MGA SUPLAY NA MEDIKAL, PANGKALUSUGAN AT PANG-EMERHENSIYA
<p>Makakain nang mga nakalatang karne, isda, prutas, gulay, beans, at sopas</p> <p>Mga bar ng protina o prutas</p> <p>Tuyong cereal o granola</p> <p>Peanut butter o mga nut</p> <p>Tuyong prutas</p> <p>Mga cracker</p> <p>Mga nakalatang juice</p> <p>Tubig sa bote</p> <p>Nakalata o nakagarapong pagkain at pormula ng beybi</p> <p>Pagkain ng pet</p> <p>Ibang hindi nabubulok na aytem</p>	<p>Mga iniresetang suplay na medikal tulad ng kagamitan sa pagsubaybay ng glucose at presyon ng dugo</p> <p>Sabon at tubig, o nakabase-sa-alkohol (60-95%) na panhugas ng kamay</p> <p>Mga gamot para sa lagnat, tulad ng acetaminophen o ibuprofen</p> <p>Termometro</p> <p>Gamot laban sa pagtatae</p> <p>Mga bitamina</p> <p>Mga fluid na may mga electrolyte</p> <p>Ahente/sabon sa paglilinis</p> <p>Lente</p> <p>Mga baterya</p> <p>Bitbing radyo</p> <p>Manwal na pambukas ng lata</p> <p>Mga bag ng basura</p> <p>Tissues, toilet paper, disposable diapers</p>

TERORISMO

Ang mga mapaminsalang gawain ng terorismo ay nagtulak sa marami na mag-alala tungkol sa posibilidad ng mga insidente sa hinaharap sa Estados Unidos at sa maaaring maging epekto nito. Nagpahayag sila ng kawalan ng katiyakan tungkol sa susunod na maaaring mangyari, itinataas ang mga antas ng tensiyon. May mga bagay na magagawa ninyo upang maghanda para sa hindi inaasahan at bawasan ang tensiyon kung magkaroon ng isa pang emerhensiya. Ang paggawa ng aksyong naghahanda ay maaaring magbigay sa inyo at sa inyong anak ng tiwala na magkakaroon kayo ng kontrol kahit sa harap ng mga naturang pangyayari.

Ang Magagawa Ninyo

Sa kahandaan ay kabilang ang marami sa mga katulad na hakbang na gagawin ninyo upang maghanda para sa mga lindol, baha, sunog at ibang mga kalamidad.

LUMIKHA

ng isang plano sa mga komunikasyon sa emerhensiya.

MAGTATAG

ng isang lugar na tagpuan.

BUMUO

ng isang kit ng suplay sa kalamidad.

Ano ang Maaaring Mangyari

Maaaring magkaroon ng malaking bilang ng mga namatay at/o pinsala sa mga gusali at impra-istruktura.

Ang malaking paglahok ng tagapagpatupad ng batas sa mga lokal, pang-estado at pederal na antas ay sumusunod sa isang atake ng terorista dahil sa krimen ng pangyayari.

Ang mga tagatulong sa kalusugan at isipan sa mga apektadong komunidad ay maaaring magamit nang todo, baka magkulang pa.

Ang matinding pagbabalita, malaking takot ng publiko at mga pandaigdig na implikasyon at bunga ay maaaring magpatuloy sa mahabang panahon.

Ang mga lugar ng trabaho at mga paaralan ay maaaring sarhan, at maaaring magkaroon ng mga pagtatakda sa mga domestikong pandaigdig na paglalakbay.

Kayo at ang inyong pamilya o sambahayan ay maaaring dapat lumikas, iiwasan ang mga daang hinarangan para sa inyong kaligtasan.

Ang paglilinis ay maaaring umabot ng maraming buwan.

Mga Karagdagang Positibong Hakbang na Magagawa Ninyo

Tandaan na hindi nauunawaan ng mga batang nanonood ng mga ulat sa telebisyon na ito ay inulit na footage ng video, at iniisip na ang pangyayari ay paulit-ulit na nagaganap. Maaaring kailanganin din ng mga may sapat na gulang na bigyan ang mga sarili ng pahinga mula sa panonood ng nakakabahalang footage. Makakabuting gumawa ng ilang mga pakikipag-ayos upang maghalinhinan sa pakikinig sa mga balita sa ibang mga may sapat na gulang na miyembro ng inyong sambahayan.

Ang mga taong maaaring nagkaroon ng kontak sa isang ahenteng biyolohikal o kemikal ay maaaring mangailangang dumaan sa isang pamamaraan ng pag-aalis ng kontaminasyon at tumanggap ng atensiyong medikal. Makinig sa payo ng mga lokal na opisyal sa radyo o telebisyon upang malaman ang mga hakbang na kakailanganin ninyong gawin upang protektahan ang sarili at ang inyong pamilya. Dahil malamang na sumobra ang paghingi ng mga serbisyong pang-emerhensiya, tmawag lamang sa **9-1-1** kung tungkol sa mga emerhensiyang nagbabanta sa buhay.

Makinig sa mga lokal na awtoridad

Kung ang mga lokal na awtoridad ay nagsabing iwan ninyo ang inyong bahay, sila ay may magandang dahilan upang gumawa ng kahilingang ito, at dapat ninyong pakinggan agad ang payo. Makinig sa inyong radyo o telebisyon at sundin ang mga tagubilin ng mga lokal na opisyal sa emerhensiya at tandaan ang mga simpleng payong ito.

- Ang inyong mga lokal na awtoridad ay nagkakaloob sa inyo ng pinakatumpak na impormasyon tungkol sa isang pangyayari sa inyong lugar. Ang panananatiling nakikinig sa lokal na radyo at telebisyon, at pagsunod sa kanilang mga tagubilin ay ang inyong pinakaligtas na mapipili.
- Kung kayo ay pinayuhan ng mga lokal na opisyal na “magkanlong sa lugar”
- Manatiling nasa loob ng inyong bahay o opisina at protektahan ang inyong sarili doon.
- Sarhan at ikandado ang lahat ng mga bintana at mga panlabas na pinto.
- Patayin ang lahat ng mga bentilador, mga sistema ng pagpapainit at pagkondisyon ng hangin.
- Sarhan ang damper ng fireplace. Kunin ang inyong kit ng suplay sa kalamidad, at tiyakin na ang radyo ay gumagana.
- Pumasok sa isang panloob na silid na walang mga bintana na mas mataas sa level ng lupa.
- Sa kaso ng isang bantang kemikal, ang isang lokasyong mas mataas sa lupa ay mas mabuti dahil may ilang mga kemikal na mas mabigat kaysa hangin, at maaaring pumasok sa mga silong kahit nakasara ang mga bintana.
- Gamit ang duct tape, sarhan ang lahat ng mga bitak sa paligid ng pinto at anumang mga vent papasok sa silid.
- Manatiling nakikinig sa inyong radyo o telebisyon hanggang sabihin sa inyo na ligtas na ang lahat o kayo ay pasabihan na lumikas.
- Ang mga lokal na opisyal ay maaaring tumawag ng paglikas sa mga partikular na lugar na pinakamalaki ang panganib sa inyong komunidad.

MATINDING PANAHON

Init

Kapag ang mga temperatura ay mataas, ang matagal na pagkahantad sa araw ay maaaring maging dahilan ng dehydration, mga pulikat sa init, pagkapagod sa init, at istrok sa init. Huwag iwan ang mga bata, matatanda, o mga pet na walang tumitingin sa mga saradong sasakyan, kahit na nakabukas ang mga bintana.

- Magsuot ng magaan, maluwag na damit.
- Uminom ng tubig o mga inuming pampalakasan at iwasan ang pag-inom ng alkohol.
- Mag-alay ng tulong sa inyong mga kapitbahan na may limitadong kakayahan sa paggamit ng pangkondisyon ng hangin at transportasyon, tulad ng mga nakatatanda o ang mga may-sakit.
- Sa mga pinakaabalang oras manatili sa isang lugar na may pangkondisyon ng hangin. Bisitahin ang mga pampublikong pasilidad tulad ng mga mall, parke, at aklatan upang manatiling malamig.
- Iwasan ang hindi kailangang pagpapagod, tulad ng matinding ehersisyo sa mga oras na pinakamatindi ang init ng araw.
- Manatiling malayo sa araw kung hindi ninyong kailangang pumunta roon. Kapag naaarawan, magsuot ng sumbrero, mas mabuti ay may malapad na brim.

Sipon

Bawat taon sa County ng LA may mga pagkalason sa carbon monoxide mula sa isang barbeque, kalan, o oven na ginagamit bilang pampainit ng katawan. Ang paggamit ng sentral na pagpapainit, pampainit na de-kuryente, maayos-ang-bentilasyon na pampainit na natural gas o mga may-bentilasyong fireplace ay mas ligtas na mga paraan upang manatiling mainit.

Kapag pinaiinit ang inyong bahay:

- Huwag gumamit ng barbeque, kalan, o oven upang painitin ang inyong bahay.
- Tiyakin na ang mga kasangkapan sa pagpapainit ay mahusay na gumagana bago gamitin ang mga ito.
- Ang mga furnace at fireplace ay dapat suriin upang matiyak na ang mga chimney o flue ay hindi nahaharangan upang magkaroon ng wastong bentilasyon.
- Magkabit ng pantuklas ng carbon monoxide sa inyong bahay upang bawasan ang panganib ng pagkalason.
- Kun gumagamit kayo ng panlabas na generator, ilagay ito nang mas malayo hanggang posible sa bahay.

Ang isang programang kanlungan sa taglamig ay makukuha ng mga nakatatanda at mga naghahanap ng lugar upang talunin ang malamig na panahon. Bisitahin ang http://www.lahsa.org/year_round_shelter.asp, o tumawag sa linya ng Impormasyon ng County ng **LA sa 2-1-1** mula sa anumang landline o selular na telepono.

MGA TSUNAMI

Ang isang tsunami (seismic sea wave) ay isang serye ng labis na mahabang mga alon ng karagatan na nililikha ng mga lindol, pagsabog ng bulkan, o napakalaking pagguho ng lupa sa ilalim ng dagat na nagtutulak sa malaking masa ng tubig. Mula sa lugar ng pagkagulo, ang mga alon ay naglalakbay palabas sa lahat ng mga direksiyon, tulad ng mga maliliit na alon na dulot ng paghagis ng bato sa isang maliit na lawa.

Habang ang mga alon ay lumalapit sa mababang mga tubig ng baybayin, anyong normal ang mga ito at ang tulin ay nababawasan. Habang palapit na sa linya ng baybayin ang tsunami, ito ay maaaring maging labis na tumaas at humampas sa katihan, nagdudulot ng napakalaking pagkawasak at pagkawala ng buhay.

Ang panahon sa pagitan ng mga crest ng alon ay maaaring mula 5 hanggang 90 minuto, at ang tulin ng alon sa bukas na karagatan ay maaaring higit sa 450 milya kada oras. Ang mga tsunami ay nakaabot ng higit sa 100 talampakan.

Ang mga taong nasa tabing dagat pagkatapos ng isang malakas na lindol ay dapat makinig sa radyo para sa babala ng tsunami at maghandang lumikas agad sa mas mataas na lupa. Ang mga tsunami ay dumarating bilang isang serye ng magkakasunod na “crests” (matatatas na level ng tubig) at “troughs” (mabababang level ng tubig).

Ang mga mabibilis na pagbabago sa taas ng tubig ay maaaring nagpapatid ng isang palapit na tsunami.

Ang mga tsunami mula sa mga lokal at malayong lindol ay nagbabanta sa mga komunidad ng baybayin ng Timog California. Bagaman ang ating mga karagatan ay sinusubaybayn para sa mga nabubuong tsunami, kapag ang isang malaking lindol ay nangyari sa malapit, ang unang alon ng tsunami ay maaaring umabot sa mga komunidad na baybayin sa loob ng ilang minuto pagkatapos ng pangyayari.

Manatiling malayo sa mga lugar na baybayin o mababa. Ang mga alon ay maaaring magpatuloy sa maraming oras at naglalakbay nang maraming ulit na mas mabilis kaysa kakayahan ninyong maglakad, tumakbo o magmaneho.

MGA TSUNAMI

Ang mga lokal na populasyon na nanganganib ay dapat magkaroon ng kakayahan na kilalanin ang mga palatandaan ng napipintong mga panganib ng tsunami at pumunta kaagad sa mas mataas na lupa. Habang ang tsunami na nagmula sa malayo ay nagbibigay sa mga residente ng mas maraming oras upang lumikas ang mga pinagbabantaang lugar na baybayin, ang mga ito ay nagtataas ng pangangailangan ng nasa oras at tumpak na pagtaya ng panganib ng tsunami upang maiwasan ang mga magagastos na maling alarma.

Kailangang malaman ng mga komunidad kung anong mga lugar ang malamang na bahain. Kailangang maintindihan ng mga residente ang mga idinudulot na maraming panganib ng napakalaking lokal at malayong lindol at at ang gulo sa komunidad.

- Kung kayo ay malapit sa linya ng baybayin, ang isang lindol ay maaaring ang tangi ninyong babala ng isang palapit na tsunami, kaya napakahalagang umaksyon nang mabilis.
- Kung kayo ay nasa dalampasigan at napansin ninyong ang tubig ay umurong o nawala, lumikha ng malawak na nakahantad na dalampasigan, ito ay babala na ang isang tsunami ay maaaring napipinto.
- Huwag pumunta sa dalampasigan upang manood o mag-surf sa isang alon ng tsunami!

Ang mga karagdagang kahandaan sa Tsunami ay makukuha nang libre sa www.espfocus.org o www.tsunami.noaa.gov/prepare.html

PAGBABANTAY SA TSUNAMI

Ito ay nangangahulugan na ang isang malakas, malayong lindol ay nangyari. Ang paglapit ng tsunami ay posible pero hindi kumpirmado. Manatiling nakikinig sa lokal na radyo at mga istasyon ng TV para sa impormasyon. Maghanda para sa isang posibleng Babala ng Tsunami.

BABALA NG TSUNAMI

Ito ay nangangahulugan na ang isang paglapit ng tsunami ay nakumpirma. Manatiling nakikinig sa mga lokal na istasyon ng radyo at TV para sa impormasyon at maghandang lumikas, kung payuhan ng mga lokal na awtoridad na gawin ito.

PAGLIKAS SA TSUNAMI

Ang mga nasa loob ng lugar na pinayuhan ng paglikas ay dapat pumunta agad sa mas mataas na lupa. Ang Mga Lugar ng Ligas sa Tsunami ay maaaring ipabatid ng mga tandang inilalagay sa tabi ng mga daan sa mga elevation na 90 talampakan o mas mataas sa level ng dagat. Manatiling nakikinig sa mga lokal na istasyon ng radyo at TV para sa impormasyon tungkol sa mga lokal na sentro ng paglikas.

BASIKONG UNANG PANTULONG

Ang una ninyong dapat isipin pagkatapos ng isang kalamidad ay ang kalusugan at kaligtasan ng inyong pamilya. Dapat ninyong isaalang-alang ang mga posibleng problema sa kaligtasan at subaybayan ang kalusugan at kagalingan ng pamilya. Ang sumusunod na impormasyon ay dapat gamitin bilang tagapagpagunita – pumirma para sa pagsasanay sa First Aid at CPR sa pamamagitan ng inyong lokal na Balangay ng Red Cross. Hanapin ang inyong lokal na balangay online sa www.redcross.org.

PAGTULONG SA MGA NASAKTAN

Magsuri para sa pinsala ng katawan. Huwag tangkaing galawin ang mga taong seryosong nasaktan maliban kung sila ay nasa panganib na mamatay o higit na mapinsala. Kung kailangan ninyong ilipat ang isang walang-malay na tao, patatatagin muna ang leeg at likod, at saka tumawag agad ng tulong.

- Kung ang biktima ay hindi makahinga, maingay na iposisyon ang biktima para sa artipisyal na pagbabalik ng paghinga, linisin ang daanan ng hangin, at simulan ang bibig-sa-bibig na pagbabalik ng paghinga.
- Panatilihin ang temperatura ng katawan sa pamamagitan ng mga kumot. Tiyakin na ang biktima ay hindi sobrang maiinitan.
- Huwag tangkain na magbigay ng mga likido sa isang walang-malay na tao.

KALUSUGAN

- Alamin kung mapapagod. Huwag tangkaing gumawa ng napakarami sa isang pagkakataon. Magtatag ng mga priyoridad at iangkop ang bilis sa makakaya. Magbigay sa sarili ng sapat na pahinga.
- Uminom ng maraming malinis na tubig at kumain nang maayos. Magsuot ng mga matitibay na bota at guwantes na pantrabaho.
- Linising mabuti ang inyong mga kamay ng sabon at malinis na tubig nang madalas kapag nagtatrabaho sa mga labi.

MGA ISYUNG PAGKALIGTASAN

- Alamin ang mga bagong isyung pangkaligtasan na nilikha ng kalamidad. Magmatyag para sa mga nasirang daan, kontaminadong gusali, kontaminadong tubig, mga singaw ng gas, basag na salamin, napinsalang kawad ng kuryente, at madudulas na sahig.
- Ipagbigay-alam sa mga lokal na awtoridad ang tungkol sa mga problemang pangkalusugan at pangkaligtasan, kabilang ang mga ligwak ng kemikal, bumagsak na mga linya ng kuryente, mga nasirang daan, umuusok na insulasyon, at mga patay na hayop.

PAGKABULON

Kung ang tao ay hindi makapagsalita, makaubo, o makahinga, tumawag sa 911. Kung ang problema ay nalutas, maaari kayong muling tumawag at magkansela.

1. Ipakilala ang sarili at itanong kung maaari ninyog tulungan ang biktima. Sila ay maaaring tumango ng “oo” o umiling para sa “hindi”.
2. Tumayo sa likod ng tao.
3. Ilagay ang panig ng hinlalaki ng inyong kamao sa gitna ng tiyan sa itaas ng pusod.
4. Hawakan ang inyong kamao ng kabilang kamay.
5. Magbigay ng mabilis at pataas na pagdiin.
6. Ulitin hanggang ang bagay ay iluwa. Tumigil kung ang tao ay nawalan ng malay.

MGA PINSALA SA ULO, LIKOD AT/O LEEG

Para sa Matinding Pananakit o Puwersa sa Ulo, Leeg, o Likod.

1. Suriin muna ang lugar upang matiyak ang inyong kaligtasan, at saka suriin ang biktima.
  - Ipakilala ang sarili at itanong sa biktima kung maaari kayong tumulong.
  - Gamitin ang mga basikong pag-iingat upang pigilan ang paghawa ng sakit.
2. Kung sa palagay ninyo ay may pinsala sa ulo, leeg, o likod ang biktima, tumawag, o magpatawag, sa 911.
3. Bawasan hangga’t maaari ang paggalaw ng ulo, leeg, at likod.
  - Ilagay ang inyong mga kamay sa magkabilang panig ng ulo ng biktima at suportahan at panatilihin ang ulo ng biktima sa posisyon na natagpuan ninyo ito.
  - Kung ang ulo ay labis na nakabaling sa isang panig, huwag tangkain na ipantay ito.
  - Tandaan – suportahan ang ulo ng biktima kung paano ninyo natagpuan ito.

PAGKAYANIG

1. Suriin muna ang lugar upang matiyak ang inyong kaligtasan, at saka suriin ang biktima.
2. Takpan ang biktima at panatilihin siyang nakahiga. Magtakip nang sapat lamang upang pigilan siyang mawalan ng init sa katawan.
3. Huwag magbigay ng pagkain o tubig.
4. Itaas ang mga paa.
5. Kumuha ng tulong na medikal sa lalong madaling panahon.

PAGKONTROL NG PAGDURUGO

Para sa Isang Nakangangang Sugat

1. Suriin muna ang lugar at saka suriin ang biktima.
  - Ipakilala ang sarili at itanong sa biktima kung maaari kayong tumulong. Gamitin ang mga basikong pag-iingat upang pigilan ang paghawa ng sakit.
2. Takpan ang sugat ng dressing.
  - Idiing mabuti sa sugat (tuwirang puwersa).
3. Takpan ang dressing ng isang roller bandage.
  - Itali ang buhol nang tuwiran sa ibabaw ng sugat.
4. Itaas ang lugar na nasugatan.
  - Panatilihin ang sugat na mas mataas sa level ng puso (tangi kung naghihinala kayo na ang isang buto ay hindi nabali).
5. Kung hindi tumigil ang pagdurugo:
  - Gumamit ng mga karagdagang dressing at bendahe.
  - Gumamit ng isang punto ng puwersa upang ipitin ang ugat laban sa buto.
  - Tumawag o magpatawag sa 911.

PAGLALAGAY NG SAKBAT SA BRASO O BALIKAT

1. Suriin muna ang lugar at saka suriin ang biktima.
  - Itanong sa biktima kung maaari kayong tumulong.
  - Gamitin ang mga basikong pag-iingat upang pigilan ang paghawa ng sakit.
2. Kung ang biktima ay hindi magalaw o magamit ang nasaktang braso tumawag, o magpatawag, sa 911.
3. Suportahan ang napinsalang braso sa itaas at ilalim ng lugar ng pinsala.
4. Magsuri para sa pakiramdam, init at kulay sa ibaba ng napinsalang lugar.
5. Ilagay ang sakbat
  - Iwan ang braso sa posisyon na natagpuan ninyo ito.
  - Maglagay ng isang triyanggulong bendahe sa ilalim ng napinsalang braso at sa ibabaw ng napinsalang balikat upang bumuo ng isang sakbat.
6. Itali ang mga dulo ng sakbat sa tagiliran ng leeg.
  - PAYO: Maglagay ng mga pad ng gasa sa ilalim ng mga buhol upang gawin itong mas komportable para sa biktima.
7. Patatagin ang lugar na nasugatan.
  - Patatagin ang braso sa dibdib sa pamamagitan ng isang tiniklop na triyanggulong bendahe
8. Muling magsuri para sa pakiramdam, init at kulay sa ibaba ng napinsalang lugar.

GLOSARYO

Amateur Radio (HAM) Operator

Amateur na opereytor ng radyo. Ang HAMS ay kasapi sa Serbisyo sa Komunikasyon sa Kalamidad ng Siyerip at bahagi ng ugnayan sa komunikasyon na pang-emerhensiya sa County ng Los Angeles.

AWARE

Alert (Alerto), Well-prepared (Lubos na naghanda) And (At) Ready (Handa) for Emergencies (sa mga Emerhensiya), isang patnubay sa paglikha ng mga planong pang-emerhensiya ng komunidad at kapitbahayan. Makukuha nang libre sa www.espfocus.org.

Lupon ng mga Superbisor

Ang limang-miyembrong Lupon ng mga Superbisor ay ang namamahalang lupon ng County ng of Los Angeles. Nilikha ng Lehislatura ng estado noong 1852, ang Lupon ay may mga tungkulin na pagpapaganap, pagbabatas at medyo-panghukuman. Ang mga miyembro ay inihahalal ng mga botante sa kani-kanilang mga distrito at limitado sa tatlong apat-na-taong panahon ng panunungkulan.

Espasyo Mula sa Palumpong

Pinakamahasag na praktis sa paglikha ng “maipagtatanggol na espasyo” para sa mabisang proteksiyon laban sa sunog ng ari-arian, buhay at kapaligiran. Nasa Kodigo sa Sunog ng County ng Los Angeles ang mga pinakamababang pamantayan sa County; ang karagdagang impormasyon ay makukuha sa www.fire.lacounty.gov.

Orgnisasyong Nakabase sa Komunidad

(Community Based Organization, CBO)

Mga organisasyon sa komunidad na nagkakaloob ng tulong sa mga tao, pamilya, at mga populasyon na may mga espesyal na pangangailangan, bago, sa panahon at madalas na pagkatapos ng isang emerhensiya o kalamidad.

Mga Pangkat sa Pagtugon sa Emerhensiya ng Komunidad (Community Emergency Response Teams – CERT)

Isang lahat-ay-panganib, lahat-ay-peligro na pagsasanay na makukuha ng mga residente at idinisenyo upang tulungan kayo na protektahan ang inyong sarili, inyong pamilya, inyong mga kapitbahay

at inyong kapitbahayan sa isang emerhensiya. Ang pagsasanay ay nasa pagitan ng 17-24 na oras para sa kurso ng pagtuturo na may pambansang pag-aproba.

Cardio Pulmonary Resuscitation (CPR)

Cardiopulmonary resuscitation (CPR) ay isang pamamaraan na ginagamit kapag ang puso ng isang pasyente ay tumigil sa pagtibok at ang paghinga ay tumigil. Ito ay maaaring mangailangan ng pagdiin sa dibdib o ang mga pagsindak ng kuryente kasama ng nagliligtas na paghinga. Para sa karagdagang impormasyon tungkol sa mga pagkakataon sa pagsasanay, bisitahin ang inyong lokal na Red Cross Chapter www.redcross.org.

Matrahedyang Kalamidad

Isang kalamidad na may hindi pangkaraniwang antas ng mga namatay, pinsala o gulo na matinding nakakaapekto sa populasyon, impra-istruktura, kapaligiran, ekonomiya o mga tungkulin ng pamahalaan at nangangailangan ng mga hindi pangkaraniwan at patuloy na mga antas ng tagatulong at kasanayan para sa pagbangon.

Plano sa Komunikasyon

Isang plano na naglalarawan kung paano kayo makikipag-ugnayan sa iba pagkatapos ng isang kalamidad. Impormasyon tungkol sa matatawagan para sa mga miyembro ng inyong sambahayan at inyong mga matatawagan sa labas ng estado.

Listahan ng mga Matatawagan

Isang listahan ng mga miyembro ng pamilya, mga tauhan at mga tagalabas ng estado na pangunahing kasama sa isang krisis. Ang listahan ay dapat magsama ng mga numero ng telepono, mga numero ng pager, mga numero ng selular na telepono, atbp.

Mga Napakahalagang Rekord

Mga rekord o dokumento na, kung napinsala, nasira, o nawala, ay magiging sanhi ng malaking abala at/o mangangailangan ng pagpapalit o muling paggawa na may malaking gastos ng organisasyon.

Kit sa Kalamidad

Ang isang Kit ng Suplay sa Kalamidad ay isang paunang tinipong grupo ng mga aytem na magpapabuti sa kalusugan at kaligtasan ng inyong pamilya sa panahon ng isang kalamidad.

Serbisyo sa Komunikasyon sa Kalamidad (Disaster Communications Service, DCS)

Grupo ng mga opereytor ng ham ng County ng Los Angeles na nagtatrabaho upang magkaloob ng mga maaasahang komunikasyon sa emerhensiya sa buong County. Para sa karagdagang impormasyon tungkol sa DCS, makipag-ugnayan sa inyong lokal na Istasyon ng Siyerip.

Pagtaya ng Pinsala

Ang prosesong ginagamit upang tayahin o alamin ang bilang ng mga pinsala at namatay na tao, pinsala sa pampubliko at pribadong ari-arian, at ang kalagayan ng mga pangunahing pasilidad at serbisyo na ibinunga ng isang likas o dulot-ng-tao na kalamidad o emerhensiya.

Kalamidad

Isang hindi inaasahang insidente o pangyayari, kabilang ang mga likas na sakuna, aksidente sa teknolohiya, o dulot-ng-tao na pangyayari, nagdudulot ng malawak na pagkawasak, pagkawala, o gulo sa isang organisasyon na maaaring magresulta sa malaking pinsala sa ari-arian, maraming pinsala ng katawan, o pagkamatay.

Pagbangon sa Kalamidad

Mga hakbang na ginagawa sa panahon at pagkatapos ng isang emerhensiya o kalamidad na naglalayong ibalik ang normal na kalagayan. Ang pagbangon ay pangkaraniwang nagsisimula agad sa sandaling tumatag ang emerhensiya. Ang buong pagbagon mula sa isang malaking kalamidad ay karaniwang umaabot ng maraming taon.

Pagtugon sa Kalamidad

Agad pagkatapos ng kalamidad, ang mga prioridad ay pagprotekta sa buhay at ari-arian, at pagtugon sa mga pangangailangan ng tao tulad ng tubig, pagkain, kanlungan, at tulong na medikal.

Maging Mababa, Magtabing at Humawak

Protokol na kapag wastong ginawa nang may kamalayan sa inyong paligid, ay nananatiling ang pinakamabisang nag-iisang payo na masusunod ninyo kapag nangyari ang lindol. Para sa karagatang impormasyon sa Maging Mababa, Magtabing at Humawak, bisitahin ang www.earthquakecountry.info.

EarthquakeCountry.info

Ang website na ito ay nagtataglay ng impormasyon, mga video at animasyon upang tulungan ang mga residente na maghanda para sa mga lindol.

Ang libritong Putting Down Roots in Earthquake Country ay makukuha sa www.earthquakecountry.info; ang isang bersiyon sa wikang Kastila ay matatagpuan sa www.terremotos.org.

Emerhensiya

Isang hindi maagang nakitang insidente o pangyayari na nagaganap nang hindi inaasahan at humihingi ng agad na aksyon at pamamagitan upang paliitin ang maaaring maging mga pagkawala sa mga tao, ari-arian, o kita.

Sistema ng Alerto sa Emerhensiya

Ang Emergency Alert System (EAS) ay maaaring magpahayag sa buong bansa sa maikling paunawa kung magkaroon ng grabeng banta o pambansang emerhensiya.

Kahandaan sa Emerhensiya

Mga pamahalaan, organisasyon, at tao ay bumubuo ng mga plano upang magligtas ng mga buhay, paliitin hangga't maaari ang kalamidad, at pahusayin ang pagtugon sa kalamidad.

Programang Pagkaligtas sa Emerhensiya (Emergency Survival Program, ESP)

Ang impormasyon tungkol sa kahandaan sa emerhensiya ay makukuha nang libre sa www.espfocus.org o sa pamamagitan ng pagtawag sa (213) 974-1166.

Pangkat ng Pagtugon na Kaugnay ng Kabayo (Equine Response Team, ERT)

Ang Pangkat ng Pagtugon na Kaugnay ng Kabayo ay isang boluntaryong organisasyon na nagdragdag sa mga tagatulong ng Kagawaran ng Pagkontrol ng Pangangalaga ng Hayop ng County ng Los Angeles. Ang layunin nito ay tumulong sa ligtas na paglikas ng alagang hayop sa panahon ng mga malalaki at maliliit na kalamidad. Ang grupo ay nagtatrabaho rin upang turuan ang mga may-ari ng hayop sa mga kahandaan sa kalamidad. Para sa karagdagang impormasyon makipag-ugnayan sa Kagawaran ng Pangangalaga at Pagkontrol ng Hayop ng County ng Los Angeles.

Paglikas

Organisado, yugto-yugto, at pinangangasiwaang pag-alis ng mga tao mula sa mga mapanganib o maaaring maging mapanganib na lugar.

Mga Ruta ng Paglikas

Mga daan at haywey na tinukoy ng tagapagpatupad ng batas upang ilikas ang mga tao palayo sa pinsala patungo sa isang ligtas na lugar o kanlungan. Ang mga Ruta ng Paglikas ay maaaring matukoy nang pasalita sa isang Utos ng Paglikas o maagang italaga sa isang nakasulat na plano.

Utos na Paglikas

Isang direktiba mula sa mga Kagawaran ng Siyerip o Bumbero upang iwan agad ang inyong bahay o negosyo. Ang kabiguang sumunod sa Utos na Paglikas ay maaaring magresulta sa panganib sa mga buhay ng iba, personal na pinsala, o pagkamatay. Sa sandaling iwan ninyo ang lugar hindi kayo makakabalik hanggang hindi pa inaalís ang Utos.

Babala ng Paglikas

Ang Boluntaryong Paglikas ay nangangahulugang oras na upang maghandang iwan ang inyong bahay at ang lugar. Tipunin ang inyong pamilya, mga pet, mga basikong pangangailangan at mahahalagang papeles at pakinggan ang mga tagubilin mula sa mga tagatugon sa emerhensiya. Tipunin ang inyong pamilya, mga pet, mga basikong pangangailangan at mahahalagang papeles at pakinggan ang mga tagubilin mula sa mga tagatugon sa emerhensiya.

Kanlungan sa Paglikas

Maaaring itatag ng Red Cross sa kahilingan ng County kung ang isang lugar ay dapat iwan sa matagal na panahon. Ang lokasyon ng kanlungan ng paglikas ay ipahahayag ng mga lokal na opisyal sa sandaling ang isang pagtayang pangkaligtasan ay makumpleto at ang kanlungan ay handang tumanggap ng mga apektado ng paglikas.

Pederal na Ahensiya sa Pamamahala ng Emerhensiya

Ahensiya ng pamahalaan ng US na pinagtalagahan ng pagpapalano sa Pagpapagaan sa Kalamidad, Kahandaan, Pagtugon at Pagbangon. Nangangasiwa rin sa iba't-ibang programang gawad pagkatapos ng isang kalamidad.

FEMA

Plano sa Pagtakas sa Sunog

Isang bawat hakbang na plano sa inyong tirahan na nagpapakita ng hindi kukulangin sa dalawang paraan upang tumakas kung magkaroon ng sunog.

Basikong Kit ng Unang Pantulong

Ang isang maraming-lamang kit ng Unang Pantulong, pinananatiling madaling maabot, ay kailangan sa bawat bahay. Ang pagtitipon ng mga gamit nang maaga ay tutulong sa inyo na hawakan ang emerhensiya sa mabilis na paunawa. Panatilihin ang isang kit ng Unang Pantulong sa inyong bahay at isa sa bawat kotse. Tiyakin din na magdala ng kit ng Unang Pantulong sa mga bakasyon ng pamilya.

Pagbabantay sa Biglaang Baha

Ang isang biglaang baha ay maaaring mangyari sa inyong lugar.

Babala sa Biglaang Baha

Ang isang biglaang baha ay nangyayari o malapit nang mangyari sa inyong lugar.

Planong Pang-emerhensiya ng Pamilya

Isang plano na tumitiyak na ang bawat miyembro ng inyong sambahayan ay may sapat na kaalaman sa mga maaaring maging panganib at alam ang gagawin kung magkaroon ng emerhensiya. Sa mga plano ng pamilya ay dapat kabilang ang: mga ruta sa pagtakas, mga plano sa paglikas, mga komunikasyon sa pamilya, mga pagsasara ng utilidad, mga pag-iingat na pangkaligtasan, pangangalaga ng pet at impormasyon sa seguro at mga mahahalagang rekord.

Radyong FRS

Ang mga radyo sa Family Radio Service ay murang paraan ng pakikipag-ugnayan kung magkaroon ng isang malaking kalamidad kapag kailan ang serbisyo ng telepono ay malamang na maputol. Gamit ang mga radyong FRS, maaari kayong makipag-ugnayan sa inyong mga malalapit na kapitbahay upang tayahin ang pinsala sa ari-arian at katawan ng tao at alamin kung saan kailangan ng mga tagatulong.

Pagpapagaan ng Panganib

Anumang aksyong ginawa upang bawasan o alisin ang pangmatagalang panganib sa buhay ng tao at ari-arian mula sa mga likas na panganib.

Mga Pagkaing Maaari Nang Kainin (Meals Ready to Eat, MRE)

Ang mga pakaging maaari nang kainin ay mga pagkain na nakahanda na para kainin. Ang mga ito ay mga nakabalot na pagkain na idinisenyo upang hindi agad mabulok sa lagayan. Ang mga ito ay idinisenyo rin upang mangailangan ng napakaliit na gawain ng paghahanda. Dahil dito, ang mga pagkaing ito ay tamang-tama para sa paghahanda para makaligtas sa emerhensiya na tulad ng mga lindol, baha, hurricane, tornado at ibang mga likas na kalamidad. Ang mga rasyong ito ay makakasuporta sa mga indibidwal hanggang ang mga pangmatagalang tulong ay dumating.

Pagbabantay ng Kapitbahayan

Ang isang pagbabantay ng kapitbahayan (tinatawag na isang crime watch o neighborhood crime watch) ay isang organisadong grupo ng mga mamamayan na nag-uukol ng panahon sa pagpigil ng krimen at bandalismo sa loob ng kapitbahayan.

Mga Ugnayan ng Kapitbahayan

Ang mga kapitbahayan na nagsama-sama bago ang isang kalamidad upang malaman ang tungkol sa isa't-isa at magplano para sa pagtugon ng kapitbahayan at pagbangon pagkatapos ng isang kalamidad.

NOAA Weather Radio (MWR) All Hazards

Isang pambuong-bansang ugnayan ng mga istasyon ng radyo na nagsasahimpapawid ng patuloy na impormasyon sa panahon nang tuwiran mula sa pinakamalapit na opisina ng Pambansang Serbisyo sa Panahon. Ang NWR ay nagsasahimpapawid ng mga opisyal na babala ng Serbisyo sa Panahon, mga pagbabantay, hula at ibang impormasyon tungkol sa panganib 24 na oras sa isang araw, 7 araw sa isang linggo.

Pandemikong Trangkaso

Ang isang pandemiko ay isang pandaigdig na paglaganap ng sakit. Ang isang pandemiko ng trangkaso ay nangyayari kapag ang isang bagong virus ng trangkaso ay lumitaw kung saan ang mga tao ay may kaunti o walang panlaban at kung saan walang bakuna. Ang sakit ay kumakalat nang madali sa mga tao, nagiging sanhi ng seryosong sakit, at maaaring lumaganap sa buong bansa at buong mundo sa napakaikling panahon.

Punongkahoy ng Telepono

Isang listahan ng mga numero ng telepono na ibinibigay sa isang grupo; ang paunawa sa pamamagitan ng telepono ay sinisimulan ng unang tao at ipinagpapatuloy hanggang ang bawat isa ay mabigyan ng paunawa.

RAIN

Kung naghihinala kayo ng isang problema sa mga mapanganib na materyal; Recognize (Kilalanin) ang panganib, Avoid (Iwasan) ang panganib at panatilihin malayo ang ibang mga tao, Notify (Bigyan ng Paunawa) ang mga awtoridad – at saka tumawag sa 911. Tandaan na manatiling uphill, upwind at upstream.

Pulang Bandera

Ang isang Babalang Pulang Bandera ay isang babalang inilalabas ng Pambansang Serbisyo sa Panahon ng Estados Unidos upang ipagbigay-alam sa mga ahensiya ng paglaban sa sunog at pamamahala ng lupa na ang mga kondisyon ay ideyal para sa pagningas at pagkalat ng lumalaganap na sunog. Ang Babalang Pulang Bandera ay nangangahulugang panganib sa mataas na sunog na malaki ang kalamangan na magpakalat ng sunog sa mga halaman sa lugar sa loob ng 24 na oras.

Magkanlong-sa-Lugar

Ang pagtiyak ng kaligtasan at pagprotekta sa mga tao at yaman sa pangkalahatang lugar kung saan nangyari ang isang krisis. Kung ang mga awtoridad ay nagpayo na magkanlong sa lugar dapat ninyong patayin ang pangkondisyon ng hangin at mga bentilador, sarhan ang mga puwang sa mga bintana at pinto at makinig sa radyo hanggang ipahayag ng mga awtoridad na lumampas na ang banta. Huwag lalabas ng inyong lugar na kanlungan hanggang hindi pa kayo nabibigyan ng tagubilin na ligtas nang gawin ito.

Pangangasiwa ng Maliit na Negosyo (Small Business Administration, SBA)

Ang SBA ay nagkakaloob ng mga pautang na mababa ang interes para sa kalamidad sa mga may-ari ng bahay, umuupa, negosyo anuman ang sukat at pribado, dinagtubuong mga organisasyon upang kumpunihin o palitan ang tunay na ari-arian, personal na ari-arian, makinarya at kagamitan, imbentaryo at mga yaman ng negosyo na napinsala o nawasak sa isang idineklarang kalamidad. Dagdag dito, ang SBA ay nagkakaloob ng mga pautang sa pinsalang pangkabuhayan (puhunan sa pagpapatakbo) sa mga negosyong naapektuhan nang malaki ng isang kalamidad.

Patnubay sa Pagkaligtas

Isang lugar na itinalaga para sa mga tao upang makahanap ng kanlungan sa isang malaking lumalaganap na sunog. Ang Mga Lugar ng Pagkaligtas ay dapat gamitin lamang kung ang mga residente ay hindi makalikas sa isang ligtas na lugar; ang mga ito ay karaniwang mas ligtas kaysa magkanlong sa isang bahay sa mga lugar na malago ang mga halaman at mas ligtas kaysa magkanlong sa isang sasakyan.

Mga Lugar na Hindi Kasama sa Korporasyon

Ang mga komunidad at lugar na nasa labas ng mga hangganang panghurdikasyon ng mga lugar na kasama sa korporasyon. Bilang gayon, ang mga ito ay pinaglilingkuran ng isang lunsod na kasama sa korporasyon. Ang pamahalaan ng county ay naglilingkod bilang “lunsod” para sa mga lugar na ito sa pamamagitan ng pagkakaloob ng mga basikong serbisyong munisipal tulad ng pagpapatupad ng batas, pagsosona, mga permiso sa pagtatayo, aklatan, parke, programang panlibangan, pagpapanatili ng kalye, at senyas na pantrapiko at tanda ng paghinto.

Mga Mahahalang Rekord

Mga rekord ng mga pangyayari sa buhay kabilang ang mga sertipiko ng kapanganakan, mga lisensiya sa kasal, at kamatayan. Maaari ring kasama ang mga kontrata o kasunduan na nagpapatunay ng pagmamay-ari ng ari-arian, kagamitan, mga sasakyan, mga produkto, atbp.

Lumalaganap na Sunog

Ang isang lumalaganap na sunog ay anumang hindi makontrol, hindi-istrukturang sunog na nangyayari sa kakahuyan, ligaw na lupa, o palumpong. Ang mga lumalaganap na sunog ay naiiba sa ibang mga sunog sa malaking sukat; sa bilis nitong kumalat mula sa unang pinagmulan; sa kakayahang baguhin ang direksiyon nang hindi inaasahan; at paglundag sa mga puwang, tulad ng mga daan, ilog at mga lugar para maputol ang sunog. Ang mga lumalaganap na sunog ay pangkaraniwang hindi sumusunog sa mga ari-arian; gayunman, sa malawak na pagsasalunsod ng kagubatan, ang mga ito ay maaaring magdulot na malawak na pagkawasak ng mga bahay at ibang ari-arian na matatagpuan sa ugnayan ng makahoy na lupa-lunsod, isang sona ng paglipat sa pagitan ng mga pinagtayuang lugar at mga hindi pa napapagtayuang lugar.

MGA KREDITO SA RETRATO

Komite sa CERT ng Area Ee

Lunsod ng Norwalk

Mga Archive ng Retrato ng Lunsod ng Whittier

sa kagandahang-loob ni E.J. Boranian

Boluntaryong Pangkat ng Pagtugon na Kaugnay ng Kabayo sa

Pangangalaga at Pangkontrol ng Hayop ng County ng L.A.

Kagawaran ng Bumbero ng County ng L.A.

Kagawaran ng Bumbero ng County ng L.A.

Kagawaran ng Serbisyo sa Komunikasyon sa Kalamidad ng Siyerip ng L.A.

DISENYO AT LAYOUT

Theresa Argonza-Gomez,

Opisina ng Punong Tagapagpaganap ng County

ng L.A. – Seksyon sa Graphic Arts

ABOT NG NILALAMAN

Ang nilalaman ng libritong ito ay para lamang sa pagbibigay ng impormasyon. Ang nilalaman ay hindi nilalayan at hindi dapat ituring na payong pambatas o pampropesyonal, hindi rin panghalili sa pagkuha ng naturang payo. Ang gumagamit ay humaharap sa lahat ng mga panganib na may kaugnayan sa impormasyong ito, na inihaharap "sa eksaktong kalagayan nito" nang walang anumang garantiya o pagbabayad-pinsala. Ang impormasyong iniharap dito ay maaaring nagpapakita o hindi nagpapakita ng mga pinakahuling pamamaraan at dapat maging tanging batayan sa paggawa ng mga malalaking desisyon.

FEMA

Ang dokumentong ito ay pinondohan nang may tulong ng mga gawad mula sa FEMA's Grants Programs Directorate, U.S. Department of Homeland Security. Ang mga pananaw o opinyon na ipinahayag sa dokumentong ito ay mula sa mga awtor at hindi kumakatawan sa opisyal na posisyon o mga patakaran ng FEMA's Grant Programs Directorate o ng U.S. Department of Homeland Security.

Ang proyektong ito ay sinuportahan ng FEMA/DHS Urban Area Security Initiative at pagpopondo ng State Homeland Security at ginawaran ng California Emergency Management Agency.

TAGALOG